

Sjofele Dick

Horatio Alger, Jr.

Horatio Alger, Jr.

Sjofele Dick

of

Het straatleven in New York tussen de schoenpoetsers

Vertaald door Carolus den Blanken

Colofon

Het verhaal van ‘Sjofele Dick’ gaat over de belevenissen van een schoenpoetser in New York City. De hoofdfiguur streeft ernaar zijn lot te verbeteren door hard te werken en eerlijk te zijn. Het is niet de noeste arbeid, maar een moedige daad, die de veertienjarige knaap en zijn benarde situatie onder de aandacht van een oudere welgestelde heer brengt.

Een letterlijke omzetting van dit jongensboek uit 1868 zou erg ouderwets overkomen, en voor de (jonge) lezer van nu onaantrekkelijk. Het taalgebruik en de zinsconstructie is dus wat ‘opgepoetst’. De bewerking sluit wel nauwgezet aan bij de intentie en sfeer van het origineel.

Publicatie: Carolus den Blanken/Utrecht.

© 2023: Nederlandse vertaling: Carolus den Blanken.

ISBN: 978-90-820963-9-2

Oorspronkelijke uitgave: Ragged Dick or Street Life in New York With the Boot Blacks.

Uitgever: A. K. Loring, Boston: 1868.

Illustratie omslag: Cover boek: 1868.

Illustratie uit de eerste Engelse editie: A.F. Kinnersley.

Inhoud

Hoofdstuk 1. Sjofele Dick wordt aan de lezer voorgesteld

Hoofdstuk 2. Johnny Nolan

Hoofdstuk 3. Dick doet een voorstel

Hoofdstuk 4. Het nieuwe pak van Dick

Hoofdstuk 5. Chatham Street en Broadway

Hoofdstuk 6. Van Broadway naar Madison.

Hoofdstuk 7. De portemonnee

Hoofdstuk 8. De jeugd van Dick

Hoofdstuk 9. Een voorval in een rijtuig op Third Avenue

Hoofdstuk 10. Een slachtoffer van misplaatst vertrouwen

Hoofdstuk 11. Dick als detective

Hoofdstuk 12. Dick huurt een kamer in Mott Street

Hoofdstuk 13. Micky Maquire

Hoofdstuk 14. Strijd en een overwinning

Hoofdstuk 15. Dick krijgt een privé-leraar

Hoofdstuk 16. De eerste les

Hoofdstuk 17. De eerste stap vooruit

Hoofdstuk 18. De tweede nederlaag van Micky Maquire

Hoofdstuk 19. Fosdick verandert van beroep

Hoofdstuk 20. Negen maanden later

Hoofdstuk 21. Dick is zijn bankboek kwijt

Hoofdstuk 22. De dief wordt gevolgd

Hoofdstuk 23. Travis wordt gearresteerd

Hoofdstuk 24. Dick ontvangt een brief

Hoofdstuk 25. Dick schrijft zijn eerste brief

Hoofdstuk 26. Een spannend avontuur

Hoofdstuk 27. Tot besluit

Ik hoop dat mijn jonge lezers hem net zo leuk zullen vinden als ik, zonder blind te zijn voor zijn fouten.

Misschien ontdekken jullie, al is hij maar een schoenpoetser, iets in zijn gedrag wat navolging verdient.

(Uit: Sjofele Dick)

Hoofdstuk 1

Sjofele Dick wordt aan de lezer voorgesteld

'Wakker worden, jongen,' roept een norse stem. Sjofele Dick opent langzaam zijn ogen, staart wezenloos in het gezicht van de spreker, en maakt totaal geen aanstalten om op te staan. 'Wakker worden, jij jonge vagebond!' zegt de man een beetje ongeduldig. 'Ik neem aan dat je hier de hele dag zou blijven liggen als ik je niet had gewekt.' 'Hoe laat is het?' vraagt Dick. 'Zeven uur.' Zeven uur... !!! Ik had al een tijd geleden moeten opstaan. Ik weet waarom ik zo slaperig geworden ben. Gisteravond bezocht ik het Old Bowery Theater en ging pas na twaalf uur naar bed.' 'Ben jij naar Old Bowery geweest? Waar heb jij je geld vandaan?' vraagt de man, portier in dienst van een firma die zaken doet in de Spruce Street. 'Het is mij uiteindelijk met veel moeite gelukt. Mijn beschermengel geeft mij geen geld voor het variété, dus moet ik het zelf verdienen.' 'Sommige jongens doen het op een gemakkelijker manier,' suggereert de portier veelbetekenend. 'U betrapt me niet op stelen, als u dat bedoelt,' zegt Dick. 'Steel jij dan nooit?' 'Nee, dat zou ik ook nooit doen. Veel jongens doen het, maar ik niet.' 'Nou, ik ben blij je dit te horen zeggen. Ik geloof dat er toch iets goeds in je schuilt.' 'Oh, ik ben een ruwe klant!' zegt Dick. 'Ik zou niet stelen. Het is gemeen.' 'Het doet me plezier dat je er zo over denkt.' De stem klinkt zachter dan voorheen. 'Heb je geld om ontbijt te kopen?' 'Nee, maar dat zal ik spoedig wel hebben.' Dick is tijdens dit gesprek opgestaan. Zijn slaapkamer betreft een houten krat, half gevuld met stro, waarop de jonge schoenpoetser zijn vermoeide ledematen had laten rusten. Hij had zo vast geslapen, als was het een donzen bed, en zich op het stro laten vallen, zonder de moeite te nemen zich uit te kleden. Ook opstaan is een rappe aangelegenheid. Hij springt op, rekt zich uit, en pakt één van de twee strootjes die in de scheurtjes van zijn kleren terecht zijn gekomen. Een versleten pet over zijn ongekamde lokken trekkend, is hij helemaal klaar voor de dag. Dick's uiterlijk, staande naast de kist is nogal eigenaardig. Zijn broek is op verschillende plaatsen gescheurd, en heeft blijkbaar aan iemand toebehoord, twee koppen groter dan hij. Hij draagt een vest, waarvan, op twee na, alle knopen verdwenen zijn.

Er steekt een overhemd uit, dat al een maand in gebruik lijkt. Om zijn plunje te vervolmaken heeft hij een voor hem te lange jas, afgaand op de algemene indruk, stammend uit een grijs verleden. Het wassen van gezicht en handen wordt om de dag te beginnen over het algemeen als een goede deugd gezien. Dick is verheven boven zo'n verfijning. Hij heeft geen bijzondere hekel aan vuil, acht het niet nodig om donkere strepen op gezicht en handen te verwijderen. Ondanks zijn smoezelig uiterlijk en vodden is er iets aan Dick dat hem aantrekkelijk maakt. Het is gemakkelijk voor te stellen dat, indien gewassen en goed gekleed, hij er beslist knap uit zou zien. Sommige van zijn metgezellen zijn sluw, en hun gezichten wekken scepsis op. Dick heeft een openhartige ongecompliceerde manier van doen, dat hem geliefd maakt.

Dick's werktijd begint. Hij heeft geen kantoor om te openen. Zijn schoenpoetsdoos is klaar voor gebruik, en hij observeert alert de gezichten van iedereen die langskomt, spreekt hen aan met: 'Wat glans op uw schoenen, meneer?' 'Hoe veel?' vraagt een heer op weg naar zijn kantoor. 'Tien cent,' antwoordt Dick, terwijl hij zijn attriboot op de grond zet en neerknielt. Zijn borstel laat hij zwaaien met de bravoure van een vakbekwaam iemand. 'Tien cent! Is dat niet een beetje veel?' 'U weet toch dat alle winst wordt aangetast,' antwoordt Dick, reeds aan het werk geslagen. 'De schoensmeer kost geld, en ik moet vrij vaak een nieuwe borstel kopen.' 'Je hebt ook een hoge huur,' zegt de heer, met een priemende blik op een groot gat in Dick's jas. 'Ja, meneer,' antwoordt Dick, altijd bereid een grapje te maken. 'Ik moet voor mijn woning op 5th Avenoo zo'n hoge huur betalen, dat ik het me niet kan veroorloven om minder dan tien cent per poetsbeurt te vragen. Ik zal het een mooie glans geven.' 'Doe het snel, want ik heb haast. Dus jouw huis staat aan de 5th Avenue, niet?' 'Het is nergens anders,' beaamt Dick waarheidsgetrouw. 'Welke kleermaker heeft de eer van jouw klandizie?' vraagt de heer, Dick's kleren bekijkend. 'Wilt u naar dezelfde gaan?' oppert Dick gevat. 'Welnee. Het valt me alleen op dat hij je niet zo goed heeft geholpen.'

'Deze jas was ooit van generaal Washington,' zegt Dick schalks. 'Hij heeft het de hele oorlog gedragen. Het is wat gescheurd omdat het zo slecht paste. Toen hij stierf, heeft hij zijn weduwe gezegd het te geven aan een slimme jonge kerel die er zelf geen had, dus schonk ze het mij. Indien het u pleziert, meneer, om generaal Washington te gedenken, dan laat ik het u voor een redelijke prijs.' 'Dank je, maar ik wil je er niet van beroven. Komt je broek ook van generaal Washington?' 'Nee, dat is een geschenk van Louis Napoleon. Louis was eruit gegroeid en stuurde het mij op. Hij is groter dan ik. Daarom past het niet.' 'Het ziet ernaar uit dat je vooraanstaande vrienden hebt. Nu jongeman. Ik neem aan dat je graag je geld zou willen hebben.' 'Daar heb ik geen enkel bezwaar tegen,' verklaart Dick. 'Ik geloof,' zegt de heer, terwijl hij in zijn portemonnee kijkt, 'dat ik slechts een munt van vijftientig cent heb. Heb je enig kleingeld?' 'Geen cent,' ontkent Dick. 'Al mijn geld is geïnvesteerd in aandelen van de Erie Spoorweg Maatschappij.' 'Dat is jammer.' 'Zal ik het geld wisselen, meneer?' 'Ik kan niet wachten, ik heb een dringende afspraak. Ik geef je de vijftientig cent. Het wisselgeld kan je overdag op mijn kantoor achterlaten.' 'Oké, meneer. Waar is dat?' 'Fulton Street Nr. 125. Zul je het onthouden?' 'Ja, meneer. Welke naam?' 'Greyson. Het kantoor bevindt zich op de tweede verdieping.' 'Goed, meneer, ik zal het brengen.' 'Ik vraag mij af of de jongeman eerlijk zal blijken te zijn,' zegt meneer Greyson in zichzelf, terwijl hij wegloopt. 'Als hij dat doet, zal ik hem regelmatig mijn klandizie gunnen. Indien niet, zoals hoogst waarschijnlijk, zal ik het verlies van vijftien cent nemen.' Meneer Greyson begrijpt Dick niet. Onze haveloze held is niet in alle opzichten een modeljongen. Ik ben bang dat hij soms vloekt. Zo nu en dan met eenvoudige plattelandjongens een foefje uithaalt. Of een verkeerde richting wijst aan, niet in de stad woonachtige, eerlijke oude heren. Een predikant, op zoek naar het Cooper Instituut, daar waar lezingen en voorstellingen worden gegeven, verwees hij ooit naar de Tombs Gevangenis. Hij had hem onopgemerkt gevolgd, was opgetogen toen de naïeve vreemdeling de trap van het grote stenen gebouw aan Centre Street betrad en geprobeerd had er toegang te krijgen. 'Ik denk dat hij niet lang had willen blijven indien hij erin was geraakt,' had Sjofele Dick gedacht, zijn broek optrekkend. 'Ik zou het in ieder geval niet doen. Ze zijn daar zo verdomd blij om je te zien, dat ze je niet willen laten gaan, je gratis huisvesten en nooit rekeningen sturen.'

Een ander gebrek van Dick is zijn losbandigheid. Omdat hij altijd alert klaar staat om zaken te doen, verdient hij genoeg om comfortabel en respectvol te leven. Er zijn veel jonge klerken, die, gebruik makend van de diensten van Dick, zelf nauwelijks voldoende verdienen. Hun kledingstijl overtreft de zijne. Dick is echter zorgeloos inzake zijn inkomen. Waar het naartoe gaat weet hij zelf amper te vertellen. Hoeveel hij ook overdag verdient, het is meestal al vóór de ochtend op. Hij gaat graag naar het Old Bowery en Tony Pastor Theater. Indien daarna nog geld over, nodigt hij een paar van zijn kameraden voor een oesterstoofpot uit. Het gebeurt dus zelden dat hij de dag met één cent begint. Ook moet ik helaas eraan toevoegen dat Dick de gewoonte om te roken heeft ontwikkeld. Dit kost hem aanzienlijk veel geld. Dick is nogal kieskeurig wat betreft zijn sigaren, hij wil niet de goedkoopste. Bovendien is hij, omdat hij een goed karakter heeft, over het algemeen genegen zijn makkers te trakteren. Natuurlijk zijn de kosten voor het roken het minst belangrijk. Want geen jongen van veertien kan namelijk roken zonder er geen schade van te ondervinden. Mannen worden erdoor vaak ziek, jongens altijd. Helaas hebben veel krantenjongens en schoenpoetsers deze gewoonte aangenomen. Blootgesteld aan kou en nattigheid bemerken zij dat het hen opwarmt, genotzucht houdt hen in de greep. Het is niet ongevoelen om een knaap, te jong om uit het zicht van zijn moeder te vertoeven, te zien paffen met alle schijnbare voldoening van een ervaren roker. Dick verliest soms ook geld op een andere manier. Er is een bekend gokhuis in Baxter Street dat 's avonds vol zit met deze jeugdige spelers. Zij zetten hun moeizaam verkregen verdiensten op het spel, waarbij ze natuurlijk meestal verliezen. Voor twee cent per glas verfrissen zij zich van tijd tot tijd met een smerig mengsel sterke drank. Af en toe stieft Dick hier binnen en speelt mee. Ik heb de fouten en tekortkomingen van Dick genoemd. Vanaf aanvang wil ik duidelijk maken hem niet als een modeljongen te beschouwen. Maar toch. Er zijn enkele positieve aspecten. Hij staat boven het doen van iets gemeens of oneervols. Hij wil niet stelen, bedriegen of de baas over jongere jongens spelen. Hij is openhartig, direct, mannelijk en zelfredzaam. Zijn karakter is nobel en behoedt hem voor boosaardige tekortkomingen.

Ik hoop dat mijn jonge lezers hem net zo leuk zullen vinden als ik, zonder blind te zijn voor zijn fouten. Misschien ontdekken jullie, al is hij maar een schoenpoetser, iets in zijn gedrag wat navolging verdient. Nu Sjofele Dick eerlijk aan mijn jonge publiek is voorgesteld, wijs ik voor zijn verdere avonturen naar het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 2

Johnny Nolan

Eenmaal klaar met het poetsen van de schoenen van de heer Greyson, heeft Dick het geluk nog drie andere klanten te verwerven. Waaronder twee verslaggevers van het Tribune etablissement, gevestigd op de hoek van Spruce Street en Printing House Square. De klok van het stadhuis geeft acht uur aan als Dick zijn laatste klant afhandelt. Hij is al 'n uur op, heeft hard gewerkt, en begint natuurlijk aan ontbijt te denken. Hij loopt naar de kop van Spruce Street, slaat Nassau Street in. Twee blokken verder bereikt hij een klein goedkoop restaurant in Ann Street. Hier kan Dick voor vijf cent een kop koffie krijgen, en voor tien cent extra een stuk biefstuk met brood. Dat bestelt Dick en zet zich aan tafel. Het is een ruimte met eenvoudige tafels. Geen kleedjes erop, want de bezoekende clientèle is niet bijzonder. Het ontbijt van onze held staat spoedig voor zijn neus. Noch de koffie noch de biefstuk zijn zo goed als bij restaurant 'Delmonico'. Dan nog is het zeer twijfelachtig of Dick bij de huidige staat van zijn garderobe in dat voornamelijk etablissement zou zijn toegelaten, ook als zijn middelen toereikend waren geweest om de hoge prijzen die daar worden gerekend te betalen. Dick is nauwelijks bediend als hij een jongen van ongeveer zijn eigen lengte bij de deur ziet staan, weemoedig het restaurant inkijkend. Het is Johnny Nolan, een jongen van veertien. Deze oefent hetzelfde beroep als Sjofole Dick uit. Zijn garderobe bevindt zich ook in vrijwel dezelfde staat als die van Dick. 'Heb je ontbeten, Johnny?' vraagt Dick, een stuk van de biefstuk afsnijdend. 'Nee.' 'Kom dan binnen. Er is plek voor je.' 'Ik heb geen geld,' zegt Johnny, wat jaloers naar zijn meer fortuinlijke vriend kijkend. 'Had je geen klanten?' 'Ja, eentje, maar ik word pas morgen betaald.' 'Heb je honger?' 'Wat denk je?' 'Kom binnen. Ik trakteer vanochtend.' Johnny Nolan haast zich om deze uitnodiging te accepteren, zet zich rap naast Dick. 'Wat wil je hebben, Johnny?' 'Hetzelfde als jij.' 'Kopje koffie en biefstuk,' bestelt Dick. Deze worden prompt gebracht. Johnny stort zich erop.

Nu geldt zowel in de schoenenbranche als in hogere regionen dezelfde regel. Namelijk dat inzet en bedrijvigheid worden beloond en dat gemakszucht doet lijden. Dick is doortastend, alert op kansen. Johnny is het tegenovergestelde. Het gevolg is dat Dick waarschijnlijk drie keer zoveel verdient als de ander. 'Wat vind je er van?' vraagt Dick, terwijl hij Johnny's aanvallen op de biefstuk zelfgenoegzaam bekijkt. 'Het is stoerie.' Ik geloof niet dat 'stoerie' in de woordenboeken van Webster of Worcester voorkomt, maar jongens zullen wel weten wat het betekent. 'Kom je hier vaak?' vraagt Johnny. 'Bijna elke dag. Je kunt beter ook komen.' 'Ik kan het me niet veroorloven.' 'Nou, dat zou wel moeten,' zegt Dick. 'Waar houd jij je mee bezig? Dat zou ik graag willen weten.' 'Ik verdien lang niet zoveel als jij, Dick.' 'Nou ja, dat zou je kunnen, als je het probeert. Ik houd mijn ogen open, zo krijg ik werk. Jij bent lui, dat is wat er aan de hand is.' Johnny vindt het niet nodig om op deze beschuldiging te reageren. Waarschijnlijk weet hij dat het waar is. Hij geeft er de voorkeur aan door te gaan met het ontbijt, waarvan hij des te meer geniet omdat het hem niets kost. Na het eten gaat Dick naar de kassa, rekent af. Dan loopt hij, gevolgd door Johnny, naar buiten. 'Waar ga jij heen, Johnny?' 'Naar meneer Taylor in Spruce Street om te kijken of hij geen schoenpoetsbeurt wil.' 'Werk je regelmatig voor hem?' 'Ja.' Hij en zijn partner zijn bijna elke dag klant. Waar ga jij heen?' 'Naar de voorzijde van dat luxe Astor House Hotel. Ik denk dat ik daar wel wat klanten tref.' Op dat moment verstopt Johnny zich achter de deur van een poort, tot grote verbazing van Dick. 'Wat is hier aan de hand?' vraagt onze held zich af. 'Is hij vertrokken?' oppert Johnny. Zijn stem verradt angst. 'Wie is er weg, dat zou ik graag willen weten.' 'Die man in de bruine jas.' 'Wat is er met hem? Je bent toch niet bang, hè?' 'Jawel, hij heeft mij eens een baan bezorgd.' 'Waar?' 'Heel ver weg.' 'Ik ben weggelopen.' 'Vond je het niet leuk?' 'Nee, ik moest te vroeg op. Het was op een boerderij. Er werd verwacht dat ik om vijf uur uit de veren ging om voor de koeien te zorgen. New York vind ik beter.' 'Hebben ze je niet genoeg te eten gegeven?' 'Oh ja, zat.' 'En je had een goed bed?' 'Ja.' 'Dan had je beter kunnen blijven. Je zult het hier niet krijgen. Waar heb je vannacht geslapen?' 'In een steegje in een oude wagon.'

'Dus je had op het platteland een beter bed dan dat, nietwaar?' 'Ja, dat was zo zacht als katoen.' Johnny heeft ooit op een baal katoen geslapen, kan zo vergelijken. 'Waarom ben je niet gebleven?' 'Ik voelde me eenzaam,' zegt Johnny. Hij kan zijn gevoelens niet precies uitleggen. Het is vaak zo dat de jonge straatzwerver, hoewel eten niet gegarandeerd is, en zijn bed 's nachts een bij toeval aangetroffen lege oude wagon of doos, hij gehecht raakt aan zijn onzekere onafhankelijk bestaan. Met een andere levenswijze zou hij zich ongelukkig voelen. Hij is gewend aan het lawaai en de drukte, en het altijd gevarieerde leven op straat. In de rustige omgeving van het platteland mist hij de opwindende stad. Johnny heeft maar één ding dat hem aan de stad bindt, en dat is zijn vader. Hij had net zo goed zonder kunnen zijn. Meneer Nolan is een dronkelap, spendeert het grootste deel van zijn loon aan sterke drank. Zijn alcoholisme maakt hem gemeen, wakkert een humeur aan, dat toch al nooit erg zoet is. Daardoor wordt hij soms zo woedend, dat Johnny's leven in gevaar gekomen is. Enkele maanden terug heeft zijn vader met een krachtige uithaal een strijkijzer naar het hoofd van zijn zoon gegooid. Indien Johnny het niet had ontweken zou hij niet lang genoeg hebben geleefd om een plaats in ons verhaal te bemachtigen. Johnny was het huis ontvlucht. Hij had niet meer aangedurfd het te betreden. Iemand gaf hem een borstel en een doos zwarte schoensmeer. Hij was voor eigen rekening begonnen. Hij heeft dus niet genoeg doorzettingsvermogen om te slagen, zoals eerder al is gesteld. Ik ben bang dat de arme jongen veel ontberingen heeft doorstaan, vaak onder kou en honger heeft geleden. Dick is meer dan eens vriendelijk voor hem geweest, heeft hem, al naar gelang de situatie, verschillende keren op ontbijt of warme maaltijd getrakteerd. 'Hoe ben je weggekomen?' vraagt Dick wat nieuwsgierig. 'Lopend?' 'Nee, ik heb gelift.' 'Hoe kwam je aan geld? Ik hoop niet dat je het hebt gestolen.' 'Ik had niets.' 'Wat heb je gedaan?' 'Ik ben rond drie uur 's nachts opgestaan en naar Albany gelift.' 'Waar ligt dat?' vraagt Dick. Zijn aardrijkskundige kennis is miniem. 'Verder de rivier op.' 'Hoe ver?' 'Ongeveer 1000 mijl,' antwoordt Johnny. Zijn kennis omtrent afstanden is al even vaag. 'En daarna?' 'Ik heb me in een goederenwagon verstopt en de hele weg afgelegd zonder gezien te worden. Die vent in de bruine jas is de man die mij die baan heeft bezorgd. Ik ben bang dat hij mij terug wil sturen.'

'Nou,' zegt Dick peinzend. 'Ik weet ook niet of ik graag op het platteland zou willen wonen. Ik zou niet naar Tony Pastor of de Old Bowery kunnen. Er zou geen plek zijn om mijn avonden door te brengen. Ik moet zeggen, het is zwaar 's winters, Johnny. Vooral als je overjas bij de kleermaker ligt en daar waarschijnlijk blijft.' 'Dat is zo, Dick. Ik moet gaan, anders laat meneer Taylor door iemand anders zijn schoenen poetsen.' Johnny gaat richting Nassau Street. Dick vervolgt zijn weg naar Broadway. Wanneer Johnny vertrokken is, zegt Dick tegen zichzelf: 'Heeft geen ambitie. Ik durf te wedden dat hij vandaag nog geen vijf poetsbeurten binnenhaalt. Ik ben blij dat ik niet zoals hij ben. Ik zou niet naar het theater kunnen, geen sigaren kunnen kopen, en nog niet de helft binnenkrijgen van wat ik wil eten. Uw schoenen laten glimmen, meneer?' Dick heeft altijd oog voor zaken. Zijn opmerking is gericht aan een stijlvol geklede jongeman, parmantig met een wandelstok zwaaiend. 'Ik heb vanochtend mijn schoenen al een keer laten poetsen. De blubberige modder heeft de glans ervan bedorven.' 'Ik maak het in orde, meneer.' 'Doe dat maar.' Het schoeisel wordt op bekwame wijze door Dick gepoetst, aangezien onze held bedreven is in die kunst. 'Ik heb geen kleingeld,' verklaart de jongeman, terwijl hij in zijn zak tast. 'Hier is een biljet dat je wel ergens kunt wisselen. Ik betaal je vijf cent extra voor de moeite.' Hij overhandigt Dick een biljet van twee dollar, dat onze held meeneemt naar een dichtbij gelegen winkel. 'Wilt u dit alstublieft wisselen, meneer?' zegt Dick, terwijl hij naar de balie loopt. De klerk, aan wie hij het aanbiedt, pakt het biljet aan, kijkt er eventjes naar, roept boos: 'Ga weg, zwerver, of ik laat je arresteren.' 'Wat is het probleem?' 'Je hebt mij een vals biljet aangeboden.' Ik wist dat niet,' weerlegt Dick. 'Zeg dat niet. Ga weg, anders laat ik je arresteren.'

Hoofdstuk 3

Dick doet een voorstel

Hoewel Dick wat schrikt als hij ontdekt dat het biljet dat hij heeft aangeboden vals is, houdt hij toch dapper stand. 'Verlaat deze zaak, jonge zwerver,' herhaalt de bediende. 'Geef mij dan mijn biljet terug.' 'Zodat je het zeker nog eens kan gebruiken?' 'Nee, meneer, zoiets zou ik niet doen. Het is niet van mij,' zegt Dick. 'Een heer die mij geld voor een poetsbeurt schuldig is, gaf het mij om te wisselen.' 'Een onwaarschijnlijk verhaal,' zegt de klerk. Hij lijkt zich toch wat ongemakkelijk te voelen. 'Ik ga hem roepen,' brengt Dick uit. Hij loopt naar buiten en treft zijn laatste klant staande op de trappen van Astor House Hotel. 'Nou, jongeman, heb je mijn wisselgeld meegebracht? Je hebt er lang over gedaan. Ik begon te denken dat je er met het geld vandoor was gegaan.' 'Dat is niet mijn stijl,' zegt Dick trots. 'Waar is het wisselgeld dan?' 'Ik heb het niet.' 'Waar is het biljet?' 'Dat heb ik ook niet.' 'Jij jonge boef!' 'Wacht even, meneer,' zegt Dick, 'dan zal ik u alles uitleggen. De man die het aannam zei dat het vals is, en behield het.' 'Het biljet is prima. Hij heeft het gehouden, hè? Ik ga met je mee terug naar de winkel. Gegarandeerd dat hij het mij teruggeeft.' Dick loopt vooruit de winkel in, de heer volgt. Als Dick opnieuw verschijnt, maar nu in gezelschap, loopt de klerk wat rood aan, ziet er ook zenuwachtig uit. Hij had gedacht een haveloze klaploper te kunnen overbluffen. Met een heer erbij ziet hij in dat het nu anders ligt. Hij doet alsof hij de nieuwkomers niet opmerkt, begint met wat goederen in de schappen te rommelen. 'Welnu,' zegt de jongeman, 'wijs de klerk aan die mijn geld heeft.' 'Dat is hem,' zegt Dick, terwijl hij in de richting van de bediende wuift. De heer loopt naar de toonbank. 'Ik moet u lastig vallen,' zegt hij wat hooghartig. 'Voor een bankbiljet dat deze jongen u aanbood, en nog steeds in uw bezit is.' 'Het is vals,' verklaart de klerk met rode wangen nerveus. 'Dat is niet het geval. Ik eis dat u het tevoorschijn haalt, en de zaak beslecht wordt.' De klerk tast in zijn vestzak, haalt er een vies biljet uit. 'Dat ziet er slecht uit, en is niet het biljet dat ik de jongen heb overhandigd.' 'Het is wat hij mij gegeven heeft.'

De jonge heer kijkt twijfelachtig. 'Jongeman,' zegt hij tegen Dick, 'is dit het biljet dat je hebt laten wisselen?' 'Nee, dat is het niet.' 'Je liegt, jonge boef!' roept de klerk, die zich in een netelige situatie bevindt, geen uitweg ziet. Het tafereel trekt uiteraard aandacht in de winkel. De eigenaar, bezig op de benedenverdieping, komt naar boven. 'Wat betekent dit allemaal, meneer Hatch?' eist hij. 'Die jongen,' zegt de klerk, 'komt binnen en vraagt wisselgeld voor een vals biljet. Ik heb het opgeborgen en gezegd dat hij weg moest gaan. Nu wil hij het weer aan iemand anders doorgeven.' 'Laat het eens zien.' De koopman kijkt ernaar. 'Ja, dat is een vals exemplaar,' zegt hij. 'Daarover bestaat geen twijfel.' 'Het is niet wat de jongen aangeboden heeft,' zegt Dick's beschermheer. 'Het is er eentje van dezelfde coupure, maar van een andere bank.' 'Weet u nog welke bank dat was?' 'De Merchants Bank of Boston.' 'Weet u dat zeker?' 'Dat ben ik.' 'Misschien heeft de jongen het gehouden en een andere aangeboden.' 'U mag me fouilleren als u wilt,' zegt Dick verontwaardigd. 'Het ziet er niet naar uit dat hij nog extra bankbiljetten bij zich heeft. Ik vermoed dat uw klerk het goede bankbiljet in zijn zak heeft gestopt en door het valse heeft vervangen. Het is een leuk opzetje om geld te verdienen.' 'Ik heb geen enkel bankbiljet van de Merchants Bank gezien,' beweert de verkoper koppig. 'U kunt beter in uw zakken voelen. Deze zaak vereist een onderzoek,' zegt de koopman resoluut. 'Als u het biljet heeft, laat het dan zien.' 'Ik heb het niet,' zegt de klerk, maar hij maakt een schuldige indruk. 'Ik eis dat hij wordt gefouilleerd,' zegt Dick's beschermheer. 'Zal ik een politieagent laten komen, meneer Hatch, of laat u zich rustig fouilleren?' zegt de koopman. Gealarmeerd door de dreiging die in deze woorden schuilt, steekt de klerk zijn hand in zijn vestzak, haalt er een tweedollar Merchants Bank biljet uit. 'Is dit de uwe?' vraagt de winkelier, terwijl hij het aan de jonge heer toont. 'Dat is het.' 'Ik moet een fout hebben gemaakt,' stamelt de klerk. 'Ik geef u niet de kans om tijdens het werk nog 'n keer zo'n misgreep te maken,' zegt de koopman streng. 'U kunt zich op kantoor vervoegen voor uw door mij verschuldigd loon. Van uw diensten maak ik geen gebruik meer.' 'Nu, jongeman,' zegt Dick's beschermheer bij het verlaten van de winkel, na eindelijk het biljet gewisseld te hebben. 'Ik zal je iets extra betalen voor je moeite. Hier is vijftig cent.' 'Dank u, meneer,' zegt Dick. 'U bent erg gul. Wilt u niet nog een paar biljetten wisselen?' 'Vandaag niet,' antwoordt deze glimlachend. 'Het is te duur.'

'Ik heb geluk', denkt onze held zelfgenoegzaam. 'Vanavond ga ik maar eens naar Barnum (*Combinatie van dierentuin, museum, collegezaal, wassenbeeldenmuseum, theater en freakshow/vertaler*). Ik heb zin om de dame met de baard, de reus, de dwerg en de andere curiosa, te veel om op te noemen, te zien.' Dick zet zijn kistje op zijn schouder, loopt richting het Astor House Hotel. Hij vat post op het trottoir, kijkt om zich heen. Vlak achter hem bevinden zich twee personen. Een heer van in de vijftig en een jongen van een jaar of dertien, veertien. Ze discussiëren met elkaar. Dick heeft er geen moeite mee om te verstaan wat er wordt gezegd.

'Het spijt me, Frank, dat ik je niet kan vergezellen om je wat bezienswaardigheden van New York te laten zien. Ik heb vandaag een drukke agenda. Het is jouw eerste bezoek aan de stad, niet?' 'Ja, oom.' 'Er is hier veel dat de moeite waard is om te bekijken. Ik ben bang dat je tot de volgende keer zult moeten wachten. Je kunt zelf gaan wandelen. Waag je niet te ver, anders verdwaal je.' Frank kijkt teleurgesteld. 'Ik wou dat Tom Miles wist dat ik hier was,' zegt hij. 'Hij zou met mij meegaan.' 'Waar woont hij?' 'Ergens in de stad.' 'Dan is hij helaas niet beschikbaar. Als je liever met mij meegaat dan hier te blijven, dan kan dat. Aangezien ik het grootste deel van de tijd in de telkamers van de kooplieden zal doorbrengen, ben ik bang dat het niet erg interessant voor je zal zijn.' 'Ik denk,' zegt Frank na een korte aarzeling, 'dat ik alleen ga. Ik zal niet ver gaan. Als ik de weg kwijtraak, informeer ik naar het Astor House Hotel.' 'Ja, iedereen kan je hierheen verwijzen. Goed, Frank. Het spijt mij dat ik het niet leuker voor je kan maken.' 'Oh, maakt niet uit, oom. Ik zal het prettig vinden om rond te lopen en de etalages te bekijken. Er zal veel te zien zijn.' Dick heeft naar dit hele gesprek geluisterd. Als ondernemende jongeman denkt hij een kans te zien. Hij is vastbesloten die te benutten. Hij stapt op hen af, net als de oom van Frank wil vertrekken. Dick zegt: 'Ik weet alles af van de stad, meneer. Ik zal hem rondleiden als u dat wilt.' De heer kijkt een beetje nieuwsgierig naar de voor hem staande haveloze figuur. 'Dus jij bent een stadsjongen, hè?' 'Ja, meneer,' zegt Dick. 'Ik woon hier al vanaf mijn geboorte.' 'En je weet alles af van de openbare gebouwen, neem ik aan?' 'Ja, meneer.' 'En het Central Park?' 'Ja, meneer. Ik ken overal de weg.'

De heer kijkt nadenkend. 'Ik weet niet wat ik moet zeggen, Frank,' merkt hij na een tijdje op. 'Het is nogal een verrassend voorstel. Hij is niet bepaald het soort gids dat ik voor je zou uitkiezen. Toch ziet hij er eerlijk uit. Hij heeft een open gezicht. Ik denk dat je hem kunt vertrouwen.' 'Ik zou willen dat hij er niet zo haveloos en smerig uitzag,' zegt Frank, zich wat schamend om met zo'n metgezel gezien te worden. 'Ik ben bang dat je vanochtend je gezicht niet hebt gewassen,' zegt meneer Whitney, want dat is de naam van de heer. 'In mijn logement hebben ze geen wastafels,' zegt Dick. 'In welk hotel logeer je?' 'Het Doos Hotel'. 'Het Doos Hotel?' 'Ja meneer, ik heb in een krat op Spruce Street geslapen.' Frank bekijkt Dick nieuwsgierig. 'Hoe vond je dat?' vraagt hij. 'Ik sliep goed.' 'Stel dat het had geregend.' 'Dan was mijn beste plunje nat geraakt,' zegt Dick. 'Zijn dit alle kleren die je hebt?' 'Ja, meneer.' De heer Whitney overlegt met Frank, die blij lijkt met de suggestie. 'Volg mij,' zegt hij. Verrast gehoorzaamt Dick. Hij loopt achter meneer Whitney en Frank langs de receptie tot aan de voet van de trap. Hier houdt een hotelbediende Dick tegen. De heer Whitney legt uit dat hij een taak voor Dick heeft, en deze mag verder. Ze lopen door een lange gang, blijven uiteindelijk voor een deur staan. Eenmaal geopend wordt een aangename ruimte zichtbaar. 'Ga maar naar binnen,' zegt meneer Whitney. Dick en Frank betreden de kamer.

Hoofdstuk 4

Het nieuwe pak van Dick

'Welnu,' zegt meneer Whitney tegen Dick. 'Mijn neef hier is op weg naar kostschool. Hij heeft in zijn koffer wat oude kleren. Hij is bereid ze jou te schenken. Ik denk dat ze jou beter staan dan wat je nu draagt.' Dick is zo verbaasd dat hij nauwelijks weet wat te zeggen. Een cadeau is iets waar hij heel weinig vanaf weet. Voor zover hij weet heeft hij nooit iets gekregen. Dat zo'n groot geschenk hem door een vreemde wordt aangeboden lijkt wonderbaarlijk. De kleren worden tevoorschijn gehaald. Het blijkt een keurig grijs pak. 'Voordat je het aantrekt jongen, moet jij je wassen. Schone kleren en een vies uiterlijk gaan niet zo goed samen. Frank, jij mag daarvoor zorgen. Ik moet gaan. Heb je genoeg geld op zak voor als je wat nodig hebt?' 'Ja, oom.' 'Nog één woord, jongen,' zegt meneer Whitney, zich tot Dick richtend. 'Misschien ben ik overhaast om een knaap te vertrouwen van wie ik niets afweet. Maar je gezicht bevalt mij. Ik denk dat je een goede gids voor mijn neef zult zijn.' 'Ja, dat zal ik, meneer,' zegt Dick plechtig. 'Het is mij een eer.' 'Heel goed. Een prettige tijd.' Het reinigingsproces begint. Eerlijk gezegd heeft Dick het nodig. Het schone gevoel ervaart hij als zowel nieuw als aangenaam. Frank voegt aan zijn gift een overhemd, kousen en een oud paar schoenen toe. 'Het spijt me dat ik geen pet heb,' zegt hij. 'Ik heb er eentje.' 'Hij is niet zo nieuw als zou kunnen,' merkt Frank op. Hij kijkt tegen een oude vilten hoed aan, ooit zwart, nu groezelig met een groot gat in de bovenkant en een deels afgescheurde rand. 'Dat klopt,' zegt Dick. 'Mijn grootvader droeg deze als jongeman. Sindsdien heb ik uit respect voor zijn nagedachtenis deze bewaard. Maar ik koop nu een nieuwe. In Chatham Street kan ik er eentje goedkoop op de kop tikken.' 'Is dat hier in de buurt?' 'Slechts vijf minuten lopen.' 'Dan kopen we er eentje onderweg.' Eenmaal met nieuwe kleren, een schoon uiterlijk en geborsteld haar, is het moeilijk voor te stellen dat Dick dezelfde jongen is. Hij ziet er nu heel knap uit. Afgezien van zijn rode en ruwe handen kan hij gemakkelijk voor een jonge heer worden aangezien. 'Kijk eens naar jezelf,' zegt Frank, hem richting spiegel duwend. 'Goeie genade!' zegt Dick, verbaasd terugdeinzend. 'Dat ben ik toch niet?'

'Herken je jezelf niet?' glimlacht Frank. 'Het doet me denken aan het verhaal van Assepoester, die in een sprookjesprinses veranderde' zegt Dick. 'Ik heb dat op een avond bij Barnum gezien. Wat zal Johnny Nolan zeggen als hij mij ziet? Hij zal tegen zo'n jonge gast zoals ik nu ben niet durven te praten. Is het niet geweldig?' Dick barst in luid gelach uit. Zijn verbeelding wordt geprikkeld door het vooruitzicht op de verrassing voor zijn vriend. De gedachte komt op aan het waardevolle geschenk dat hij nieuw leven heeft ingeblazen. Hij kijkt Frank dankbaar aan. 'Je bent een toffe peer,' deelt hij mede. 'Een wat?' 'Een toffe peer! Je bent heel aardig om mij zo'n cadeau te geven.' 'Graag gedaan,' zegt Frank vriendelijk. 'Ik ben beter af dan jij, en kan de kleren echt wel missen. Je moet wel een nieuwe pet hebben. Die kopen we dus als we buiten zijn. Van de oude kleren kan je een bundeltje maken.' 'Wacht even, ik pak mijn zakdoek.' Dick haalt uit zijn broekzak een vieze lap. Waarschijnlijk ooit wit geweest, ook al ziet het er niet zo uit. Het heeft kennelijk deel uitgemaakt van een laken of hemd. 'Die kan je niet gebruiken,' vindt Frank. 'Maar ik ben verkouden,' antwoordt Dick. 'Oh, het is niet mijn bedoeling je zonder zakdoek te laten gaan. Ik geef je er eentje.' Frank doet zijn koffer open, haalt er twee tevoorschijn, overhandigt die aan Dick. 'Ik vraag me af of ik niet droom,' zegt Dick, zichzelf opnieuw twijfelend in de spiegel bekijkend. 'Ik ben bang het mij in te beelden, en zoals eergisteren in een doos wakker te worden.' 'Zal ik je knijpen, zodat je hier ontwaakt?' vraagt Frank speels. 'Ja,' zegt Dick serieus. 'Ik zou willen dat je dat doet.' Hij trekt de mouw van zijn jasje omhoog. Frank knijpt hem behoorlijk hard, zodat Dick ineenkrimpt. 'Ja, ik denk dat ik wakker ben,' zegt Dick. 'Je hebt een paar stevige handen, dat heb je. Wat moet ik doen met mijn borstel en de schoensmeer?' vraagt hij. 'Je kunt het hier achterlaten tot we terugkomen,' zegt Frank. 'Het ligt hier veilig.' 'Wacht even,' zegt Dick, terwijl hij een professionele blik werpt op Frank's schoenen. 'Je hebt geen goede glans op die schoenen. Ik zal ze laten glimmen, zodat jij je gezicht erin kunt zien weerspiegelen.' Hij houdt woord. 'Dank je,' zegt Frank. 'Je kunt beter ook je eigen schoenen poetsen.' Dit is niet bij Dick opgekomen. Over het algemeen vindt de professionele schoenpoetser zijn schoensmeer te waardevol om het aan zijn eigen schoenen of laarzen te besteden. Tenminste, indien het geluk heeft een paar te bezitten.

De twee jongens gaan gezamenlijk naar beneden. Ze ontmoeten dezelfde bediende die eerder Dick heeft aangesproken. Er is geen spoor van herkenning. 'Hij denkt dat jij net zo'n aristocraat ben als ik.' 'Wat is een aristocraat?' 'Oh, een man die nette kleren draagt. Zoals jij.' 'Ja,' zegt Dick. 'Wie had ooit gedacht dat ik in een heer van stand zou veranderen.' Ze zijn inmiddels op Broadway, lopen langzaam via de westkant langs het park. Wie zou Dick opmerken behalve dan Johnny Nolan? Direct krijgt Dick de neiging om Johnny te verbazen over zijn veranderd uiterlijk. Hij sluipt naar Johnny, slaat hem op de rug. 'Hallo, Johnny. Hoeveel klanten heb je gehad?' Johnny draait zich om in de verwachting Dick te zien omdat hij de stem herkent. Verbaasd rusten zijn ogen op, afgezien van de pet, een mooi geklede jongen. Het lijkt Dick, maar deze is zodanig qua kleding veranderd dat het moeilijk vast te stellen is of deze het wel is. 'Nog geluk gehad, Johnny?' herhaalt Dick. Johnny bekijkt hem verbijsterd van top tot teen. 'Wie ben jij?' brengt hij uit. 'Nou, dat is een goeie,' lacht Dick. 'Dus je kent Dick niet?' 'Waar heb je die kleren vandaan?' vraagt Johnny. 'Heb je ze gestolen?' 'Zeg dat nog eens, en ik zal je een lesje leren. Ik heb mijn nette pak uitgeleend aan een jongeman die naar een feestje moest en er geen had. Dus trok ik voor de verandering mijn op één na beste aan.' Nagestaard door de verbaasde blik van Johnny Nolan loopt Dick zonder verdere uitleg door. Deze kan niet helemaal besluiten of de keurig uitziende jongen met wie hij heeft gesproken nu werkelijk Sjofele Dick is of niet. Om Chatham Street te bereiken moet je Broadway oversteken. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Er heerst altijd zo'n drukte van bussen, paardenwagens, rijtuigen en allerlei andere soorten vervoersmiddelen in de buurt van het Astor House Hotel, dat de oversteek voor iemand, niet eraan gewend, vreselijk is. Dick heeft er geen moeite mee, duikt met volmaakte zelfbeheersing tussen de paarden en wagens door. Eenmaal het trottoir aan de overkant bereikt, kijkt hij achterom, ontdekt dat Frank ontzet is teruggedeinsd. 'Steek over!' roept Dick. 'Ik zie geen enkele mogelijkheid,' brengt Frank uit. Hij kijkt bezorgd naar het voor hem liggende vooruitzicht. 'Ik ben bang overreden te worden.' 'Als dat gebeurt, kan je hen aanklagen voor een schadevergoeding,' roept Dick. Eindelijk steekt Frank veilig over, na een aantal ontsnappingen, die, zoals hij het ervoer, 'op het nippertje waren'.

'Is het altijd zo druk?' vraagt hij. 'Soms nog veel erger,' zegt Dick. 'Ik ken een jongeman die eens zes uur wachtte op een kans om over te steken. Uiteindelijk werd hij overreden door een omnibus. Hierdoor bleef een weduwe en een groot gezin aan weeskinderen achter. Zijn weduwe, een mooie jonge vrouw, was genoodzaakt een pinda- en appelkraam te beginnen. Daar staat ze.' 'Waar?' Dick wijst naar een lelijke grote oude vrouw, getooid met een enorm grote muts. Ze beheert een appelkraam. Frank lacht. 'Als dat het geval is,' zegt hij, 'denk ik dat ik haar wil beschermen.' 'Laat dat maar aan mij over,' zegt Dick en knipoogt. Hij loopt statig op de stand af, zegt: 'Oude dame, heeft u uw belasting betaald?' Bij de verbaasde vrouw gaan de ogen wijd open. Dick verklaart: 'Ik ben een functionaris, gestuurd door de burgemeester met de opdracht uw belasting te innen. Ik zal genoeg nemen met appels. Die grote rode daar zal ongeveer wel voldoende zijn voor wat u verschuldigd bent.' 'Ik weet van belastingen niets af,' zegt de oude vrouw verbijsterd. 'Dan,' antwoordt Dick, 'laat ik het deze keer hierbij. Geef ons dan twee van uw beste appels. Mijn vriend hier is de voorzitter van de gemeenschappelijke raad en zal u betalen.' Frank betaalt drie cent per stuk voor de appels. Dick merkt op: 'Als deze appels niet goed zijn, oude dame, brengen we ze retour en eisen we ons geld terug.' In zijn geval zou dit nogal moeilijk zijn geweest. De appel is al half opgegeten. Hun doel, Chatham Street, ligt aan de oostkant en ze steken het park over. Dit is een terrein van zo'n tien hectare, dat jaren geleden bedekt was met groen gras. Nu zie je enkele belangrijke openbare gebouwen. Het is ook een geweldige doorgangsroute voor voetgangers. Dick wijst op het stadhuis, de 'burgerlijke stand' en café 'De Ronde'. Het eerste is een groot wit gebouw, met erop een koepel. 'Daarin bevindt zich het kantoor van de burgemeester,' zegt Dick. 'Hij en ik zijn hele goede vrienden. We hebben afgesproken dat ik zijn schoenen poets. Dat is de wijze waarop ik mijn gemeentelijke belasting betaal.'

Hoofdstuk 5

Chatham Street en Broadway

Al snel zijn ze in Chatham Street en lopen tussen rijen confectiekledingwinkels. Velen hebben de helft van hun handelswaar op het trottoir uitgestald. De eigenaren van deze etablissementen staan bij hun deuren, observeren aandachtig de voorbijgangers en nodigen iedereen die ook maar één blik op de goederen werpt, uit om binnen te komen. 'Treedt binnen, jonge heren,' zegt een gespierde kerel bij de ingang van zo'n winkel. 'Nee, dank u, zoals de vlieg tegen de spin zei,' antwoordt Dick. 'We verkopen onder de kostprijs.' 'Natuurlijk. Daar verdient u uw geld mee,' bevestigt Dick. 'Er is niemand in welke onderneming dan ook die beweert winst te maken met zijn goederen.' De handelaar in Chatham Street bekijkt onze held, alsof hij hem niet helemaal begrijpt. Dick loopt, zonder op weerwoord te wachten met zijn metgezel verder. In sommige winkels lijken veilingen plaats te vinden. *'Men biedt slechts twee dollar, heren, voor deze elegante leren broek, gemaakt van het allerbeste materiaal. Het is een uitzinnig laag bod. Wie geeft er één achtste? Dank u, mijnheer. Slechts zeventien shilling!'* *'Waarom kost het kledingstuk méér dan per meter!'*

De spreker onderhandelt op een nietig podium met drie mannen, terwijl hij in zijn handen een ruim vallende goedkoop uitziende broek houdt. Frank en Dick stoppen even, kijken wat rond, en zien tot hun verbijstering een smoezelig uitziend pak voor drie dollar. 'Kleren schijnen hier tamelijk goedkoop,' zegt Frank. 'Ja, maar Baxter Street is goedkoper.' 'Is dat zo?' 'Ja. Johnny Nolan kocht daar vorige week een hele uitrusting voor één dollar; jas, pet, vest, broek en schoenen. Het was ook de goede maat, net zoals mijn beste kleren, die ik voor jou moest uittrekken.' 'De volgende keer weet ik waar ik mijn spullen moet halen,' lacht Frank. 'Ik had geen idee dat de stad zoveel goedkoper is dan het platteland. Ik neem aan dat de kleermakers in Baxter Street gewild zijn?' 'Natuurlijk. Horace Greeley, Amerikaanse uitgever, oprichter en redacteur van de New York Tribune en ik gaan er altijd heen om kleren te kopen. Schaft Horace een nieuw pak aan, dan laat ik altijd precies dezelfde maken. Ik kies echter niet voor een witte hoed, want dat is niet mijn stijl.

Iets verder op het trottoir worden door een man strooibiljetten uitgedeeld. Een exemplaar wordt aan Frank overhandigd. Deze leest:

Grote opheffingsuitverkoop. Verschillende mooie en dure artikelen te koop voor één dollar per stuk. Ongeëvenaarde kansen! Kom binnen!'

Waar vindt deze verkoop plaats?' vraagt Frank. Een plotseling ten tonele verschijnend persoon, voorzien van zwarte bakkebaarden, zegt: 'Hier heren.' 'Kom binnen.' 'Zullen we het doen, Dick?' 'Het is oplichterij,' sist Dick. 'Ik ben er geweest. Die man is een bedrieger. Hij heeft mij wel eens gezien, maar herkent me niet vanwege mijn kleren.' 'Kom binnen en bekijkt de artikelen,' nodigt de man uit. 'U bent niet verplicht te kopen, weet u.' 'Zijn alle artikelen meer dan één dollar waard?' informeert Dick. 'Ja,' bevestigt de ander. 'En sommigen nog veel meer.' 'Zoals wat?' 'Nou... er is een zilveren kruik ter waarde van twintig dollar.' 'En u verkoopt die voor één dollar? Dat is erg aardig van u,' zegt Dick quasi onschuldig. 'Als u binnenkomt, zult u het zien.' 'Nee, dat denk ik niet,' antwoordt Dick. 'Mijn bedienden zijn zó oneerlijk, dat ik hen met een zilveren kan niet kan vertrouwen. Kom mee, Frank. Ik hoop dat u slaagt met uw liefdadigheid om het publiek te voorzien van zilveren kannen voor negentien dollar minder dan dat ze waard zijn.' 'Hoe redt hij het toch, Dick?' vraagt Frank onderweg.' Al zijn artikelen zijn genummerd. Hij laat je één dollar betalen, schudt dan met een paar dobbelstenen. Het artikel komt overeen met het nummer dat eruit rolt. De meeste zijn nog geen zes cent waard.' Een hoeden- en pettenwinkel is in de buurt, ze gaan er naar binnen. Frank staat erop het hoofddeksel te betalen. Voor vijfenzeventig cent bemachtigt Dick een heel nette pet, veel beter passend bij zijn uiterlijk dan het gedragen vod. De laatste, niet de moeite waard geacht om te bewaren, gooit Dick op straat. Als hij omkijkt, ziet hij het door een collega schoenpoetser opgeraapt worden. Die lijkt het geval beter te vinden dan de zijne. Ze keren via Chambers Street terug naar Broadway. Op de hoek van Broadway en Chambers Street trekt een groot witmarmeren pakhuis Frank's aandacht. 'Wat is dat voor een gebouw?' vraagt hij geïnteresseerd.

'Dat is mijn vriend A.T. Stewart,' zegt Dick. 'Het is de grootste winkel op Broadway. Als ik ooit met pensioen ga, of in de handel zit, koop ik hem misschien uit. Of ik begin een zaak die de pracht en praal van deze doet vergeten.' 'Ben je ooit in de winkel geweest?' vraagt Frank. 'Nee,' zegt Dick. 'Ik sta op vertrouwelijke voet met één van Stewart's partners. Hij is kassier en doet de hele dag niets anders dan geld aannemen.' 'Een heel plezierige bezigheid,' lacht Frank. 'Ja,' bevestigt Dick. 'Ik zou er graag bij willen zijn.' De jongens steken over naar de westkant van Broadway en wandelen langzaam de straat door. Voor Frank is het een interessant schouwspel. Gewend aan de rust van het platteland is er iets fascinerends aan de zich verdringende mensenmassa op de trottoirs, en aan de grote verscheidenheid aan voertuigen, die voortdurend passeren en opnieuw voorbij komen. Dan weer interesseren en amuseren de etalages met hun uiteenlopende inhoud hem. Hij prest Dick voortdurend om naar een goed gevulde uitstalling te kijken. 'Ik begrijp niet hoe zoveel winkeliers genoeg mensen kunnen aantrekken om te kopen,' zegt hij. 'Wij hebben in ons dorp slechts twee winkels, en Broadway schijnt er vol mee te zitten.' 'Ja,' beaamt Dick. 'Het is vrijwel hetzelfde in de Avenoo's. Vooral de 3rd, 6th en 8th Avenoo. De Bowery is ook een geweldige plek om te winkelen. Iedereen verkoopt goedkoper dan elders. Niemand doet daar alsof er geen winst gemaakt wordt op hun goederen.'

'Waar is het Barnum Museum?' vraagt Frank. 'Oh, dat is bijna tegenover het Astor House Hotel,' zegt Dick. 'Heb je niet een groot gebouw gezien met veel vlaggen?' 'Ja.' 'Dat is dat van Barnum. De leeuwen, beren en andere bezienswaardigheden zijn er gehuisvest. Het is een toplocatie. Ben je er nog nooit geweest? Het is bijna net zo goed als de Old Bowery, maar de toneelstukken zijn er niet zo spannend.' 'Ik ga als ik tijd heb,' zegt Frank. 'Ik ken thuis een jongen die een maand geleden naar New York vertrok. Hij heeft Barnum bezocht. Sindsdien praat hij erover. Ik denk dat het de moeite waard is om het te bezoeken.' 'Ze hebben momenteel een geweldig toneelstuk in de Old Bowery,' gaat Dick verder. 'Het wordt de 'Duivel van de Danubé' genoemd. Satan wordt verliefd op een jonge vrouw en sleept haar bij haar haren naar de top van een steile rots waarop zijn kasteel is gebouwd.'

'Dat is een vreemde manier om zijn liefde te tonen,' lacht Frank. 'Ze wil niet met hem mee, weet je. Ze is verliefd op een andere kerel, een baron. Als deze hoort dat zijn meisje is ontvoerd, voelt hij zich miserabel. Hij zweert niet te rusten voordat hij haar bevrijd heeft. Nou ja, uiteindelijk dringt hij via een ondergrondse gang het kasteel binnen. Het komt tussen hem en de verleider tot een gevecht. Oh, het was stoerie om hen over het podium te zien rollen, elkaar snijdend en stekend.' 'Wie is er het beste vanaf gekomen?' 'Eerst leek satan aan de winnende hand. Uiteindelijk dwong de jonge baron hem op zijn knieën, stak een dolk in zijn hart, en riep: 'Sterf, valse bedrieglijke schurk! De honden zullen zich aan je karkas tegoed doen!' Satan slaakte een vreselijk kreet en stierf. Toen pakte de baron het lichaam op, wierp het in de afgrond.' 'Het lijkt mij dat de acteur die de duivel speelt extra betaald dient te worden als hij op zo'n manier behandeld wordt.' 'Dat is zo,' zegt Dick. 'Ik denk dat hij eraan gewend is. Het leek te passen bij zijn lichaamsbouw.' 'Wat is dat voor pand?' vraagt Frank, wijzend naar een bouwwerk verderop. Ervoor ligt een grote door hekken omringde tuin. Het is een ongewoon gezicht voor Broadway, aangezien alle andere gebouwen in deze buurt op één lijn met de straat liggen. 'Dat is het New York ziekenhuis,' zegt Dick. 'Het is een rijke instelling. Het zorgt voor zieke mensen tegen redelijke voorwaarden.' 'Ben je daar ooit binnen geweest?' 'Jawel,' zegt Dick. 'Een vriend die kranten vent, Johnny Mullen, werd door een omnibus overreden bij het oversteken in Broadway in de buurt van Park Place. Hij is naar het ziekenhuis gebracht. Ik en een paar van zijn makkers hebben zijn verblijf betaald. Het kostte ons slechts drie dollar per week. Dat is erg goedkoop, gezien alle zorg die ze aan hem besteedden. Ik had toestemming om hem te bezoeken. Alles zag er erg mooi en comfortabel uit. Eventjes heb ik overwogen een chauffeur over te halen mij aan te rijden, zodat ik daar ook kon liggen. Moest het been van je vriend worden afgezaagd?' vraagt Frank geïnteresseerd. 'Nee,' zegt Dick. 'Hoewel er daar een jonge student was die dolgraag wilde amputeren maar dat gebeurde niet.'

Johnny loopt weer net zo kweik over straat als altijd.' Tijdens dit gesprek, bereiken ze nummer 365 op de hoek van Franklin Street. 'Dat is Taylor's Salon,' zegt Dick. 'Als ik een fortuin heb, ga ik daar regelmatig naar toe.' 'Ik heb er heel vaak over gehoord,' zegt Frank. 'Er wordt gezegd dat het heel deftig is. Ik stel voor dat we naar binnen gaan en een ijsje nemen. Dan krijgen we de kans om het beter te bekijken.' 'Dank je,' zegt Dick. 'Dat is een prettige manier om de plek te zien.' De jongens gaan naar binnen. Ze komen terecht in een ruime elegante salon, schitterend van verguldsel, aan alle kanten gedecoreerd met kostbare spiegels. Ze nemen plaats aan een tafeltje met een marmeren blad. Frank geeft de bestelling door. 'Het doet me denken aan het paleis van Aladdin,' zegt Frank, om zich heen kijkend. 'Is dat zo?' zegt Dick. 'Hij moet geld genoeg hebben gehad.' 'Hij heeft een oude lamp, die hij alleen maar hoeft te wrijven en de slaaf ervan verschijnt. Die vervult al zijn wensen.' 'Dat moet een waardevolle lamp zijn. Ik zou al mijn Erie Spoorweg aandelen ervoor geven.' Er zit een lang, mager persoon aan het tafeltje verderop. Deze heeft naar het schijnt Dick's laatste opmerking gehoord. Hij wendt zich tot onze held, zegt: 'Mag ik vragen, jongeman, of u voornamelijk in deze Erie Spoorweg geïnteresseerd bent?' 'Ik heb geen bezit, behalve dan wat er in Erie is geïnvesteerd,' zegt Dick, met een schuin oog schertsend naar Frank kijkend. 'Ik neem aan dat de investering door uw voogd is gedaan?' 'Nee,' zegt Dick. 'Ik beheer mijn eigendom zelf.' 'En ik neem aan dat de opbrengst tot nog toe niet bijzonder florissant is geweest?' 'Nee, inderdaad,' zegt Dick. 'U zit er niet ver naast.' 'Zoals ik al dacht. Het is een matige investering. Nu, mijn jonge vriend. Een veel betere belegging dat u een groot jaarinkomen zal opleveren kan ik aanbevelen. Ik ben agent van de Excelsior Copper Mine Company, die één van de meest productieve mijnen ter wereld bezit. Het levert zeker vijftig procent op van de ingelegde investering. Het enige wat u hoeft te doen is uw Erie-aandelen te verkopen en in de onze te investeren. Ik verzeker u over drie jaar een fortuin. Hoeveel aandelen zei u dat u had?' 'Ik herinner mij niet dit te hebben verteld,' zegt Dick. 'Uw aanbod is zeer vriendelijk en nuttig. Zodra ik tijd heb zal ik het bekijken.' 'Ik hoop het,' zegt de vreemdeling.

'Sta mij toe u mijn kaartje te overhandigen, Samuel Snap, Nr. ... Wall Street. 'Ik zou het op prijs stellen een bericht van u te mogen ontvangen en de kaarten van onze mijn aan u te kunnen presenteren. Ik zou het waarderen als u de kwestie ook aan uw vrienden voorlegt. Ik ben ervan overtuigd dat u hen geen grotere dienst bewijst dan hen ertoe aan te zetten om in onze onderneming te stappen.' 'Juist, ja,' antwoordt Dick. Hierop verlaat de vreemdeling de tafel, loopt naar de kassa om zijn rekening te betalen. 'Je ziet wat het oplevert om een man met geld te zijn, Frank,' zegt Dick. 'En om goede kleren te dragen. Ik vraag mij af wat die vent zal zeggen als hij mij morgen op straat schoenen ziet poetsen.' 'Jij verdient je boterham misschien eervoller,' zegt Frank. 'Sommige van die mijnbouwbedrijven zijn niets anders dan zwendelpraktijken. Slechts opgericht om mensen hun geld afhandig te maken.' 'Hij is welkom om het bij mij te proberen,' antwoordt Dick.

Hoofdstuk 6

Van Broadway naar Madison Square

Terwijl de jongens hun weg richting Broadway vervolgen, wijst Dick op de prominente hotels en vermaakhallen. Frank is vooral onder de indruk van de imposante gevels van de St. Nicholas en Metropolitan Hotels. De eerste van wit marmer, de tweede van een ingetogen bruine tint. Qua interieur niet minder elegant. Hij is niet verrast als hij hoort dat elk van deze prachtige bouwwerken, inclusief de inrichting, bijna één miljoen dollar kostte. Bij 8th Street slaat Dick rechtsaf, wijst naar het Clinton Hall Gebouw. Het is in gebruik door de Mercantile Bibliotheek. Dat omvat momenteel méér dan vijftigduizend boeken. Iets verderop arriveren ze bij een groot vrijstaand pand, vlakbij de kruising van de 3rd en 4th Avenue. 'Wat is dat voor een bouwwerk?' vraagt Frank. 'Dat is het Cooper Instituut,' zegt Dick. 'Opgericht door meneer Cooper, een goede vriend. Peter en ik gingen vroeger samen naar school.' 'Wat is daarbinnen?' informeert Frank. 'Er bevindt zich een ruimte voor openbare bijeenkomsten, er zijn lezingen in de kelder, er is een leeszaal, met erboven een galerij met foto's,' zet Dick uiteen. Direct tegenover het Cooper Instituut merkt Frank een groot bakstenen pand op, dat ongeveer een hectare beslaat. 'Is dat een hotel?' vraagt hij. 'Nee,' zegt Dick. 'Dat is het bijbelhuis, de plek waar ze die boeken vervaardigen. Ik was daar ooit en zag ervan een grote stapel.' 'Heb je de bijbel wel eens gelezen?' vraagt Frank, die wel een idee heeft over de verwaarloosde staat van Dick's opvoeding. 'Nee,' zegt Dick. 'Ik heb gehoord dat het een goed boek is. Ik heb er nog nooit eentje gelezen. Ik hou niet zo van lezen, krijg er hoofdpijn van.' 'Ik veronderstel dat je niet snel kunt lezen?' 'Ik begrijp de korte woorden redelijk goed. Het zijn de lange die mij problemen bezorgen.' 'Als ik in de stad woonde, zou je elke avond naar mij toe kunnen komen, en zou ik het jou leren.' 'Zou je die moeite voor mij doen?' vraagt Dick ernstig. 'Zeker, ik zou graag zien dat je vooruit komt. Daar is weinig kans op als je niet kunt lezen en schrijven.' 'Je bent een goede vent,' zegt Dick dankbaar. 'Ik zou willen dat je in New York woonde. Waar woon je eigenlijk?' 'Ongeveer vijftig mijl verderop in een stadje aan de linker oever van de Hudson Rivier. Ik zou het op prijs stellen als je een keer langskomt, en 'n dag of twee, drie zou blijven.'

‘Op je erewoord?’ ‘Wat bedoel je.’ ‘Meen je het?’ vraagt Dick vol ongeloof. ‘Natuurlijk doe ik dat. Waarom zou ik dat niet doen?’ ‘Wat zouden je ouders zeggen als ze weten dat je een schoenpoetser hebt gevraagd om langs te komen?’ ‘Je bent niet minder omdat je een schoenpoetser bent.’ ‘Ik ben niet gewend aan vriendelijkheid,’ verklaart Dick. ‘Ik zou ook niet weten hoe mij te gedragen.’ ‘Dat kan ik je tonen. Je zult niet je hele leven schoenpoetser zijn, weet je.’ ‘Nee,’ zegt Dick. ‘Ik ga ermee stoppen als ik negentig word.’ ‘Daarvoor al hoop ik,’ glimlacht Frank. ‘Ik zou echt toch iets anders willen doen, kantoorbediende, leren, en spectabel opgroeien,’ verwoordt Dick nuchter zijn aspiratie. ‘Waarom probeer je niet, of je geen baan kunt krijgen?’ ‘Wie zou Sjofele Dick aannemen?’ ‘Nu ben je toch niet sjofel?’ ‘Nee, ik zie er iets beter uit dan in mijn Washington-jas en Louis Napoleon-broek. Als ik op kantoor zou werken, betalen ze mij niet meer dan drie dollar per week. Daarvan kan ik niet achtenswaardig leven.’ ‘Nee, waarschijnlijk niet,’ zegt Frank nadenkend. ‘Aan het einde van het eerste jaar krijg je meer.’ ‘Ja,’ antwoordt Dick. ‘Tegen die tijd ben ik vel over been.’ Frank lacht. ‘Dat doet mij denken,’ zegt hij, ‘aan het verhaal van een Ier die uit zuinigheid dacht zijn paard te kunnen leren zich met spaanders te voeden. Hij zette het paard een groene bril op, waardoor snippers er eetbaar uitzagen. Helaas, toen het paard het geleerd had, stierf het.’ ‘Het dier moet qua postuur tegen de tijd dat het dood ging een pracht exemplaar zijn geweest,’ merkt Dick op. ‘Waar zijn we nu?’ vraagt Frank, als ze van 4th Avenue Union Square inslaan. ‘Dat is het Union Park,’ zegt Dick, wijzend naar een prachtige omheining met erachter in het midden een vijver met fontein. ‘Is dat niet het standbeeld van generaal Washington?’ vraagt Frank. Hij wijst naar een bronzen ruitersstandbeeld op een granieten sokkel. ‘Ja,’ zegt Dick. ‘Hij is gegroeid sinds zijn presidentschap. Was hij zo fors tijdens zijn deelname aan de revolutie, zou hij over de Britten heen gewalst zijn, denk ik.’ Frank kijkt naar het veertien en een halve meter hoog beeld. Hij erkent dat Dick gelijk heeft. ‘Hoe zit het met zijn jas, Dick?’ vraagt hij. ‘Zou die je passen?’ ‘Nou, die zou nogal losjes vallen,’ zegt Dick. ‘Zonder mijn schoenen aan ben ik niet langer dan drie meter.’ ‘Ja, dat denk ik ook,’ zegt Frank. ‘Je bent een bijzondere jongen.’

'Nou ja, ik heb een vreemde opvoeding. Sommige jongens komen met een zilveren lepel in hun mond ter wereld. De kinderen van koningin Victoria werden geboren met een gouden lepel, bezet met diamanten. Goud en zilver waren schaars toen ik de wereld in kwam. De mijne was van tin.' 'Misschien komt het goud en zilver nog wel eens langs. Heb je ooit van de Engelse koopman Dick Whittington gehoord?' 'Nooit, was hij een Sjofele Dick?' 'Het zou mij niet verbazen indien dat het geval is geweest. In ieder geval was hij als jongeman heel arm, maar dat bleef hij niet. Voordat hij stierf, werd hij burgemeester van Londen.' 'Oh ja?' vraagt Dick, geïnteresseerd kijkend. 'Hoe heeft hij dat gefikst?' 'Zie je. Een rijke koopman kreeg medelijden met hem en gaf hem een onderkomen in zijn eigen huis. De jongen verbleef in de vertrekken bij de bedienden, verrichtte wat bescheiden hand en span diensten. Op een dag zag de koopman Dick weggegooide spelden en naalden oprapen, en vroeg hem waarom hij dat deed. Dick legde uit dat hij die ging verkopen als hij er genoeg bijeen gesprokkeld had. De koopman was blij met zijn spaarzame instelling. Kort daarna stuurde hij een schip naar het buitenland, vertelde Dick dat deze mocht meegeven wat hij maar wilde. De opbrengst van de verkoop zou dan voor hem zijn. Nu had Dick niets anders in de wereld dan een poesje. Dat was hem kort daarvoor geschonken. 'Hoeveel belasting moest hij betalen?' komt Sjofele Dick tussenbeide. 'Waarschijnlijk niet veel,' antwoordt Fosdick en gaat verder mijn zijn verhaal. 'Omdat hij alleen het poesje had, besloot hij die mee te sturen. Na een groot aantal maanden te hebben gevaren, het poesje was intussen tot een sterk exemplaar uitgegroeid, deed het schip een onbekend eiland aan. Het krioelde van de ratten en muizen, maakten iedereen het leven zuur. Zelfs het paleis van de koning werd geterroriseerd. Om een lang verhaal kort te maken. De kapitein zag hoe de zaken ervoor stonden, bracht de poes van Dick aan land. Al snel werden de ratten en muizen uit elkaar gedreven en opgejaagd. De koning was enorm opgetogen toen hij zag wat voor ravage de poes onder de ratten en muizen aanrichtte. Hij besloot haar tegen elke prijs in handen te krijgen. Hij bood een grote hoeveelheid goud aan. De kapitein accepteerde uiteraard graag. Het werd zoals beloofd aan Dick Whittington uitgekeerd. Het legde de basis voor zijn fortuin. Opgroeiend werd hij welvarender. Na verloop van tijd een zeer rijk koopman, door iedereen gerespecteerd. Voordat hij stierf koos men hem tot burgemeester van Londen.' 'Dat is een fraaie geschiedenis,' zegt Dick.

'Ik denk niet dat alle poezen bij elkaar mij ooit burgemeester van New York zullen maken.' 'Nee, waarschijnlijk niet. Je kunt op een andere manier vooruit komen. Heel wat vooraanstaande mannen zijn ooit arme jongens geweest. Er is hoop voor jou, als je het maar probeert.' 'Niemand heeft zo tegen mij gesproken,' zegt Dick. 'Ze noemden mij gewoon 'Sjofele Dick', vertelden dat ik zou opgroeien tot vagabund, en voor galg en rat.' (Jongens die goede opleidingen genieten hoeven zich niet te verbazen over Dick's taalfouten.) 'Dit jou te vertellen maakt niet dat het ook zo gebeurt. Als je probeert iemand te worden om op te groeien tot een respectabel lid van de samenleving, dan geschiedt dat ook. Je wordt misschien niet rijk, niet iedereen wordt dat, weet je. Je kunt een goede positie verwerven en gerespecteerd worden.' 'Ik zal het proberen,' zegt Dick ernstig. 'Ik had niet zo lang 'Sjofele Dick' hoeven te zijn als ik mijn geld niet had verbrast met theaterbezoek, trakteren van mijn makkers op oesterstoofpot, en om geld te kaarten.' 'Heb je op die manier duiten verloren?' 'Heel veel. Eén keer had ik vijf dollar gespaard om een nieuw kostuum te kopen, omdat mijn beste pak een vod was geworden. Toen wilde Kreupele Jim dat ik met hem om geld speelde.' 'Kreupele Jim?' zegt Frank vragend. 'Ja, omdat hij eigenaardig loopt noemen wij hem zo.' 'Ik neem aan dat je verloren hebt?' 'Ik ben elke cent kwijtgeraakt en moest buiten slapen omdat ik niks meer had om voor mijn overnachting te betalen. Het was een vreselijk koude nacht, ik bevroor bijna.' 'Kon Jim je niet iets van het gewonnen geld teruggeven om een onderkomen te betalen?' 'Nee, ik vroeg hem om vijf cent. Hij wilde het mij niet geven.' 'Kun je voor vijf cent onderdak krijgen?' vraagt Frank verbaasd. 'Ja,' zegt Dick, 'niet in het 5th Avenue Hotel. Dat bevindt zich trouwens hier.'

Hoofdstuk 7

De portemonnee

Ze zijn de kruising van Broadway en 5th Avenue genaderd. Vóór hen ligt een prachtig park van tien hectare. Aan de linkerzijde een groot marmeren gebouw. Het heeft met zijn grote witte voorkant een mooie uitstraling. Dit is het gebouw waarnaar Dick wees. 'Is dat het 5th Avenue Hotel?' vraagt Frank. 'Ik heb er over gehoord. Mijn oom William logeert daar regelmatig als hij New York bezoekt.' 'Ik heb er ooit aan de buitenmuur ervan geslapen,' zegt Dick. 'Ze waren heel redelijk met de rekening, en zeiden dat ik terug mocht komen.' 'Misschien kun je er ooit binnen slapen,' zegt Frank. 'Ik denk dat dit pas het geval zal zijn wanneer koningin Victoria Five Points betreft.' 'Het lijkt wel een paleis,' zegt Frank. 'De koningin zou zich niet hoeven te schamen om in zo'n mooi gebouw te verblijven.' Hoewel Frank het niet weet, ziet één van de paleizen van de koningin er lang niet zo mooi uit als het 5th Avenue Hotel. Het St. James Paleis bijvoorbeeld is een heel lelijk uitziend bakstenen bouwwerk. Het lijkt meer op een fabriek dan op het onderkomen voor de koninklijke familie. Er zijn weinig hotels ter wereld die er net zo mooi uitzien als het 5th Avenue Hotel. Op dat moment passeert een heer. Hij kijkt om naar Dick, alsof zijn gezicht hem bekend voorkomt. 'Ik ken die man,' zegt Dick, nadat deze verder gelopen is. 'Hij is één van mijn klanten.' 'Hoe heet hij?' 'Dat weet ik niet.' 'Hij keek achterom alsof hij dacht je te kennen.' 'Hij zou mij meteen hebben herkend als ik deze nieuwe kleren niet had gedragen,' zegt Dick. 'Ik lijk nu niet veel op Sjofele Dick.' 'Ik neem aan dat je gezicht er bekend uitzag.' 'Afgezien dan van het vuil,' lacht Dick. 'Ik heb niet altijd gelegenheid om mijn gezicht en handen te wassen in het Astor House Hotel.' 'Je vertelde me,' zegt Frank, 'dat er een plek is waar je voor vijf cent onderdak kunt krijgen. Waar bevindt zich het?' 'In Fulton Street,' antwoordt Dick. 'Boven het kantoor van de krant 'The Sun' is het Newsboy Lodging House voor jongens (*Soort van pension voor dakloze jongens/vertaler*). Het is een goede plek, en ik zou niet weten wat wij jongens zonder zouden moeten. Ze geven je eten voor zes cent, en voor vijf cent extra een bed.' 'Ik neem aan dat sommige jongens niet eens vijf cent betalen?'

'Ze hebben vertrouwen in de jongens,' legt Dick uit. 'Ik houd niet van leven op vertrouwen. Ik zou me schamen voor een krediet van vijf cent, ook voor tien trouwens. Op een avond was ik van Chatham Street met vijftig cent op zak, op weg om te genieten van een lekkere oesterstoofpot. Daarna wilde ik naar het Newsboy Lodging House. Op de een of andere manier is het geld door een gat in mijn broekzak geglipt. Ik had geen cent meer over. Indien het zomer was geweest, had het me niets kunnen schelen, maar het is nogal moeilijk op winteravonden buiten.' Frank, die altijd een goed thuis heeft gehad, kan zich moeilijk voorstellen dat de naast hem lopende jongen in de kou door de straten heeft gezworven, zonder onderkomen of geld voor het comfort van een bed. 'Wat heb je toen gedaan?' vraagt hij meelevend.' 'Ik ben naar het kantoor van de krant 'The Times' gelopen. Ik ken één van de persmusketen. Hij liet me in een warme hoek zitten. Al snel viel ik in slaap.' 'Waarom zoek je niet ergens een kamer, zodat je altijd een plek hebt waar je naartoe kunt?' 'Ik weet niet,' zegt Dick. 'Ik heb er nooit aan gedacht. Misschien kan ik een gemeubileerd huis huren op Madison Square.' 'Daar woonde Flora McFlimsey.' 'Ik ken haar niet,' zegt Dick. Hij heeft nog nooit het populaire gedicht, waarvan zij de heldin is, gelezen. Gaande dit gesprek zijn ze 25th Street ingeslagen, bereiken nu 3rd Avenue. Het tamelijk uitzonderlijk gedrag van een voor hen lopend iemand trekt de aandacht. Plotseling halt houdend lijkt het alsof hij iets van het trottoir opraapt. Dan kijkt hij dan wat verward om zich heen. 'Ik ken zijn spel,' zegt Dick. 'Kom mee, dan zul je zien wat het is.' Hij maant Frank tot haast totdat ze bij de man zijn. 'Heeft u iets gevonden?' vraagt Dick. 'Ja,' zegt de man, 'Dit.' Hij toont een portemonnee. Gezien de omvang lijkt het gevuld met bankbiljetten. 'Wauw!' roept Dick uit. 'U heeft geluk.' 'Ik neem aan dat iemand het verloren heeft,' zegt de man. 'Die zal een mooie beloning geven.' 'Dat krijgt u dan.' 'Helaas moet ik met de volgende trein naar mijn woonplaats Boston. Ik heb geen tijd om de eigenaar op te sporen.' 'Ik neem aan dat u de portemonnee meeneemt,' zegt Dick met geveinsde kinderlijke onschuld. 'Ik zou het graag willen achterlaten bij een eerlijke kerel, die ervoor zorgt dat het terugkomt bij de eigenaar,' zegt de man, de jongens aankijkend. 'Ik ben eerlijk,' zegt Dick.

'Ik twijfel daar niet aan,' zegt de ander. 'Nou, jongeman, ik doe je een aanbod. Neem jij de portemonnee.' 'Oké. Geef die dan maar.' 'Wacht even. Er moet een grote som geld in zitten. Het zou mij niet verwonderen als het wellicht duizend dollar is. De eigenaar zal je waarschijnlijk een beloning van honderd dollar geven.' 'Waarom blijft u zelf niet en haalt u het niet op?' vraagt Frank. 'Dat zou ik wel willen, maar er is een ziektegeval in mijn familie. Ik moet zo snel mogelijk naar huis. Geef me twintig dollar, en ik overhandig je de portemonnee. Wat je krijgt is dan voor jou. Het is een goed aanbod. Wat denk je ervan?' Dick is netjes gekleed. De man acht het niet onwaarschijnlijk dat hij dat bedrag bezit, is bereid het desnoods voor minder te overhandigen. 'Twintig dollar is een flinke som geld,' zegt Dick, die lijkt te aarzelen. 'Je krijgt het terug, en nog veel meer,' poneert de vreemdeling suggestief. 'Dat weet ik nog niet zo zeker, maar daar kom ik dan wel achter. Wat vind jij, Frank?' 'Ik zou het doen,' zegt Frank. 'Als je het geld tenminste hebt.' Hij is wat verbaasd als hij bedenkt dat Dick zoveel op zak lijkt te hebben. 'Ik twijfel, maar vooruit ik doe het,' zegt Dick uiteindelijk. 'Ik denk dat ik niet veel zal verliezen.' 'Je kunt niets verspelen,' zegt de vreemdeling kortaf. 'Wees maar snel. Ik moet de trein halen en ben bang dat ik die nu mis.' Dick haalt een bankbiljet uit zijn zak, overhandigt het de vreemdeling. In ruil daarvoor ontvangt hij de portemonnee. Op dat moment komt een politieagent de hoek om. De vreemdeling stopt, zonder te kijken, het biljet haastig in zijn zak, gaat er met gezwinde tred vandoor. 'Wat zit er erin, Dick?' vraagt Frank opgewonden. Ik hoop genoeg om je te compenseren voor het geld dat je hem hebt gegeven.' Dick lacht. 'Dat risico heb ik genomen,' zegt hij. 'Je hebt hem twintig dollar gegeven. Dat is een hoop geld.' 'Als ik hem zoveel had gegeven, zou ik het verdienen om bedrogen te worden.' 'Je hebt het toch gedaan, nietwaar?' 'Dat dacht hij.' 'Wat is het dan?' Slechts een reclamefolder, bedoeld om op een bankbiljet te lijken.' Frank ziet er ontnuchterd uit. 'Je had hem niet moeten bedriegen,' zegt hij verwijtend. 'Had hij mij niet willen oplichten?' 'Dat weet ik niet.' 'Wat denk je dat erin zit?' vraagt Dick, de portemonnee omhoog houdend. Frank bekijkt het grote formaat, antwoordt oprecht: 'Geld, en aardig wat.'

'Er zit nauwelijks iets in om een oesterstoofpot mee te betalen,' zegt Dick. 'Als je het niet gelooft, kijk dan zelf maar.' Met deze woorden opent hij de portemonnee. Hij laat Frank zien dat het gevuld is met leeg papier, zorgvuldig in de vorm van bankbiljetten opgevouwen. Frank is het stadsleven niet gewend. Hij heeft nog nimmer van zoiets gehoord. Hij kijkt verbaasd bij deze onverwachte ontwikkeling. 'Ik wist de hele tijd hoe het zat,' zegt Dick. 'Ik denk dat ik de beste deal heb. Deze beurs is wat waard. Ik gebruik hem om mijn Erie-aandelen erin te bewaren, en al mijn andere papieren, die voor niemand anders nuttig zijn dan voor de eigenaar.' 'Dat is het soort paperassen dat er nu in zit,' zegt Frank glimlachend. 'Dat is zo!' bevestigt Dick. 'Goeie genade!' roept hij plotseling uit. 'Als dat daar die sjacheraar niet is. Hij ziet eruit alsof hij slecht nieuws van zijn zieke familie heeft vernomen.' Tegen die tijd is de man verschenen die eerder de portemonnee heeft laten vallen. Op de jongens aflopend, zegt hij op gedempte toon tegen Dick: 'Geef mij die beurs terug, jonge boef!' 'Neemt u mij niet kwalijk, meneer,' zegt Dick. 'Heeft u het tegen mij?' 'Ja, inderdaad.' 'Omdat u mij met de verkeerde naam aanspreekt. Ik heb een paar boefjes gekend maar heb niet de eer om tot de familie te behoren.' Al pratend kijkt hij de ander veelbetekenend aan. Dat verbetert het humeur van de man niet. Eraan gewend anderen op te lichten, ziet hij het niet zitten om op zijn beurt te worden beduvelde. 'Geef mij die portemonnee terug,' dreigt hij. 'Dat gaat niet,' antwoordt Dick koeltjes. 'Ik ga het aan de eigenaar teruggeven. De inhoud is zo kostbaar dat deze waarschijnlijk ziek is geworden door het verlies. Voor de eerlijke vinder zal hij waarschijnlijk gul zijn.' 'Je hebt me een vals biljet gegeven,' zegt de man. 'Het is wat ik zelf gebruik,' antwoordt Dick. 'Je hebt mij opgelicht.' 'Ik dacht dat het andersom was.' 'Stop met die nonsens van je,' roept de man boos. 'Als je die portemonnee niet afgeeft, roep ik een agent.' 'Wat mij betreft zou ik willen dat u dat deed,' zegt Dick. 'Ze zullen waarschijnlijk wel weten of iemand bij het Stewart of Astor Hotel die portemonnee kwijt is. Ik zorg er wel voor dat ze het terugbezorgen.' De kerel die de portemonnee heeft laten vallen, en de bedoeling heeft deze terug te krijgen om dezelfde truc bij een meer gewillig slachtoffer uit te halen, raakt door Dick's weigering geïrriteerd. Vooral door de kalmte die deze aan de dag legt.

Hij besluit nog een poging te wagen. 'Wil je soms de nacht in The Tombs doorbrengen?' vraagt hij. 'Bedankt voor uw zeer vriendelijk voorstel,' zegt Dick. 'Het komt mij vandaag niet uit. Als u wilt dat ik op een ander tijdstip verschijn vind ik dat prima. Mijn twee jongste kinderen hebben de mazelen. Ik verwacht de hele nacht te moeten klaarstaan om hen te verzorgen. Is The Tombs een prettig hotel?' Dick stelt deze vraag met zo'n ernstig gezicht dat Frank zijn lachen amper kan inhouden. Het is nauwelijks nodig te vermelden dat de man daar absoluut niet toe geneigd is. 'Ooit kom je daar wel achter,' zegt die fronsend. 'Ik doe u een eerlijk bod,' stelt Dick voor. 'Als ik meer dan vijftig dollar als beloning voor mijn eerlijkheid krijg, deel ik het met u. Ik vraag mij overigens af, of het niet de hoogste tijd is om terug te keren naar uw zieke familie in Boston.' Wanneer hij merkt dat er bij Dick niets te halen valt, loopt de man mompelend vloekend weg. 'Je was hem te slim af,' zegt Frank. 'Ja,' beaamt Dick. 'Ik heb mijn hele leven niet voor niets door de straten van de stad gestruind.'

Hoofdstuk 8

De jeugd van Dick

‘Woon jij je hele leven al in New York?’ vraagt Frank na een korte stilte. ‘Al sinds ik mij kan herinneren.’ ‘Ik zou willen dat je me iets over jezelf vertelt. Heb je een vader of moeder?’ ‘Ik heb geen moeder meer. Ze stierf toen ik nog maar drie jaar oud was. Mijn vader vertrok naar zee voordat mijn moeder overleed. Er is nooit meer iets van hem gehoord. Ik denk dat hij schipbreuk heeft geleden, of op zee gestorven is.’ ‘Wat is er van je geworden toen je moeder overleed?’ ‘De mensen bij wie ze logeerde zorgden voor mij. Ze waren arm, konden niet veel betekenen. Toen ik zeven was, stierf de vrouw. Haar man vertrok richting het Westen. Toen moest ik mijzelf bestieren.’ ‘Op zevenjarige leeftijd!’ roept Frank verbaasd. ‘Ja,’ bevestigt Dick. ‘Ik was weliswaar nog een klein ventje om voor mezelf te moeten zorgen, maar...,’ gaat hij met gepaste trots verder, ‘ik heb het gered.’ ‘Wat heb je gedaan?’ ‘Soms het ene, soms het andere,’ zegt Dick. ‘Ik veranderde mijn nering indien dat nodig bleek. Soms was ik een krantenjongen en verspreidde ik informatie onder de massa, zoals ik iemand dit ooit tijdens een lange toespraak in het Park heb horen zeggen. Dat waren de tijden waarin Horace Greeley en James Gordon Bennett, uitgever van ‘The New York Herald’ geld verdienden.’ ‘Via jouw ondernemingen?’ suggereert Frank. ‘Ja,’ beaamt Dick. ‘Na een tijdje heb ik het opgegeven.’ ‘Waarom?’ ‘Waarom?’ ‘Nou, ze plaatsten niet altijd genoeg nieuws in hun kranten. De mensen kochten ze niet zo snel als ik wilde. Dus op een ochtend zat ik opgescheept met een heleboel Heralds. Ik dacht: ‘Als ik nu eens wat theater maak en riep:

‘SENSATIONEEL NIEUWS! KONINGIN VICTORIA VERMOORD!’

Al mijn Herauten gingen als warme broodjes over de toonbank. Ik vertrok. Maar één van de heren aan wie ik het verkocht had, herinnerde zich mij. Hij zei dat hij mij zou laten oppakken. Dat is de reden dat ik van beroep veranderde. ‘Dat was niet in de haak,’ zegt Frank. ‘Ik weet het,’ zegt Dick.

‘Veel jongens doen het.’ ‘Dat maakt het er niet beter op.’ ‘Nee,’ beaamt Dick. ‘Ik schaamde me toen. Vooral voor een arme oudere heer, een Engelsman. Bij de gedachte dat de koningin dood was trilden zijn handen toen hij mij het geld voor de krant overhandigde.’ ‘Wat heb je daarna gedaan?’ ‘Ik ging de wereld van de lucifers in,’ zet Dick uiteen. ‘Het was klein grut met weinig winst. De meeste mensen die ik aansprak hadden net een voorraad aangelegd, wilden niet kopen. Op een koude nacht, met niet genoeg geld om een logement te betalen, heb de laatste lucifers opgebrand om te voorkomen dat ik zou bevriezen. Het kostte te veel op die manier om warm te blijven. Ik hield het niet vol.’ ‘Je hebt moeilijke tijden meegemaakt,’ zegt Frank meelevend. ‘Ja,’ zegt Dick. ‘Ik weet wat het is om hongerig en koud te zijn, zonder iets te eten te hebben of om op te kunnen warmen. Er is één ding dat ik nooit zou doen,’ voegt hij er trots eraan toe. ‘Wat is dat?’ ‘Ik heb nooit gestolen,’ zegt Dick. ‘Het is gemeen. Ik zou het niet doen.’ ‘Ben je ooit in de verleiding gekomen?’ ‘Heel vaak. Eén keer was ik de hele dag op pad geweest, had geen lucifer verkocht, behalve ’s morgens vroeg voor drie cent. Daarmee kocht ik een appel in de veronderstelling dat ik nog wel wat centen zou verdienen. Toen de avond viel, had ik vreselijke honger. Ik ging een bakker binnen om naar het brood te kijken. Alleen al het zien van het brood en de taartjes gaf mij een goed gevoel. Ik dacht dat ze me misschien wat zouden willen schenken. Ik vroeg hen of ze mij geen brood wilden geven en de betaling in lucifers wilden accepteren. Ze zeiden dat ze voor drie maanden lucifers hadden. Dus bestond er geen enkele kans op een ruil. Terwijl ik bij het fornuis stond om mij te verwarmen, ging de bakker een achterkamer binnen. Ik had zo’n honger dat ik overwoog slechts één brood weg te nemen en ermee vandoor te gaan. Er lag zo’n grote stapel dat ik denk dat hij het niet eens zou hebben bemerkt.’ ‘Je hebt het niet gedaan?’ ‘Nee, dat deed ik niet. Ik was er uiteindelijk blij mee. Toen de man weer binnenkwam, zei hij dat hij iemand zocht die een taart bij een dame op St. Mark’s Place kon afleveren. Zijn zoon was ziek. Hij had niemand om te sturen. Hij bood mij tien cent als ik zou gaan. Mijn beslommeringen waren op dat moment niet nijpend, dus ging ik. Bij terugkomst nam ik mijn loon in natura in ontvangst, brood en koeken.

Toch voelde het niet goed.' 'Je bent dus niet lang in de luciferhandel gebleven?' 'Nee. Ik verkocht niet genoeg om het winstgevend te maken. Er waren lieden die wilden dat ik het hen goedkoper verkocht. Ik verdiende dus vrijwel geen cent. Een oude dame, ze is rijk, ze woont in een groot bakstenen huis, kleineerde mij zo, dat ik helemaal geen winst maakte. Ik had die dag niets verkocht, dus liet ik het haar. Ik begrijp niet waarom rijke mensen zo hardvochtig zijn voor een arme jongen die de kost wil verdienen.' 'Er is heel wat kwaad in de wereld, ben ik bang.' 'Als iedereen was zoals jij en je oom,' zegt Dick, 'zou er een kans zijn voor arme mensen. Als ik rijk was, zou ik proberen hen te helpen.' 'Misschien word je ooit rijk.' Dick schudt zijn hoofd. 'Ik ben bang dat elke portemonnee van mij er zó uit zal zien,' zegt Dick, wijzend op het geval van de oplichter die het op straat heeft laten vallen. 'En vol zal zitten met paperassen waar niemand iets aan heeft, behalve de eigenaar.' 'Dat hangt heel erg van jezelf af,' zegt Frank. 'Stewart was niet altijd rijk, weet je.' 'Was hij dat niet?' 'Toen hij als jongeman voor het eerst naar New York kwam, begon hij als leraar. Docenten zijn over het algemeen niet erg bemiddeld. Uiteindelijk ging hij het bedrijfsleven in. Hij begon op kleine schaal, en werkte zich geleidelijk op. Er was één ding dat hij in het begin besloot. Hij zou strikt eervol te werk gaan bij zijn handelen, nooit te ver gaan om alleen maar geld te verdienen. Als er een kans voor hem was, dan ligt er ook gelegenheid voor jou.' 'Hij wist voldoende om leraar te worden. Ik weet niet veel,' zegt Dick. 'Dat hoeft niet zo te blijven.' 'Hoe kan ik het verhelpen?' 'Kun je het niet op school leren?' 'Ik kan niet naar school omdat ik de kost moet verdienen. Het zou me niet veel goeds doen te leren lezen en schrijven, en net als ik het heb geleerd, van de honger sterf.' 'Zijn er geen avondscholen?' 'Jawel.' 'Waarom ga je niet? Ik neem aan dat je 's avonds niet werkt.' 'Ik heb er nooit veel om gegeven,' zegt Dick, 'Dat is de waarheid. Sinds ik met je praat, denk ik er meer over na. Ik overweeg te beginnen.' 'Dat zou ik graag willen. Je kunt een slimme man worden als je wat opleiding geniet.' 'Denk je dat?' vraagt Dick bedenkelijk. 'Ik weet het zeker. Een jongen die al sinds zijn zevende zelf de kost verdient, moet iets in zich hebben. Ik ben heel erg in je geïnteresseerd. Je hebt het tot nu toe in je leven moeilijk gehad. Ik denk dat er betere tijden in het verschiet liggen. Ik wil dat het goed met je gaat.

Ik ben er zeker van dat je het kunt, als je het maar probeert.' 'Je bent een goede kerel,' zegt Dick dankbaar. 'Ik ben bang dat ik een behoorlijk rauwe klant ben, maar ik ben niet zo slecht als sommigen. Ik ben van plan een nieuwe bladzijde om te slaan, te proberen spectaculair op te groeien.' 'Er zijn heel veel jongens, die net als jij Dick onderaan de ladder zijn begonnen, en achtenswaardig en geëerd opgroeiden. Ze hebben er behoorlijk hard voor moeten knokken.' 'Ik ben bereid flink aan te pakken,' antwoordt Dick. 'Je moet je niet alleen inspannen, maar ook op de juiste manier werken.' 'Wat is de juiste wijze?' 'Je bent op de juiste manier begonnen toen je vast besloot nooit te stelen of iets gemeens of oneervols te doen. Hoe sterk je ook in de verleiding kwam om dat te doen. Dat zal ervoor zorgen dat mensen vertrouwen in je krijgen als ze je leren kennen. Om te kunnen slagen moet je een zo goed mogelijke opleiding krijgen. Totdat je dat doet, krijg je geen baan op kantoor of telkamer, zelfs niet om boodschappen te doen.' 'Dat is waar,' beaamt Dick nuchter. 'Ik heb tot nog toe nooit nagedacht over hoe verschrikkelijk dom ik ben.' 'Dat is met inzet te verhelpen,' zegt Frank. 'Eén jaar zou veel voor je kunnen betekenen.' 'Ik ga aan de slag en kijken wat ik kan doen,' zegt Dick vurig.

Hoofdstuk 9

Een voorval in een rijtuig op Third Avenue

De jongens zijn 3rd Avenue ingeslagen, een lange straat, net onder het Cooper Instituut beginnend, uitmondend in Harlem. Een man komt uit een zijstraat, slaakt met tussenpozen een monotone kreet, dat klinkt als 'glaspudin'. 'Glaspudding!' herhaalt Frank, verbaasd Dick aankijkend. 'Wat bedoelt hij?' 'Misschien wil je wat ervan,' zegt Dick. 'Ik heb er nog nooit van gehoord.' 'Als je hem nu eens vraagt wat hij voor zijn pudding rekent.' Frank kijkt nog eens goed naar de man. Hij komt al snel tot de conclusie dat het een glazen setter betreft. 'Oh, ik begrijp het,' zegt hij. 'Hij bedoelt 'glas erin zetten' (*Verbastering van 'put it in'/vertaler*). Frank's fout is niet uniek. De eentonige kreet van deze mannen klinkt beslist meer als 'glaspudin', dan de woorden die ze willen uiten. 'Waar zullen we heen gaan?' zegt Dick 'Ik zou Central Park graag willen zien,' zegt Frank. 'Is het ver weg?' 'Ongeveer anderhalve mijl hier vandaan,' antwoordt Dick. 'Dit is 29th Street. Het park begint bij 59th Street.' Voor lezers die nog nooit New York City hebben bezocht, leg ik uit dat ongeveer anderhalve mijl vanaf het stadhuis de zijstraten in regelmatige volgorde worden genummerd. Er is een ononderbroken rij huizen tot aan 130th Street. Daar bevindt zich het eindpunt van de rij paardenwagens in Harlem. Wanneer het hele eiland is ingericht en bewoond, zullen de nummers tweehonderd of bereikt worden. Central Park, dat tussen 59th Street in het zuiden en 101th Street in het noorden ligt, doet zijn naam eer aan. Het beslaat ongeveer het midden van het eiland. De afstand tussen twee parallelle straten wordt een blok genoemd. Twintig blokken vormen een mijl. Het zal daarom duidelijk zijn dat Dick helemaal gelijk had toen hij zei dat ze tamelijk ver van Central Park verwijderd waren. 'Dat is te ver om te lopen,' zegt Frank. 'Het kost maar zes cent om te rijden,' informeert Dick. 'Je bedoelt in de paardenwagens?' 'Ja.' 'Oké. We springen in de volgende.' De rij paardenwagens op 3rd Avenue en Harlem wordt beter bezocht dan welke andere dan ook in New York City. Hoewel er niet veel goeds kan worden gezegd over het vervoermiddel; meestal vies en overvol.

Maar als je bedenkt dat er voor de gehele afstand naar Harlem, ongeveer elf mijl van het stadhuis, slechts zeven cent wordt gerekend, valt er nauwelijks over het tarief te klagen. Uiteraard wordt het grootste deel van de winst behaald bij de passagiers die korte afstanden afleggen. Er nadert op dat moment een rijtuig. Het lijkt behoorlijk bezet. 'Zullen we die nemen of op een ander wachten?' vraagt Frank. 'De volgende is waarschijnlijk net zo erg,' antwoordt Dick. De jongens geven de conducteur het stopsignaal, stappen voor op. Ze moeten staan totdat de wagen 40th Street heeft bereikt. Daar stappen veel passagiers uit. Ze bemachtigen een zitplaats. Dick zet zich naast een vrouw van middelbare leeftijd. Waarschijnlijk zou zij zichzelf als 'dame' betitelen. Haar scherpe gezicht en dunne lippen beloven niet zo'n prettig karakter. Wanneer de twee naast haar zittende heren ook opstaan spreidt ze haar rokken in een poging twee banken te vullen. Dit negerend gaat Frank toch zitten. 'Er is geen ruimte voor twee,' zegt ze, hem zuur aankijkend. 'Er zaten hier anders net twee personen.' 'Nou, dat had niet mogen gebeuren. Sommige mensen willen zich ertussen dringen, daar waar ze niet gewenst zijn.' 'Sommigen willen graag een dubbele hoeveelheid ruimte,' denkt Frank. Hij uit dat niet, ziet dat de vrouw slecht gehumeurd is, vindt het verstandig om niets te zeggen. Frank reed nog nooit zo ver door de stad. Hij kijkt met belangstelling door het raam naar de winkels aan weerszijden. Third Avenue is een brede straat. Het karakter van de huizen en winkels is tamelijk inferieur aan Broadway. Hoewel beter dan sommige van de lanen verder naar het oosten toe. Fifth Avenue is, zoals de meeste van mijn lezers reeds weten, de mooiste straat van de stad, omringd door prachtige privé-woningen, bewoond door de rijkere klasse. In veel van de zijstraten staan tevens huizen die als paleizen kunnen worden aangemerkt, zo elegant zijn ze, zowel van binnen als buiten. Frank vangt tijdens de rit richting het park een glimp van enkele ervan op. Na het reeds eerder genoemde gesprek met de dame naast hem, veronderstelt hij verder niets meer met haar te maken te hebben. Hierin vergist hij zich.

Terwijl hij uit het raam kijkt, steekt ze haar hand in haar zak, op zoek naar haar beurs, die ze niet kan vinden. Onmiddellijk trekt ze de conclusie dat deze gestolen is. Haar verdenking richt zich op Frank, met wie ze al eerder een aanvaring had, omdat hij haar heeft 'geprovoceerd' zoals zij het bestempelt. 'Conducteur!' roept ze op scherpe toon. 'Wat is er gewenst, mevrouw?' vraagt de functionaris. 'Ik wil dat u meteen hierheen komt.' 'Wat is er aan de hand?' 'Mijn portemonnee is gestolen. Er zat vier dollar en tachtig cent in. Dat weet ik zeker. Ik heb het geteld toen ik mijn rit betaalde.' 'Wie heeft het ontvreemd?' 'Die jongen,' zegt ze, wijzend naar Frank. Deze luistert in opperste verbazing naar de beschuldiging. 'Hij kwam hier opzettelijk zitten om mij te beroven. Ik wil dat u hem meteen fouilleert.' 'Dat is een leugen!' roept Dick verontwaardigd uit. 'Oh, je bent zijn bondgenoot, neem ik aan,' zegt de vrouw hatelijk. 'Ik veronderstel dat je net zo slecht bent als hij.' 'Wat bent u toch een aardige vrouw!' zegt Dick sarcastisch. 'Waag het niet om mij een vrouw te noemen,' roept de dame boos. 'Waarom? U bent toch geen vermomde man?' antwoordt Dick. 'U vergist zich echt mevrouw,' zegt Frank rustig. 'De conducteur mag mij fouilleren, als u dat wenst.' Een aanklacht wegens diefstal, gedaan in een overvolle wagen, zorgt uiteraard voor veel opschudding. Voorzichtige passagiers leggen hun handen instinctief op hun zakken om er zeker van te zijn dat ook zij niet zijn beroofd. Wat Frank betreft, zijn gezicht loopt rood aan. Hij is zeer verontwaardigd dat hij van zo'n gemene misdaad wordt verdacht. Hij genoot een degelijke opvoeding en leerde dat stelen laag-bij-de-gronds en slecht is. Dick echter vindt het een goeie grap dat zo'n verwijt tegen zijn metgezel is geuit. Hoewel hij zichzelf heeft opgevoed, en ook veel jongens en mannen ken die zouden stelen, heeft hij dat zelf nog nooit gedaan. Hij vindt het gemeen. Van hem kan niet worden verwacht dat hij er net zo over denkt als Frank. Hij is te zeer ermee vertrouwd geraakt om er met afgrijzen naar te kijken. Intussen kiezen de passagiers liever de kant van de jongens. Schijn bedriegt, en Frank lijkt niet op een dief. 'Ik denk dat u zich vergist, mevrouw,' zegt een tegenover hem zittende heer.

De jongen ziet er niet uit alsof hij zou stelen.' 'Dat kan je niet uit het uiterlijk afleiden,' zegt de dame zurig. 'Ze zijn misleidend. Schurken zijn over het algemeen goed gekleed.' 'Zijn ze dat?' vraagt Dick. 'U zou mij eens moeten zien met mijn Washington-jas. U zou denken dat ik de grootste slechterik ben die u ooit heeft gezien.' 'Daar twijfel ik niet aan,' zegt de dame, fronsend in de richting van onze held kijkend. 'Dank u, mevrouw,' zegt Dick. 'Het gebeurt niet vaak dat ik zulke mooie complimenten krijg.' 'Schaamteloos,' vindt de dame. 'Ik geloof dat jij de ergste van de twee bent.' Intussen is de wagen gestopt. 'Hoe lang blijven we hier nog stil staan?' wil een ongeduldige passagier weten. 'Als jullie allemaal geen haast hebben, ik wel.' Ik wil mijn portemonnee, daagt de dame uit. 'Nou, mevrouw, ik heb het niet. Ik denk niet dat het u enig nut oplevert als u ons ophoudt.' 'Conducteur, wilt u een politieagent roepen om die jonge schooier te fouilleren?' vervolgt de dame. 'U verwacht toch niet dat ik mijn geld verlies en er niets aan doe?' 'Ik zal mijn zakken binnenstebuiten keren als u dat wilt,' zegt Frank trots. 'Er is geen politieagent nodig. De conducteur, of wie dan ook, mag mij fouilleren.' 'Nou, jongeman,' zegt de conducteur, 'als de dame ermee instemt, fouilleer ik je.' De dame betuigt haar instemming. Frank keert zijn zakken binnenstebuiten. Er komt behalve zijn eigen portemonnee en zakmes niets tevoorschijn. 'Mevrouw, bent u nu tevreden?' vraagt de conducteur. 'Nee, dat ben ik niet,' zegt ze resoluut. 'Denkt u dat hij het nog op zak heeft?' 'Nee, hij heeft het doorgegeven aan zijn criminele partner, die onbeschaamde jongen daar.' 'Dat ben ik,' zegt Dick grappig. 'Hij bekent,' zegt de dame. 'Ik wil dat hij wordt gefouilleerd.' 'Oké,' zegt Dick, 'ik ben er klaar voor. Aangezien ik waarevulle eigendommen in bezit heb, moet u wel oppassen dat u geen van mijn Erie-aandelen laat vallen.' De hand van de conducteur verdwijnt in Dick's zak, haalt er een roestig zakmes uit, een gehavende cent, ongeveer vijftig cent aan wisselgeld, en de portemonnee die hij heeft gekregen van de oplichter die graag naar zijn zieke familie in Boston wilde.

'Is deze van u, mevrouw?' vraagt de conducteur. Hij houdt de beurs omhoog. Deze wekt door zijn omvang bij de andere passagiers enige verbazing. 'Het lijkt mij dat je voor een jongeman van jouw leeftijd een groot zakboek bij je draagt,' zegt de conducteur. 'Daarin bewaar ik mijn contante geld en waarevulle papieren,' verklaart Dick. 'Ik neem aan dat deze niet van u is, mevrouw,' zegt de conducteur, zich tot de dame wendend. 'Nee,' zegt ze minachtend. 'Ik zou zo'n mooie beurs niet meenemen. Waarschijnlijk heeft hij hem van iemand gestolen.' 'Wat bent u een topdetective!' zegt Dick. 'Misschien weet u van wie ik het ontvreemd heb.' 'Geen idee, maar mijn geld zit erin,' zegt de dame scherp. 'Conducteur, wilt u die portemonnee openen en kijken wat erin zit?' 'Haal de waarevulle papieren niet door elkaar,' zegt Dick quasi verontrustend. De inhoud van de portemonnee veroorzaakt hoongelach onder de passagiers. 'Er lijkt hier niet veel geld in te zitten,' zegt de conducteur, en haalt een rol papier, uitgesneden in de vorm van opgerolde bankbiljetten, tevoorschijn. 'Nee,' zegt Dick. 'Heb ik u niet verteld dat het paperassen zijn die geen enkele waarde hebben dan voor de eigenaar? Als de dame wil lenen, zal ik geen rente in rekening brengen.' 'Waar is mijn geld dan?' zegt de dame ongemakkelijk. 'Ik vraag mij af of één van die jonge boeven het niet uit het raam heeft gegooid.' 'Misschien kunt u beter nog een keer in uw zak zoeken,' zegt de heer tegenover. 'Ik geloof niet dat één van de jongens schuldig is. Ze zien er niet uit alsof ze zouden stelen.' 'Dank u, meneer,' zegt Frank. De dame volgt het voorstel op. Ze steekt haar hand nog eens in haar zak, haalt er een portemonneetje uit. Ze weet nauwelijks of ze blij of verdrietig moet zijn over deze ontdekking. Het plaatst haar in een nogal netelige positie na de ophef die ze heeft veroorzaakt, en naar nu blijkt het oponthoud voor de passagiers voor niets is geweest. 'Is dat de beurs waarvan u dacht dat het gestolen was?' vraagt de conducteur. 'Ja,' zegt ze, tamelijk in de war. 'Dan heeft u mij al die tijd voor niets laten wachten,' zegt hij op scherpe toon. 'Ik zou willen dat u de volgende keer goed oplet, voordat u voor niets zo'n oponthoud veroorzaakt. Ik heb vijf minuten verloren en arriveer nu niet op tijd.' 'Daar kan ik niets aan doen,' is het boze antwoord. 'Ik wist niet dat het in mijn jaszak zat.'

'Het lijkt mij dat u excuses aan de jongens moet aanbieden die u heeft beschuldigd van diefstal die ze niet hebben gepleegd,' zegt de heer tegenover. 'Ik bied aan niemand mijn verontschuldiging aan,' zegt de dame. Haar humeur is niet de beste. 'Zeker niet aan zulke klaplopers als zij.' 'Dank u, mevrouw,' grapt Dick. 'Uw fraaie verontschuldiging is aanvaard. Het is trouwens niet van belang. Ik wilde de inhoud van mijn waarevulle portemonnee niet prijsgeven, uit angst dat het de afgunst van sommige van mijn arme medereizigers zou opwekken.' 'Jij bent me er eentje,' glimlacht de heer. 'Een slecht karakter!' mompelt de dame. De sympathieën van de aanwezigen zijn duidelijk tegen de dame gericht. Ze staan aan de kant van de valselijk beschuldigde jongens. Dick's grapjes hebben voor veel hilariteit gezorgd. De wagon heeft 59th Street bereikt, de zuidelijke grens van het park. Hier stappen onze held en zijn metgezel uit. 'Je kunt maar beter oppassen voor zakkenrollers, jongen,' zegt de conducteur vriendelijk. 'Die grote portemonnee van je zou wel eens een grote verleiding kunnen zijn.' 'Dat is zo,' beaamt Dick. 'Het is het ongeluk van rijk zijn. Astor en ik slapen niet veel, uit angst dat inbrekers binnenkomen en ons beroven van onze waardevolle schatten. Soms denk ik erover al mijn geld aan een weeshuis te schenken. Ik denk dat ik daarmee beter af ben.' De wagen rijdt verder. De jongens slaan 59th Street in, twee lange blokken, en toch gescheiden van het park.

Hoofdstuk 10

Een slachtoffer van misplaatst vertrouwen

Wat ben jij toch een vreemde vent!' lacht Frank. 'Je lijkt altijd in een goed humeur.' 'Nee, dat is niet altijd zo. Soms voel ik mij wat verloren' 'Wanneer?' 'Nou... afgelopen winter was het een keer verschrikkelijk koud. Er zaten grote gaten in mijn schoenen, en mijn handschoenen en al mijn warme kleren lagen bij de kleermaker. Ik heb het gevoel dat het leven tamelijk zwaar is. Het zou leuk zijn als iemand mij adopteert, genoeg te eten, drinken en kleding geeft, zonder dat ik zelf ervoor op pad hoeft. Als ik jongens zie met een goed thuis, en met vaders en moeders, zou ik ook graag iemand hebben die voor mij zorgt.' De gebruikelijke lichtzinnige toon van Dick's stem is veranderd. Er valt droefheid te bespeuren. Frank, gezegend met een goed thuis en toegeeflijke ouders, kan niet nalaten medelijden te hebben met de jongen, die het leven zonder vrienden als een zware opgave ziet. 'Zeg niet dat je niemand hebt die voor je zorgt,' legt zijn hand lichtjes op Dick's schouder. 'Ik zorg voor je.' 'Ga jij dat doen?' 'Als je mij toestaat.' 'Ik zou willen dat je dat doet,' zegt Dick ernstig. 'Ik wil een vriend, die om mij geeft.'

Central Park ligt nu vóór hen. Het heeft nog niet de verwachte toekomstige uitstraling. Men is pas kort geleden begonnen. Het is nog steeds erg ruw en onvoltooid; een ruig stuk land. Van noord naar zuid twee en halve mijl lang en een halve mijl breed. Op sommige plaatsen is het behoorlijk rotsachtig. De verantwoordelijken voor het park hebben de huidige prachtige omheining ervan gemaakt. Er staan nog geen mooie huizen in de buurt. De gebouwen beperken zich voornamelijk tot tijdelijke optrekjes. Die worden gebruikt door de in de bouw werkzame ambachtslieden. Er zal ongetwijfeld een tijd komen dat het park omgeven zal zijn door elegante woningen, die gunstig zullen afsteken bij de aantrekkelijkste delen van welke wereldstad dan ook. Op het moment dat Frank en Dick het bezoeken kan er niet veel ten gunste van het park noch de omgeving worden gezegd. 'Als dit Central Park is,' zegt een uiteraard teleurgestelde Frank, 'vind ik er niet veel aan. Mijn vader bezit een groot stuk weiland dat beduidend mooier is.'

'Over een tijdje ziet het er beter uit,' zegt Dick. 'Er is nu niet veel meer te zien dan rotsen. Als je wilt kunnen we er een wandeling over maken.' 'Nee,' zegt Frank. 'Ik heb genoeg gezien. Bovendien ben ik moe.' 'Dan gaan we terug. We kunnen de rijtuigen van 6th Avenue nemen. Het brengt ons naar Vesey Street, vlakbij het Astor House.' 'Uitstekend,' zegt Frank. 'Ik hoop,' voegt hij er lachend aan toe, 'dat onze aimabele vriendin er niet is. Ik hou er niet van om opnieuw van diefstal beschuldigd te worden.' 'Het was een taaie,' zegt Dick. 'Zou het niet een geschikte vrouw zijn voor iemand die zich graag in heet water wentelt en het niet erg vindt om twee of drie keer per dag te verbranden?' 'Ja, ik denk dat ze precies bij hem past. Is dat het juiste rijtuig, Dick?' 'Ja, spring erop, dan volg ik.' Sixth Avenue is omringd door over het algemeen mooie winkels. Het zou een zeer respectabele hoofdstraat vormen voor een stad van behoorlijke omvang. Het is slechts één van de vele lange winkelstraten die over het eiland slingeren, en de omvang en het belang van de stad illustreren waartoe ze behoren. Tijdens hun rit vinden er geen verdere incidenten plaats. Een kleine drie kwartier later stappen de jongens naast het Astor House Hotel uit. 'Ga je niet naar binnen, Frank?' vraagt Dick. 'Dat hangt ervan af of je mij nog iets anders kunt laten zien.' 'Zou je Wall Street niet willen bezoeken?' 'Dat is de straat met veel bankiers en makelaars, niet?' 'Ja, ik neem aan dat je niet bang bent voor stieren en beren?' 'Stieren en beren?' herhaalt Frank verbaasd. 'Ja.' 'Wat houdt dat in?' 'Het zijn de stieren die proberen de aandelen te laten stijgen, de beren trachten ze naar beneden te grommen.' 'Oh, ik snap het. Ja, ik zou graag gaan.' Zodoende lopen ze aan de westkant van Broadway tot aan de Trinity Kerk, steken vervolgens over, slaan de niet al te brede en lange Wall Street in. Deze is echter uiterst belangrijk. De lezer zou verbaasd staan als hij zou weten hoeveel geld er gemoeid is met de transacties die op één dag hier afgehandeld worden. Hoewel Broadway veel langer is, en bezaaid met winkels, komt het in dit opzicht na Wall Street op de tweede plaats. 'Wat is dat grote marmeren gebouw?' vraagt Frank, wijzend naar een enorm pand op de hoek van Wall Street en Nassau Street. Het heeft de vorm van een parallellogram, is tweehonderd bij negentig voet en ongeveer twintig voet hoog. De trap naar de ingang bestaat uit achttien granieten treden. 'Dat is het douanekantoor,' zegt Dick. 'Het lijkt op foto's die ik heb gezien van het Parthenon in Athene,' peinst Frank. 'Waar ligt Athene precies?' vraagt Dick. 'Toch niet in de staat New York?' 'In ieder geval niet het Athene wat ik bedoel.'

Dat bevindt zich in Griekenland. Het was tweeduizend jaar geleden een beroemde stad.' 'Dat is wat langer dan dat ik mij herinner,' zegt Dick. 'Ik kan mij slechts duizend jaar voor de geest halen.' 'Wat ben je toch een grapjas! Weet jij of we naar binnen mogen?' De jongens zijn, na wat navraag, er zeker van dat ze dit mogen. Ze betreden dus het Custom House en gaan naar het dak. Van daaruit hebben ze een mooi uitzicht op de haven, de werven vol schepen, en de aangrenzende oevers van Long Island en New Jersey. In het noorden kijken ze mijlen ver neer op losjes in elkaar overgaande straten en talrijke daken, hier en daar een kerkspits erboven uitstekend. Dick is hier nog nooit eerder geweest. Zowel hij als Frank zijn geïnteresseerd in het weidse uitzicht dat zich voor hen ontvouwt. Tenslotte verlaten ze het gebouw via de granieten trap aan de buitenkant. Ze worden door een jongeman aangesproken. Zijn uiterlijk is de moeite waard om te beschrijven. Hij is lang, niet erg stevig gebouwd, heeft kleine ogen en een nogal prominente neus. Zijn kleding komt kennelijk niet van een kleermaker uit de stad. Hij draagt een blauwe jas met koperen knopen en een pantalon van tamelijk geringe afmeting. Enkele centimeters te kort om zijn enkels te bedekken. Hij houdt een stuk papier in de hand, op zijn gezicht een mengeling van verbijstering en angst. 'Keren ze daarbinnen geld uit?' vraagt hij, terwijl hij naar binnen wijst. 'Ik denk van wel,' zegt Dick. 'Ga je erheen?' 'Ja. Ik heb hier een cheque van zestig dollar, want vanochtend heb ik gespeculeerd.' 'Hoe is dat afgelopen?' vraagt Frank. 'Wel, zie je. Ik had wat geld meegenomen, vijftig dollar, om op de bank te zetten, en nog niet besloten bij welke ik het zou onderbrengen. Er kwam een vent gehaast op mij af. Hij zei dat heel vervelend, de bank gesloten was. Hij zat echter dringend om geld verlegen. Hij moest namelijk met de volgende trein de stad verlaten. Ik vroeg hem hoeveel hij nodig had. 'Vijftig dollar,' werd mij verteld. Ik zei hem dat ik dat op zak had. Hij bood mij in ruil een bankcheque van zestig dollar. Ik dacht dat het een gemakkelijke manier was om tien dollar te verdienen. Dus ik telde het geld uit en hij vertrok. Hij zei dat ik een bel zou horen rinkelen als ze geld begonnen uit te betalen. Ik heb bijna twee uur gewacht, en heb het geluid nog niet gehoord. Ik zou eigenlijk moeten vertrekken. Ik heb tegen papa gezegd dat ik vanavond thuis zou zijn. Denk je dat ik het geld nu kan innen?' 'Toon mij de cheque eens,' zegt Frank, aandachtig naar de geschiedenis luisterend. Hij vermoedt dat de jonge man het slachtoffer is geworden van een oplichter.

De cheque is getrokken op de Washington Bank voor een bedrag van zestig dollar, ondertekend met Ephraim Smith. 'Washington Bank?' herhaalt Frank. 'Dick, bestaat er zo'n bank in de stad?' 'Niet voor zover ik weet,' zegt deze. 'Ik heb er in ieder geval geen aandelen in.' 'Is dit niet de Washington Bank?' vraagt de provinciaal, wijzend naar het gebouw waar het drietal zich op de trappen ervan bevindt. 'Nee, dit is het douanekantoor.' 'Zullen ze mij hier geen geld voor geven?' vraagt de jongeman. Het zweet breekt op zijn voorhoofd uit. 'Ik ben bang dat de man die het je gaf een oplichter is,' zegt Frank begripvol. 'Zie ik mijn vijftig dollar dan nooit meer terug?' vraagt de jongeman vertwijfeld? 'Ik ben bang van niet.' 'Wat zal papa wel niet zeggen?' roept de zich ellendig voelende jongeman. 'Ik word ziek als ik eraan denk. Ik wou dat die kerel hier was. Ik zou hem uit zijn schoenen schudden.' Dick zegt: 'Ik kijk uit naar een diender, dan kun jij beschrijven hoe de man eruit ziet. Misschien kan je op die manier je geld achterhalen. Dick roept een agent. Die luistert naar de beschrijving, herkent de zwendelaar als een ervaren oplichter. Hij verzekert de jongeman dat de kans klein is dat hij zijn geld ooit nog terugziet. De jongens laten de luidkeels jammerende plattelandster over aan zijn pech, vervolgen hun weg. 'Het is een baby,' zegt Dick minachtend. 'Hij dient te weten hoe voor zichzelf en zijn geld te zorgen. Een kerel moet in deze stad alert zijn. Anders verliest hij zijn ogen en tanden voordat hij het in de gaten heeft.' 'Ik neem aan dat jij nooit voor vijftig dollar bent opgelicht?' 'Nee, ik heb niet zulke kleine coupures op zak. Ik zou willen dat ik het bezat,' voegt hij eraan toe. 'Ik ook. Wat is dat voor gebouw daar aan het einde van de straat?' 'Dat is de veerboot van Wall Street naar Brooklyn.' 'Hoe lang duurt het om over te steken?' 'Niet meer dan vijf minuten.' 'Ik stel voor dat we heen en weer varen.' 'Oké!' vindt Dick. 'Het is nogal prijzig, maar als jij het niet erg vindt, dan ik ook niet.' 'Hoeveel kost het?' 'Twee cent per persoon.' 'Ik denk dat ik dat wel kan ophoesten. Laten we gaan.' De poort passerend betalen ze bij een man bij de ingang voor de overtocht. Al snel varen ze op de veerboot met bestemming Brooklyn. Ze zijn nauwelijks op het schip, als Dick Frank bij de arm grijpt. Hij wijst op een man, net buiten de herenhut. 'Zie je die kerel, Frank?' vraagt hij. 'Ja, wat is er met hem?' 'Hij is de man die de plattelandsjongen zijn vijftig dollar afhandig heeft gemaakt.'

Hoofdstuk 11

Dick als detective

Dick's snelle ontmaskering van de schurk die het provinciaaltje heeft bedrogen, verrast Frank. 'Waarom denk je dat hij het is?' vraagt hij. 'Omdat ik hem eerder heb gezien, en weet dat hij in staat is tot zulke trucs. Toen ik hoorde hoe hij eruitzag, wist ik zeker dat ik hem kende.' 'Het zal niet veel nut hebben dat we hem herkennen,' zegt Frank. 'Hij zal het geld niet teruggeven.' 'Dat weet ik zo net nog niet,' zegt Dick nadenkend. 'Misschien kan ik het hem ontfutselen. 'Hoe?' vraagt Frank ongelovig. 'Wacht maar, dan ga je het zien.' Dick verlaat zijn metgezel, loopt op de man af die hij verdenkt. 'Ephraim Smith,' zegt Dick zachtjes. De kerel draait zich abrupt om, kijkt Dick ongemakkelijk aan. 'Wat zeg je?' vraagt hij. 'Ik geloof dat u Ephraim Smith heet,' vervolgt Dick. 'Je vergist je,' zegt de man, staat op het punt weg te lopen. 'Wacht eens even,' zegt Dick. 'Bewaart u uw geld niet bij de Washington Bank?' 'Ik ken zo'n bank niet. Ik heb het druk jongeman, en kan mij niet laten ophouden om dwaze vragen te beantwoorden.' De boot heeft inmiddels de pier van Brooklyn bereikt. De heer Ephraim Smith lijkt haast te hebben om aan land te gaan. 'Luister,' zegt Dick veelbetekenend. 'Dat kunt u beter niet doen, tenzij u in de armen van een agent wilt springen.' 'Wat bedoel je daarmee?' vraagt de man geschrokken. 'Dat gebeuren van u is bekend bij de politie,' verklaart Dick. 'Over hoe u met een valse cheque vijftig dollar uit de zak van een groentje toverde. Het zou niet veilig voor u zijn.' 'Ik weet niet waar je het over hebt,' zegt de oplichter met wankelende bravoure. Dick bemerkt dat deze zich niet op zijn gemak voelt. 'Jawel,' zegt Dick. 'Er zit maar één ding op. Overhandig dat geld, dan zorg ik ervoor dat u er goed vanaf komt. Als u dit niet doet, geef ik u aan bij de eerste de beste diender die we tegenkomen.' Dick ziet er zó vastberaden uit, praat zó zelfverzekerd, dat de ander, overmand door angst, niet langer aarzelt. Hij overhandigt Dick een rol bankbiljetten en verlaat gehaast de boot. Frank slaat dit met grote verbazing gade. Hij begrijpt niet wat voor invloed Dick op de oplichter heeft kunnen uitoefenen om teruggave af te dwingen.

‘Hoe heb je dat voor elkaar gekregen?’ vraagt hij gretig. ‘Ik heb hem gezegd dat ik mijn invloed bij de president zou uitoefenen om hem via habease corpus te berechten.’ ‘Dat joeg hem natuurlijk angst aan. Vertel me zonder grapjes hoe het je is gelukt.’ Dick vertelt waarheidsgetrouw wat er is gebeurd, zegt: ‘Nu gaan we terug om het geld te bezorgen.’ ‘Stel dat we de arme jongeman niet vinden?’ ‘Dan doet de politie het wel.’ Ze blijven aan boord. Binnen vijf minuten zijn ze weer in New York. Ze slaan Wall Street in en ontmoeten op enige afstand van het Custom House de jonge man. Zijn gelaat is getekend door teleurstelling. Zelfs in zijn situatie kon verdriet zijn honger niet stillen. Hij heeft een paar taartjes gekocht bij één van de oude vrouwen die voor de voorbijgangers appels en zaadkoeken uitspreiden. Hij knabbelt er weemoedig op. ‘Hei, jij daar!’ zegt Dick. ‘Heb jij je geld al gevonden?’ ‘Nee,’ zucht de jongeman. ‘Ik zie het nooit meer terug. Dat gemene stinkdier heeft mij bedrogen. Kijk eens! Het heeft me bijna zes maanden gekost om het bij elkaar te sparen. Ik ben in dienst bij diaken Pinkham. Ik wilde dat ik nooit naar New York was gekomen! De diaken vertelde me dat hij het voor mij zou bewaren. Ik wilde het op de bank zetten. Nu is het allemaal weg, boeh!’ De zich ellendig voelende jongeman, de koeken zijn inmiddels verslonden, raakt overweldigd door de gedachte aan zijn verlies, barst in huilen uit. ‘Dick zegt: ‘Houd op met blèren, kijk eens wat ik hier heb.’ Zodra de jongen de rol bankbiljetten ziet, en begrijpt dat het zijn verloren schat is, verandert de diepe smart in extatische vreugde. Hij pakt Dick’s hand beet. Hij schudt die met zoveel kracht, dat onze held met het oog op zijn gezondheid zich wat ongerust begint te voelen. ‘Het lijkt dat je mijn arm voor een hendel van een pomp houdt,’ zegt hij. ‘Kun je je dankbaarheid niet op een andere manier tonen? Het is heel goed mogelijk dat ik over enige tijd mijn arm weer wens te gebruiken.’ De jongeman houdt ermee op. Hij nodigt Dick van harte uit om een week bij hem in het ouderlijk huis door te brengen. Er wordt verzekerd dat voor kost en inwoning niets in rekening zal worden gebracht. ‘Oké!’ zegt Dick. ‘Als je het niet erg vindt, neem ik mijn vrouw mee. Ze heeft een teer gestel. De buitenlucht doet haar misschien goed.’ De jongeman staart hem verbaasd aan, niet zeker of hij dat gebeuren van het huwelijk moet geloven. Dick loopt met Frank verder, de provinciaal schijnbaar in een staat van verbijstering achterlatend. Het is mogelijk dat hij er nog altijd niet uit is.

'Nu,' zegt Frank, 'denk ik dat ik terug ga naar het Astor House Hotel. Oom heeft waarschijnlijk zijn zaken afgehandeld en teruggekeerd.' 'Oké,' zegt Dick. De twee jongens lopen naar Broadway, precies daar waar de hoge Trinity Toren op de straat van bankiers en makelaars uitkijkt. Op hun gemak slenteren ze naar het hotel. Eenmaal bij het Astor House Hotel aangekomen, zegt Dick: 'Tot ziens, Frank.' 'Nog niet,' antwoordt deze. 'Ik wil dat je met mij meekomt.' Dick volgt zijn jonge beschermheer de trap op. Frank gaat naar de leeszaal. Daar treft hij, zoals hij waarschijnlijk heeft vermoed, zijn oom aan. Deze leest een exemplaar van de zojuist op straat gekochte 'The Evening Post'. 'Nou, jongens,' zegt hij opkijkend. 'Hebben jullie een leuk uitstapje gehad?' 'Ja, oom,' beaamt Frank. 'Dick is een geweldige gids.' 'Dus dit is Dick,' zegt meneer Whitney, terwijl hij hem glimlachend aankijkt. 'Eerlijk gezegd, ik had hem nauwelijks herkend. Ik moet hem feliciteren met zijn verbeterd uiterlijk.' 'Frank is heel aardig voor me geweest,' vindt Dick. Als straatjongen wordt zijn hart gemakkelijk geroerd. Vriendelijkheid heeft hij nooit veel ervaren 'Hij is een tiptop kerel.' 'Ik geloof best dat hij een beste jongen is,' zegt meneer Whitney. 'Ik hoop jonge vriend, dat het je voorspoedig vergaat, en opklimt in de wereld. Weet je. In dit land van vrijheid is armoede in het vroege leven geen belemmering voor de vooruitgang van een man. Ik ben zelf niet erg hoog gestegen,' glimlacht hij. 'Ofschoon ik in het leven succes heb, is er toch een tijd geweest dat ik net zo arm was als jij.' 'Bent u dat geweest, meneer, vraagt Dick gretig. 'Ja, jongen.' Ik heb de keren gekend dat ik mijn avondeten moest missen omdat ik niet genoeg geld had om het te betalen.' 'Hoe bent u vooruit gekomen in de wereld,' vraagt Dick bekommerd. 'Ik begon als leerling op een drukkerij en werkte er een aantal jaren. Mijn ogen gingen achteruit, en ik moest dat opgeven. Ik wist niet wat ik anders moest gaan doen. Ik ben naar het platteland vertrokken, en vond emplooi op een boerderij. Na een tijdje had ik het geluk een machine uit te vinden. Die heeft mij veel geld opgeleverd. Tijdens mijn drukkerstijd leerde ik één ding dat ik méér waardeer dan geld.' 'Wat is dat, meneer?' 'Een voorliefde voor lezen en studeren. In mijn vrije tijd verbeterde ik mezelf door te studeren. Daardoor verkreeg ik een groot deel van mijn kennis. Het is juist één van de boeken geweest die mij voor het eerst op het spoor van mijn latere uitvinding zette. Zo zie je, jongen, dat mijn leergierigheid mij niet alleen in geld heeft uitbetaald, maar ook op een andere manier.'

'Ik ben vreselijk dom,' zegt Dick nuchter. 'Je bent jong, en naar mijn mening een slimme jongen. Als je probeert te leren, kun je dat. Indien je ooit iets in de wereld verwacht te doen, moet je toch wat kennis opsteken.' 'Ik zal het doen,' zegt Dick resoluut. 'Ik ga niet altijd schoenen poetsen om de kost te verdienen.' 'Alle arbeid is respectabel, jonge vriend. Je hebt geen reden om je voor eerlijke zaken te schamen. Indien je iets kunt krijgen dat een beter toekomstperspectief biedt, raad ik je aan dat te doen. Tot die tijd kun jij je brood verdienen zoals je gewend bent. Vermijd extravagantie. Spaar wat geld als je kunt. 'Bedankt voor uw advies,' zegt onze held. 'Er zijn niet veel mensen die belangstelling tonen in Sjofele Dick.' 'Dus dat is jouw naam,' zegt meneer Whitney. 'Als ik het juist heb zal het niet lang duren voordat je het verandert. Spaar je geld mijn jongen, koop boeken, besluit iemand te worden. Je kunt nog steeds een eervolle positie vervullen.' 'Ik zal het proberen,' zegt Dick. 'Goede nacht meneer.' 'Wacht even, Dick,' zegt Frank. 'Je doos en oude kleren liggen boven. Misschien wil je ze.' 'Natuurlijk,' zegt Dick. 'Ik kan niet zonder mijn beste kleren en handelsvoorraad.' 'Je mag met hem naar je kamer, Frank,' zegt meneer Whitney. 'De bediende zal je de sleutel geven. Ik wil je zien, Dick, voordat je vertrekt.' 'Ja meneer,' antwoordt deze. Samen naar boven lopend vraagt Frank: 'Waar ga je vannacht slapen?' 'Misschien in het 5th Avenue Hotel aan de buitenmuur,' zegt Dick. 'Heb je dan geen slaappleats.'

'Ik heb vannacht in een kist geslapen.' 'In een kist?' 'Ja, in Spruce Street.' 'Arme kerel!' zegt Frank vol medelijden. 'Oh, het was een goed bed, vol stro! Ik heb top geslapen.' 'Verdien je niet genoeg om een kamer te betalen?' 'Jawel,' antwoordt Dick. 'Alleen geef ik dom genoeg mijn geld uit in de Old Bowery en Tony Pastor, en soms in Baxter Street om te gokken.' 'Je gaat toch niet opnieuw om geld spelen?' zegt Frank, dwingend zijn hand op de schouder van zijn metgezel leggend. 'Nee, dat doe ik niet meer,' zegt Dick. 'Beloof je dat?' 'Ja. Ik zal mijn woord houden. Je bent een goede kerel. Ik zou willen dat je in New York woonde.' 'Ik ga naar een kostschool in Connecticut. De naam van de stad is Barnton. Wil je mij schrijven?' 'Mijn handschrift zou op hanenpoten lijken,' verklaart onze held. 'Maakt niet uit. Ik wil dat je schrijft. Als je dat doet, kun je me vertellen hoe ik kan antwoorden. Dan stuur ik je een brief terug.' 'Ik zou willen dat je dat doet,' zegt Dick. 'Ik zou graag meer op jou lijken.' 'Ik hoop dat je een veel betere jongen zult worden. Nu gaan we naar mijn oom. Hij wil je graag zien voor je vertrekt.' Ze stappen de leeszaal binnen. Dick heeft zijn schoenpoetsspullen, die Frank hem heeft gegeven, in een krant gewikkeld. Hij vindt dat je als gast van het Astor House bij het verlaten ervan niet gezien kan worden met zo'n professioneel attriboot. 'Oom... Dick is klaar om te vertrekken,' zegt Frank. 'Tot ziens, jongen,' zegt meneer Whitney. 'Ik hoop ooit positieve berichten over je te horen. Vergeet niet wat ik je heb verteld. Bedenk dat je toekomstige positie voornamelijk van jezelf afhangt. Of deze hoog of laag zal zijn, is afhankelijk van je keuze.' Hij steekt zijn hand uit, waarin een biljet van vijf dollar. Dick deinst terug. 'Ik hou er niet van om het aan te nemen,' zegt hij. 'Ik heb het niet verdiend.' 'Misschien niet,' zegt meneer Whitney. 'Ik geef het je omdat ik mij mijn eigen jeugd zonder vrienden herinner. Ik hoop dat het je van dienst zal zijn. Soms, als iemand welvarend is geworden, kan hij het terugbetalen in de vorm van hulp aan een arme jongen, die het moeilijk heeft omhoog te klimmen. Zoals jij nu.' 'Dat zal ik dan ook doen, meneer,' zegt Dick manmoedig. Hij weigert niet langer het geld. Hij accepteert het dankbaar, neemt afscheid van Frank en zijn oom, gaat naar buiten. Hij voelt zich opeens alleen zonder de aanwezigheid van Frank. Met hem heeft hij in de paar uur dat hij hem heeft leren kennen een sterke band opgebouwd.

Hoofdstuk 12

Dick huurt een kamer in Mott Street

Eenmaal in de frisse lucht bemerkt Dick dat hij honger heeft. Hij stapt een restaurant binnen voor een stevige maaltijd. Wellicht zijn het de nieuw gedragen kleren waardoor hij zich wat vorstelijk voelt. Hoe dan ook, in plaats van het goedkope restaurant, waar hij gewoonlijk zijn maaltijden nuttigt, begeeft hij zich nu naar de eetzaal naast het Lovejoy Hotel. De prijzen liggen er hoger, het bedrijf is kieskeurig. In zijn normale onverzorgde kostuum zou Dick buiten de deur zijn gehouden. Nu heeft hij de uitstraling van een zeer respectabele vriendelijke jongen. Zijn aanwezigheid zou geen enkele vestiging in diskrediet brengen. Zijn bestelling wordt daarom met toewijding door de ober genoteerd. Na niet al te lange tijd wordt een goed diner voorgezet. 'Ik zou wel elke dag hier willen eten,' mijmert Dick. 'Het lijkt mij aangenaam en spectaculair om het eens van een andere kant mee te maken. Er zit een heer verderop aan een tafel waarvan ik de schoenen meer dan eens heb doen glimmen. Hij herkent mij niet in mijn nieuwe kleren. Ik neem aan dat hij niet doorheeft dat zijn schoenpoetser hetzelfde etablissement bezoekt.' Na het eten loopt Dick naar de kassa, overhandigt zijn biljet met een allure alsof de vijf dollar slechts een klein deel is van wat hij bezit. Eenmaal het wisselgeld terug, gaat hij naar buiten. Er rijzen nu twee vragen. Hoe zou hij de avond doorbrengen, en waar de nacht? Gisteren was met zo'n bedrag op zak beide kwesties gemakkelijk beantwoord. Hij zou 's avonds het Old Bowery Theater bezocht hebben, daarna op een afgelegen plek zijn gaan slapen. Hij heeft een nieuwe bladzijde omgeslagen. In ieder geval besloten dat te doen. Hij heeft het vaste voornemen zijn geld doelmatig in te zetten om in de wereld vooruit te komen. Dus heeft hij geen geld over voor theaterbezoek. Bovendien heeft hij geen zin om in zijn nieuwe kleren de nacht buiten door te brengen. 'Ik zou ze smerig maken,' bedenkt hij. 'Dat loont niet.' Zo besluit hij een kamer te zoeken, die hij als de zijne kan beschouwen. Waar hij regelmatig kan vertoeven, en er 's nachts slapen, in plaats van afhankelijk te zijn van onderdak in dozen en oude wagons. Het is de eerste stap op weg naar respectabiliteit. Dick besluit ertoe.

Zo loopt hij op zijn gemak door het stadhuispark, op weg naar Centre Street. Hij oordeelt het af te raden om in 5th Avenue onderdak te zoeken, ofschoon hij bijna vijf dollar bezit, naast de waardevolle paperassen in zijn beurs. Hij heeft alle reden om te veronderstellen dat niemand uit zijn branche in die voorname straat woont. Hij gaat naar Mott Street, aanzienlijk minder pretentius. Hij houdt halt voor een armoedig bakstenen pension, dat wordt beheerd door mevrouw Mooney. Dick kent haar zoon Tom. Hij belt aan. Het veroorzaakt een schrill metaalachtig geluid. De deur gaat open, een slonzig uitziende jonge vrouw kijkt hem uitnodigend en nieuwsgierig aan. We moeten niet vergeten dat Dick goed gekleed is. Niets in zijn uiterlijk verradt zijn beroep. Van nature een knappe jongen kan hij makkelijk voor de zoon van een heer worden aangezien. 'Dag koningin Victoria,' zegt Dick, 'is de vrouw des huizes aanwezig?' 'Mijn naam is Bridget,' corrigeert de jongedame. 'Oh, is dat zo.' antwoordt Dick. 'Je lijkt erg op de foto van de koningin, die ze mij afgelopen Kerstmis in ruil voor de mijne gaf. Ik kon het niet nalaten je met haar naam aan te spreken.' 'Och, houd toch op!' zegt Bridget. 'Het is niet grappig.' 'Als je me niet gelooft,' zegt Dick met een serieus gezicht, 'dan hoef je het alleen maar aan mijn vriend de hertog van Newcastle te vragen.' 'Bridget!' schalt een schelle stem vanaf beneden. 'Mevrouw roept mij,' zegt Bridget snel. 'Ik zal zeggen dat je haar wilt spreken.' 'Oké!' De bediende loopt weg. Binnen afzienbare tijd verschijnt er een stevige vrouw met een rood aangelopen gezicht ten tonele. 'Wel meneer, wat kan ik voor u doen?' informeert ze. 'Heeft u een kamer te huur?' vraagt Dick. 'Is het voor uzelf?' antwoordt de vrouw wat verrast. Dick reageert bevestigend. 'Ik heb geen goede appartementen vrij. Er is slechts een kamertje op de derde verdieping.' 'Ik zou die graag zien,' zegt Dick. 'Ik weet niet of die goed genoeg voor u is,' poneert de vrouw met een blik op Dick's kleren. 'Ik ben niet erg veeleisend wat betreft accommodatie,' antwoordt onze held. 'Ik neem het in ogenschouw.'

Via twee smalle vieze kale trappen volgt Dick de hospita naar de derde overloop. Hij wordt naar een kamer van ongeveer drie vierkanten meter geleid. Het kan niet gezegd worden dat het een zeer aantrekkelijke kamer is. Ooit is er een tapijt gelegd. Nu is het erg rafelig, lijkt nergens meer op. Een eenpersoonsbed, bedekt met een willekeurige hoop verkreukeld en niet al te schoon beddengoed siert de hoek. Er staat ook een bureau. Het fineer is bekrast en sommige stukken ervan zijn verdwenen. Erop staat een in het midden gebarsten glas. Twee niet bij elkaar passende stoelen vullen tevens de ruimte. Afgaande op Dick's uiterlijk neemt mevrouw Mooney aan dat hij zich er minachtend van afkeert. We moeten niet vergeten dat Dick's ervaringen uit het verleden hem niet kieskeurig hebben gemaakt. In vergelijking met een doos of een lege wagon lijkt zelfs dit kamertje comfortabel. Hij besluit, als de huur redelijk is, het te huren. 'Wat rekent u ervoor?' wil Dick weten. 'Het is 'n dollar per week,' deelt mevrouw Mooney aarzelend mede. 'Zeg vijfenzeventig cent, en ik neem het,' antwoordt Dick. 'Elke week betaling vooraf?' 'Ja.' 'Welnu, aangezien het moeilijke tijden zijn en ik het me niet kan veroorloven om het leeg te laten staan, laat ik het u. Wanneer trekt u erin?' 'Vanavond,' antwoordt Dick. 'Het ziet er niet zo netjes uit. Ik weet niet of ik het voor vanavond nog in orde kan maken.' 'Nu, ik slaap hier vannacht. U kunt het morgen opruimen.' 'Ik hoop dat u mij vergeeft hoe het eruit ziet. Ik ben een alleenstaande vrouw en mijn hulp is zo warrig. Ik moet bijna voor alles zelf zorgen. Ik kan een en ander niet zo netjes houden als ik wil.' 'Geef niet!' zegt Dick. 'Kunt u mij de eerste week vooruit betalen?' vraagt de hospita behoedzaam. Dick reageert door vijfenzeventig cent uit zijn zak te halen en deze te overhandigen. 'In wat voor zaken zit u, als ik zo vrij mag zijn?' informeert mevrouw Mooney. 'Oh, ik ben een purfessioneel!' zegt Dick. 'Aha, op die manier!' zegt de pensionhoudster, niet erg gerust gesteld door dit antwoord. 'Hoe gaat het met Tom?' vraagt Dick. 'Kent u mijn Tom?' roept mevrouw Mooney verrast. 'Hij is naar zee vertrokken, naar Californië. Vorige week is hij gegaan.' 'Zo...', zegt Dick. 'Ja, ik weet wie hij is.' Nu ze weet dat hij haar zoon kent, bekijkt mevrouw Mooney haar huurder welwillender.

Deze is trouwens één van de ergste jonge schurken in Mott Street. Dat zegt genoeg. 'Ik breng vanavond mijn bagage van het Astor House Hotel over,' zegt Dick gewichtig. 'Van het Astor House!' declameert mevrouw Mooney met stijgende verbazing. 'Ja, ik heb daar een tijdje met een paar vrienden gelogeed,' gaat Dick verder. Men kan het mevrouw Mooney niet kwalijk nemen dat ze wat verbaasd is te ontdekken dat een gast uit het Astor House Hotel op het punt staat één van haar huurders te worden. Zulke verhuizingen zijn niet gebruikelijk. 'Vertelde u niet dat u een professioneel bent?' vraagt ze. 'Ja, mevrouw,' zegt Dick beleefd. 'U bent toch geen...uh....' Mevrouw Mooney zwijgt eventjes. Ze twijfelt of ze haar vermoeden moet uiten. 'Oh, nee, niets van die aard,' zegt Dick prompt. 'Hoe kunt u dat denken, mevrouw Mooney?' 'Ik bedoel het niet beledigend, meneer,' zegt de hospita, uit het veld geslagen. 'Absoluut is dit niet het geval,' zegt onze held. 'U moet mij nu excuseren, mevrouw Mooney. Ik heb belangrijke zaken af te handelen.' 'U komt dus vanavond?' Dick antwoordt bevestigend en vertrekt. 'Ik vraag me af wat hij voor de kost doet!' denkt de hospita, hem met haar ogen volgend, terwijl hij de straat oversteekt. 'Hij heeft goede kleren, maar lijkt niet erg kieskeurig wat zijn kamer betreft. Nou ja, al mijn appartementen zijn nu bezet. Dat is een hele troost.'

Dick voelt zich meer op zijn gemak nu hij de beslissende stap heeft gezet om huisvesting te huren en een week vooruit te betalen. Zeven nachten lang is hij zeker van een onderkomen en een bed om in te slapen. Die gedachte is een plezierige voor onze jonge zwerver. Tot nog toe wist hij na het opstaan 's ochtends zelden waar hij een plek om te slapen zou vinden. 'Ik moet de muizenvallen niet vergeten mee te nemen,' zegt Dick tegen zichzelf. 'Ik denk dat ik vanavond vroeg naar bed ga. Het zal prettiger aanvoelen om in een gewoon bed te slapen. De dozen zijn nogal hard aan de onderkant en niet comfortabel als het regent. Ik vraag me af wat Johnny Nolan zou zeggen als hij zou weten dat ik een eigen kamer heb.'

Hoofdstuk 13

Micky Maguire

Omstreeks negen uur zoekt Dick zijn nieuwe onderkomen op. In zijn handen draagt hij zijn professionele garderobe, namelijk de kleren die hij aan het begin van de dag heeft gedragen, en de uitrusting van zijn nering. Deze bergt hij op in de bureauladen, trekt bij het licht van een flakkerende kaars zijn kleren uit, en stapt in bed. Dick heeft een goede spijsvertering en een tamelijk goed geweten. Daarom is hij een goede slaper. Misschien heeft de zachte verenmatras ook tot nachtrust geleid. In ieder geval zijn de ogen al snel gesloten. De volgende ochtend wordt hij pas om half zeven wakker. Hij richt zich op met zijn ellebogen, staart tijdelijk verbijsterd om zich heen. 'Godzijdank dat ik niet vergeten ben waar ik vertoef,' zegt hij tegen zichzelf. 'Dus dit is mijn kamer, hè? Nou, het lijkt nogal spectabel om een kamer en een bed te hebben om in te slapen. Ik had beter vijfenzeventig cent per week kunnen spenderen. Op één avond heb ik wel méér geld verkwanseld dan dat. Er is geen reden waarom ik niet fatsoenlijk zou leven. Ik zou wensen net zoveel te weten als Frank. Hij is een tiptop kerel. Niemand heeft ooit genoeg om me gegeven, mij nooit een goed advies verstrekt. Het was schoppen, vastbinden, de hele tijd tegen me schelden. Ik zou hem graag willen laten zien dat ik iets kan.' Terwijl Dick zich aan deze overpeinzingen overgeeft, is hij opgestaan. Een aanvulling op het meubilair van zijn kamer treft hij aan in de vorm van een oude wastafel. Erop staan een gebarsten kom en gebroken kan. Hij begint de nogal ongebruikelijke ceremonie van een goede grote wasbeurt. Over het geheel genomen geeft Dick er de voorkeur aan proper te zijn. Het is niet altijd gemakkelijk om zijn voornemen uit te voeren. Gewend op straat te bivakkeren is er vaak geen gelegenheid om op de gebruikelijke manier ervoor te zorgen. Zelfs nu merkt hij dat hij niet in staat is om zijn warrige lokken op orde te brengen. Hij heeft geen kam of borstel. Hij besluit in ieder geval zo snel mogelijk een kammetje aan te schaffen, en ook een borstel. Tenminste, indien hij er eentje goedkoop op de kop kan tikken. Intussen fatsoeneert hij zo goed als hij kan zijn haar met de vingers. Het resultaat is niet zó bevredigend als het had kunnen zijn. Nu doemt er een probleem op.

Voor het eerst in zijn leven beschikt Dick over twee pakken. Moet hij de kleren aantrekken die Frank hem schonk, of zijn oude lompen weer aandoen? Nu, nog geen vierentwintig uur na het moment dat Dick onder de aandacht van de lezer is gebracht, had niemand minder kieskeurig kunnen zijn wat betreft zijn kleren dan hij. Hij had inderdaad nogal een minachting voor net goed. Althans dat had hij gedacht. Nu bekijkt hij de haveloze vieze jas en de opgelapte broek. Dick schaamt zich, wil er niet mee over straat. Als hij in zijn nieuwe pak naar zijn werk gaat, loopt hij de kans het vuil te maken. Het zou misschien buiten zijn vermogen liggen een nieuw kostuum aan te schaffen. De economie dicteert dus een terugkeer naar de oude kleding. Dick trekt het aan, bekijkt zichzelf in het gebarsten glas. Het bevalt hem niet wat hij ziet. 'Het is niet spectabel,' besluit hij. Direct nadat hij het weer heeft uitgedaan, trekt hij het nieuwe pak van de vorige dag aan. 'Ik moet proberen wat meer te verdienen,' peinst hij, 'om mijn kamer te betalen en nieuwe kleren te kunnen kopen als deze versleten zijn.' Hij opent de deur van zijn kamer, gaat naar beneden de straat op met zijn schoenpoetskit. Het is Dick's gewoonte om vóór het ontbijt met zijn nering te beginnen. Over het algemeen was dat ook noodzakelijk, omdat hij de dag zonder 'n cent startte en zijn maaltijd moest verdienen voordat hij het kon nuttigen. Vandaag is het anders. Hij heeft nog vier dollar in zijn portemonnee. Eerder heeft hij het besluit genomen dit ongemoeid te laten. In feite heeft hij het ambitieuze plan bedacht om een rekening bij een spaarbank te openen. Zo heeft hij iets om op terug te vallen in geval van ziekte of een andere noodsituatie. Of in ieder geval als reservefonds om aan kleding en andere eventuele noodzakelijke artikelen te kunnen besteden. Tot nu toe was hij tevreden geweest om van dag tot dag te leven, zonder een cent in het vooruitzicht. De nieuwe kijk op respectabiliteit als gevolg van zijn recente ontmoeting met Frank, oefent een sterke invloed uit. Zowel in het beroep van Dick als in andere ambachten zijn er dagen waarop alles voorspoedig verloopt. Als aanmoediging tot zijn recente voornemen, tikt onze held in anderhalf uur tijd maar liefst zes poetsbeurten op de kop. Dit levert hem zestig cent op. Genoeg voor zijn ontbijt en een kammetje.

Zijn inspanningen hebben hem hongerig gemaakt. In een eethuisje bestelt hij een kop koffie, biefstuk en een paar broodjes. Dit is nogal een luxueus ontbijt voor Dick, duurder dan hij gewend is om aan zichzelf te besteden. Om de nieuwsgierigheid van mijn jonge lezers te bevredigen, zal ik de items met hun prijs opschrijven:

Koffie	5 ct.
Biefstuk	15 ct
Een paar broodjes	5 ct
Totaal	25 ct.

Het is duidelijk dat onze held bijna de helft van zijn ochtendverdiensten heeft gepend. Op sommige dagen was hij gedwongen geweest voor vijf cent te ontbijten. Moest hij zich tevreden stellen met een paar appels of koeken. Dit ontbijt is echter een uitstekende voorbereiding voor een werkzame dag. Dick verlaat energiek en alert het restaurant. Hij staat klaar om goede zaken te doen. Dick's wisseling van kostuum kan leiden tot iets waarmee hij geen rekening houdt. De makkers uit de schoenpoetsbranche kunnen denken dat hij voornaam wenst te worden. Wellicht wekt het de indruk, dat hij babbels krijgt, feitelijk zijn nering ontgroeit, zijn collega's wil overtreffen. Dick droomt hier niet van. Goed beschouwd koestert hij, ondanks zijn pas ontstane ambitie, zo'n verlangen niet. Er is niets aan hem wat jongens als 'zich te goed voelen' bestempelen. Hij is sociaal, verbreedt gemakkelijk met 'goede kerels', ongeacht hun maatschappelijke positie. Voor sommige van mijn lezers lijkt deze uitleg een beetje onnodig. Ze moeten niet vergeten dat trots en grootheidswaanzin zich niet tot een enkele leeftijd of klasse beperkt. Het is voor de schoenpoetsers een drukke ochtend. Dick's veranderd uiterlijk heeft nog niet veel aandacht getrokken. Wanneer de zaken wat afnemen, is onze held voorbestemd om eraan herinnerd te worden. Onder de schoenpoetslieden in het stadscentrum bevindt zich er eentje afkomstig uit de wijk Five Points. Het is een forsgebouwde roodharige jongen van veertien met een gezicht vol sproeten. Hij draagt de naam Micky Maguire.

Deze knaap heeft door zijn stoutmoedigheid, roekeloosheid en stevig postuur overwicht over zijn collega's. Hij heeft een troep onderdanige volgelingen. Die zet hij aan tot schurkendaden. Dat mondt niet zelden uit in een maand of twee opsluiting in de strafinrichting op Blackwell Island. Micky zelf heeft er twee keer gezeten. De opsluiting lijkt zeer weinig effect te hebben op zijn gedrag. Behalve misschien dat hij wat voorzichtiger is geworden bij een ontmoeting met de copps, zoals de agenten om onbekende reden door de jongens van Five Point onderling zo worden genoemd. Micky is trots op zijn kracht en op de positie van leider die hij daarmee heeft veiliggesteld. Bovendien is hij niet bijster sociaal. Hij koestert een ziekelijke haat tegen hen die goed gekleed zijn, hun gezichten proper houden. Hij noemt het 'zich te goed voelen', heeft een hekel aan de impliciete superioriteit. Vijftien jaar ouder en met wat meer opleiding had hij de politiek in kunnen gaan; prominent aanwezig op wijkvergaderingen en op verkiezingsdag een schrik voor de respectabele stemgerechtigden. Zoals de kaarten nu liggen stelt hij zich tevreden met het gegeven leider te zijn van een bende jonge schurken over wie hij een despotische macht uitoefent. We doen Dick recht door te zeggen dat deze, voor zover het dragen van kleding betreft, tot nog toe de ogen van Micky Maguire nooit heeft kunnen uitsteken. Sterker nog, ze zien er over het algemeen uit alsof ze dezelfde kledingzaak bezoeken. Op deze bijzondere ochtend wil het toeval dat Micky in zakelijk opzicht geen gelukkige hand heeft. Als gevolg daarvan is zijn toch al nooit zo best humeur wat van slag. Hij heeft een zeer karig ontbijt genoten. Niet omdat hij geen honger heeft. Het is de belabberde staat van zijn financiën. Hij trekt op met één van zijn favorieten, een jongen met de bijnaam 'Kreupele Jim', zo genoemd vanwege zijn eigenaardige manier van lopen. Plotseling ziet hij onze vriend Dick in zijn nieuwe pak. 'Mijn ogen!' roept hij verbaasd uit. 'Jim, kijk nou eens naar Sjofele Dick. Hij heeft een fortuin verdiend, is een heer geworden. Ziet zijn nieuwe kleren eens.' 'Goeie genade,' zegt Jim. 'Ik vraag mij af hoe hij er aan gekomen is.' 'Misschien ergens opgeraapt. Laten we hem ophitsen, we willen geen *heren* in ons wereldje. Hij wil gewichtig doen, hè? Ik zal hem een lesje leren.' Met deze woorden lopen de twee jongens achter zijn rug om op onze held af, die hen niet opmerkt. Micky Maguire geeft hem een ferme klap op de schouder. Dick draait zich snel om.

Hoofdstuk 14

Strijd en een overwinning

‘Waar heb ik dit aan te danken?’ vraagt Dick. ‘Het gaat je zeker bijster goed!’ zegt Micky Maguire, de nieuwe kleren van Dick minachtend bekijkend. Er zit iets in de woorden en toon wat Dick, bereid om voor zichzelf op te komen, helemaal niet bevalt. ‘Wel, hoe groot is de kans?’ antwoordt hij. ‘Steekt het je?’ ‘Zie hem eens gewichtig doen, Jim,’ zegt Micky, zich tot zijn metgezel wendend. ‘Waar heb jij die kleren vandaan?’ ‘Het maakt niet uit waar ik ze vandaan heb. Misschien heeft de prins van Wales ze mij gegeven.’ ‘Hoor hem nu eens, Jim,’ zegt Micky. ‘Waarschijnlijk heeft hij ze gestolen.’ ‘Stelen ligt niet in *mijn* aard.’ Misschien is het onbewust de nadruk die Dick op het woord ‘mijn’ legt. Hoe dan ook, Micky kiest ervoor om er aanstoot aan te nemen. ‘Bedoel je dat ik steel?’ vraagt hij, zijn vuist ballend en dreigend op Dick afkomend. ‘Ik zeg er niets over,’ antwoordt Dick, totaal niet gealarmeerd door dit vijandige vertoon. ‘Ik weet dat je twee keer op Blackwell Island gezeten heb. Het lag in de bedoeling dat ik samen met het college van burgemeester en wethouders op bezoek zou komen. Misschien was je wel een onschuldige slachtoffer van onderdrukking. Maar dat ga ik niet beweren.’ Micky's sproetengezicht loopt rood aan. Dick heeft slechts de waarheid gezegd. ‘Wil je mij beledigen?’ vraagt hij op hoge toon, zijn reeds gebalde vuist voor Dick's gezicht houdend. ‘Misschien wil je een tik?’ ‘Ik ben niet bijzonder dol om er eentje te krijgen,’ zegt Dick koeltjes. ‘Het past niet bij mijn delicate bouw. Ik heb liever een goede maaltijd dan op enig moment klappen.’ ‘Je bent bang,’ sneert Micky. ‘Is het niet, Jim?’ ‘Natuurlijk is hij dat.’ ‘Wellicht,’ zegt Dick rustig, ‘Ik heb er geen last van.’ ‘Wil je soms vechten?’ vraagt Micky. Hij wordt aangemoedigd door de kalmte van Dick, in de veronderstelling dat deze beducht voor hem is. ‘Nee, dat doe ik niet,’ zegt Dick. ‘Ik hou niet van knokken. Het is heel slecht vermaak en niet goed voor de huid. Vooral voor de ogen en neus, die de neiging hebben rood, wit en blauw te worden.’

Micky begrijpt Dick verkeerd, oordeelt op basis van de teneur van zijn betoog dat deze een gemakkelijk slachtoffer is. Zoals hij weet is Dick zelden betrokken bij een straatgevecht. Niet uit lafheid, zoals hij veronderstelt, maar omdat deze daarvoor te veel gezond verstand bezit. Licht geraakt, zoals alle pestkoppen, kan hij de neiging om Dick aan te vallen niet weerstaan. Hij veronderstelt dat hij een geduchte partij voor onze held is, aangezien hij ongeveer vijf centimeter groter is. Hij probeert een klap op Dick's gezicht uit te delen. Het zou behoorlijk pijn hebben gedaan indien Dick niet net op tijd het had ontweken. Dick, verre van twistziek, is bereid zich altijd te verdedigen. Je kunt van hem niet verwachten dat hij zich koest zou houden, zich zou laten slaan. Hij zet direct zijn schoenendoos op de grond, beantwoordt de uithaal van Micky zó goed dat de jonge pestkop achteruit wankelt. Deze zou zijn gevallen als hij niet door zijn bondgenoot Kreupele Jim was ondersteund. 'Laat je niet kisten, Micky!' schreeuwt deze. Het is zelf nogal een lafaard, maar ziet anderen graag vechten. 'Droog hem af.' Micky kookt inmiddels van woede, heeft geen aansporing nodig. Hij is vastbesloten de arme Dick als voorbeeld te stellen. Hij werpt zich op hem, tracht hem tegen de grond te drukken. Dick vermijdt een stevige omklemming waarbij hij mogelijk het onderspit zou delven. Door een behendige beweging laat hij zijn tegenstander struikelen. Deze valt languit op de stoep. 'Sla hem, Jim!' roept Micky woedend. Kreupele Jim lijkt niet geneigd de aansporing op te volgen. Dick straalt kracht en kalmte uit. Het verontrust hem. Hij geeft er de voorkeur aan Micky alle risico's van de strijd op zich te laten nemen, besluit daarom zijn gevallen kameraad slechts op te tillen. 'Kom, Micky,' zegt Dick zachtjes. 'Je kunt het maar beter opgeven. Ik zou je niet hebben aangeraakt als je mij niet eerst had geslagen. Ik heb geen zin om te vechten. Het is laag-bij-de-gronds.' 'Je bent bang je kleren smerig te maken,' grijnst Micky. 'Misschien,' antwoordt Dick. 'Ik hoop dat ik de jouwe niet heb besmeurd.' Het antwoord van Micky is een nieuwe aanval, even gewelddadig en onstuimig als de eerste. Zijn woede staat hem in de weg. Hij slaat wild om zich heen, de uithalen zijn niet gericht. Dick heeft geen moeite deze te ontwijken. De slagen van zijn tegenstander verdwijnen in de lucht. Door de snelheid ervan valt Micky bijna voorover. Dick zou gemakkelijk van het wankelen gebruik kunnen maken, hem kunnen neerslaan.

Hij is niet wraakzuchtig en kiest, tenzij hij niet anders kan, voor een verdedigende positie. Micky herstelt zich, ziet in dat Dick een geduchtere tegenstander is dan verwacht. Hij overweegt een nieuwe, beter geplande aanval. Die zou door de onstuimigheid ervan onze held tegen de grond moeten werken. Er is echter sprake van een onverwachte inmenging. 'Pas op, copp' sist Jim. Micky draait zich om, ziet een lange agent op hem afkomen. Hij bedenkt dat het verstandig is de vijandelijkheden op te schorten. Hij pakt zijn kistje, trekt zijn broek op, loopt snel weg, vergezeld door Kreupele Jim. 'Wat was die snaak aan het doen?' vraagt de politieagent aan Dick. 'Zich aan het vermaken door mij te pesten,' antwoordt Dick. 'Waarom?' 'Het bevalt hem niet dat ik een andere kleermaker dan hij heb.' 'Nou, het lijkt mij dat je tamelijk net gekleed bent voor een schoenpoetser,' zegt de agent. Ik zou willen geen schoenpoetser te zijn,' zegt Dick. 'Maakt niet uit, jongen. Het is een eerzaam beroep,' vindt de politieagent, een verstandig man en waardig burger. 'Beperk je ertoe tot je iets beters krijgt.' 'Dat bedoel ik,' zegt Dick. 'Het is niet gemakkelijk om eruit te geraken, zoals de gevangene opmerkte, toen hem werd gevraagd hoe het verblijf hem beviel.' 'Ik hoop dat je niet uit ervaring spreekt.' 'Nee,' zegt Dick. 'Het ligt niet in mijn bedoeling om in de gevangenis te belanden, als ik er iets tegen kan doen.' 'Zie je die meneer daar?' vraagt de agent. Hij wijst op een goed geklede heer, die aan de overzijde loopt. 'Ja.' 'Wel, hij was ooit krantenjongen.' Wat is hij nu?' 'Hij heeft een boekwinkel, is behoorlijk welvarend.' Dick kijkt geïnteresseerd naar de heer, vraagt zich af of hij later als volwassene er net zo respectabel uit zou moeten zien. Het zal duidelijk zijn dat Dick ambitieus is geworden. Tot nu toe had hij heel weinig over de toekomst nagedacht, zich met zijn situatie tevreden gesteld. Hij at zo goed mogelijk, bracht de avonden door in de parterre van het Bowery Theater. Indien goed bij kas knabbelde hij tussen de bedrijven door op pinda's, bij pech op droog brood of een appel, en overnachtte in een oude doos of wagon. Nu begint hij voor het eerst te beseffen dat hij niet zijn hele leven schoenen kan poetsen. Over zeven jaar is hij volwassen. Sinds zijn ontmoeting met Frank heeft hij het verlangen respectabel te zijn. Hij ziet het verschil tussen Frank en een jongen als Micky Maguire. Het is niet verwonderlijk dat hij de voorkeur geeft aan het gezelschap van de eerste.

In de loop van de volgende ochtend loopt hij ter uitvoering van zijn nieuw voornemen met betrekking tot zijn toekomst een spaarbank binnen, haalt vier dollar aan biljetten en nog één dollar aan kleingeld tevoorschijn. Er staat een hoge balustrade. Daarachter zijn een aantal bedienden druk in de weer met het schrijven aan bureaus. Dick, nog nooit eerder in een bank, weet niet waar hij heen moet. Hij gaat bij vergissing naar het loket waar geld wordt uitbetaald. 'Waar is je bankboek?' vraagt de klerk. 'Dat bezit ik niet.' 'Heb je hier geld gestort?' 'Nee, meneer, ik wil hier wat storten.' 'Dan moet je bij het volgende loket zijn.' Dick volgt de aanwijzing op, en presenteert zich bij een oudere man met grijs haar, die hem over de rand van zijn bril aankijkt. 'Ik wil dat u dit voor mij bewaart,' zegt Dick, terwijl hij onhandig zijn geld neerlegt. 'Hoeveel?' 'Vijf dollar.' 'Heb je hier een rekeningaccount?' 'Nee, meneer' 'Je kunt natuurlijk schrijven?' 'Natuurlijk' wordt gezegd vanwege Dick's nette pak. 'Moet ik iets schrijven?' vraagt onze held wat beschaamd. 'Wij willen dat je je naam in dit boek zet.' De oude heer schuift een groot folioboek met de namen van spaarders in zijn richting. Dick bekijkt het boek met enig ontzag. 'Ik ben niet zo dol op schrijven,' antwoordt hij. 'Geef niet, schrijf zo goed als je kunt.' De pen wordt in Dick's hand gestopt. Nadat hij deze in de inktpot heeft gedoopt, slaagt hij er na zware inspanning in om met een verwrongen gezicht de naam 'Dick Hunter' in het bankboek te schrijven. 'Dick! Dat betekent Richard neem ik aan,' zegt de beampte, die wat moeite heeft de krabbel te ontwaren. 'Nee... Ze noemen mij 'Sjofele Dick'. 'Je ziet er niet erg sjofel uit.' 'Nee, ik heb mijn vodden thuis gelaten. Ze kunnen versleten raken als ik ze te vaak gebruik.' 'Nou, jongen. Ik schrijf een chequeboek uit op naam van Dick Hunter, aangezien je de voorkeur lijkt te geven aan Dick boven Richard. Ik hoop dat je geld spaart en meer bij ons stort.' Onze held pakt zijn bankboek, kijkt met een nieuw elan naar de vermelding 'vijf dollar'. Hij is gewend grapjes te maken over Erie-aandelen. Nu voelt hij zich voor het eerst in bescheiden mate kapitalist. Het is voor Dick geen kleinigheid om vijf dollar te hebben die hij de zijne kan noemen.

Hij heeft het vaste voornemen elke cent die hij van zijn inkomsten kan missen te besteden aan het fonds dat hij hoopt te vermeerderen. Dick is te verstandig om niet te weten dat er méér dan alleen geld nodig is om een respectabele positie in de wereld te veroveren. Hij voelt zijn onwetendheid. Van lezen en schrijven kent hij alleen de eerste beginselen. Dat is, gevoegd bij een geringe kennis van de rekenkunde, alles wat hij uit boeken heeft gehaald. Dick beseft dat hij hard moet studeren, is er bang voor. Hij beschouwt leren als een aangelegenheid die met grotere moeilijkheden gepaard gaat dan daadwerkelijkheid het geval is. Dick heeft goede moed. Hij wil toch kennis opdoen, besluit van zijn eerste spaargeld een boek te kopen. Thuis bergt hij zijn bankboek op in één van de bureauladen. Het is wonderbaarlijk hoe onafhankelijk hij zich voelt, telkens wanneer hij nadenkt over de inhoud van die lade, en over het gevoel mede-eigenaar te zijn toen hij het bankgebouw bekeek, waar zijn bescheiden spaargeld is gestort.

Hoofdstuk 15

Dick krijgt een privé-leraar

De volgende ochtend is Dick buitengewoon succesrijk. Hij heeft genoeg te doen, ontvangt voor één klus vijftientig cent. De klant weigert namelijk het wisselgeld. Het schiet door Dick's hoofd dat hij het aan de heer, van wie hij de schoenen heeft gepoetst op de ochtend van zijn introductie bij de lezer, nog niet heeft teruggebracht. 'Wat zal hij van mij vinden?' mompelt Dick in zichzelf. 'Ik hoop niet dat hij denkt dat ik zo gemeen ben om het geld te houden.' Nu is Dick goudeerlijk. Hoewel de verleiding om anders te zijn vaak groot is, heeft hij deze altijd weerstaan. Onder geen beding bereid geld achter te houden dat niet van hem is. Hij vertrekt onmiddellijk naar het opgegeven adres aan Fulton Street Nr. 125. Op de deur van een kantoor op de eerste etage treft hij de naam van de heer Greyson aan. Omdat de deur openstaat gaat Dick er naar binnen. 'Is meneer Greyson aanwezig?' vraagt hij aan een klerk, zittend op een hoge kruk voor een bureau. 'Nu even niet. Hij komt zo. Wil je wachten?' 'Ja, graag' zegt Dick. 'Neem dan maar plaats.' Dick gaat zitten, pakt de ochtendkrant 'The Tribune'. Hij stuit al snel op een woord van vier lettergrepen, dat hij bij zichzelf als 'sticker' uitspreekt, legt het nieuwsblad weg. Hij hoeft niet lang te wachten. Vijf minuten later komt de heer Greyson binnen. 'Je wilde mij spreken, jongeman?' zegt hij tegen Dick. Hij herkent hem in zijn nieuwe kleren niet. 'Ja, meneer,' bevestigt Dick. 'Ik ben u wat geld schuldig.' 'Is dat zo?' antwoordt meneer Greyson vriendelijk. 'Dat is een aangename verrassing. Ik nam aan dat je kwam om wat te innen. Je bent dus een schuldenaar, en geen schuldeiser?' 'Ik geloof dat dit juist is,' zegt Dick. Hij haalt vijftien cent uit zijn zak, overhandigt het aan meneer Greyson. 'Vijftien cent!' zegt deze wat verrast. 'Hoe komt het dat je mij dat bedrag schuldig bent?' 'U heeft mij gisterochtend een munt van vijftientig cent gegeven voor het poetsen van uw schoenen. U kon niet wachten op het wisselgeld. Ik had het eerder willen brengen, maar ik was het tot vanmorgen vroeg helemaal vergeten.'

'Het is mij ook volledig ontgaan. Je lijkt niet op de jongen die ik aan het werk gezet heb. Indien ik het mij goed herinner, was hij niet zo goed gekleed als jij.' 'Nee,' zegt Dick. 'Ik was opgetuigd voor een feestje. Het bleek te luchtig om bij het koude weer comfortabel te zijn.' 'Je bent een eerlijke knaap,' zegt meneer Greyson. 'Wie heeft jou geleerd fatsoenlijk te zijn?' 'Niemand,' antwoordt Dick. 'Het is gemeen om vals te spelen en te stelen. Dat heb ik altijd geweten.' 'Dan heb je wel wat vóór op sommige zakenlieden. Lees je de Bijbel?' 'Nee,' antwoordt Dick. 'Ik heb gehoord dat het een goed boek is, maar ik weet er niet veel vanaf.' 'Je kunt een zondagsschool bezoeken. Ben je daartoe bereid?' 'Ja,' zegt Dick prompt. 'Ik wil spectabel worden. Maar ik weet niet waar ik heen moet.' 'Dan zal ik het je zeggen. De kerk die ik bezoek staat op de hoek van 5th Avenue en 21st Street.' 'Ik ken het,' bevestigt Dick. 'Ik geef daar elke zondag les. Als je de volgende keer komt, neem ik je mee naar mijn klas en zal ik doen wat in mijn vermogen ligt om je te helpen.' 'Dank u,' zegt Dick. 'Misschien wordt u het beu mij les te geven. Ik ben erg dom.' 'Nee, jongen,' zegt meneer Greyson vriendelijk. 'Je hebt duidelijk een aantal goede principes om mee te beginnen. Zoals je hebt laten zien door je minachting voor oneerlijkheid. Ik verwacht in de naaste toekomst positieve berichten over je.' Het kantoor verlatend zegt onze held nadrukkelijk tegen zichzelf: 'Nou, Dick,' 'jij gaat de wereld in. Je hebt geld geïnvesteerd en bezoekt op speciale uitnodiging de kerk op 5th Avenue. Het zou me niet verbazen bij thuiskomst van de burgemeester een uitnodiging te vinden met het verzoek om mij, tezamen met andere voornamen gasten, gezelschap te mogen houden. Dick is in een uitstekend humeur. Het lijkt alsof hij vanuit zijn huidige wereld naar een nieuw milieu met aanzien getild wordt. De verandering lijkt hem zeer attractief. Om zes uur betreedt Dick een restaurant in Chatham Street, krijgt een aangenaam avondmaal voorgezet. Overdag is hij zó succesvol geweest dat hem na betaling ervan nog negentig cent zal reteren. Terwijl hij zijn avondeten verorbert, komt er een andere jongen binnen, kleiner en tengerder dan Dick, en gaat naast hem zitten. Dick herkent hem als de jongen die drie maanden eerder tot de gelederen van de schoenpoetsers is toegetreden. Deze is van nature verlegen, heeft daardoor niet veel kunnen verdienen. Hij is niet geschikt voor het grove gezelschap van de straatjongens, deinst voor de vulgaire grappen van zijn huidige metgezellen terug.

Dick heeft hem nooit lastig gevallen. Onze held beschikt over ridderlijke gevoelens. Daardoor pest of koeioneert hij een jongere en zwakkere knaap niet. 'Hoe gaat het, Fosdick?' zegt Dick. 'Tamelijk goed,' antwoordt Fosdick. 'Ik neem aan dat het jou ook goed gaat.' 'Oh ja. Ik geniet van een uitstekende maaltijd. Wat eet jij?' 'Wat brood met boter.' 'Waarom haal je geen kop koffie?' 'Nou...', antwoordt Fosdick met tegenzin. 'Ik heb vanavond niet genoeg geld.' 'Maakt niet uit,' zegt Dick. 'Vandaag heb ik geluk, ik trakteer.' 'Dat is aardig van je,' antwoordt Fosdick dankbaar. 'Dat doet er niet toe,' zegt Dick. Hij bestelt een kop koffie en biefstuk, is verheugd dat zijn jonge metgezel met plezier ervan geniet. Het feestmaal achter de rug, pauzeert Dick bij de kassa om de rekening voor beide maaltijden te voldoen. Dan lopen de jongens samen naar buiten. 'Waar ga je vannacht slapen, Fosdick?' vraagt Dick, terwijl ze op het trottoir staan. 'Weet ik nog niet,' verklaart Fosdick wat treurig. 'In één of andere portiek verwacht ik. Ik ben bang dat de politie mij ontdekt en dwingt verder te gaan.' 'Ik zal je wat vertellen,' zegt Dick. 'Je gaat met mij mee naar huis. Ik denk dat er wel plaats is voor twee in mijn bed.' 'Heb jij een kamer?' vraagt de ander verbaasd. Begrijpelijk trots en opgetogen zegt Dick: 'Ja. Ik heb een kamer in Mott Street. Daar kan ik mijn vrienden ontvangen. Dat is beter dan in een portiek slapen, nietwaar?' 'Ja, dat is inderdaad zo,' vindt ook Fosdick. 'Wat een geluk dat ik jou tegengekomen ben! Het valt me zo moeilijk om mijn bestaan te slijten. Toen mijn vader nog leefde was ik van alle gemak voorzien.' 'Dat is méér dan dat ik ooit heb gehad,' zegt Dick. 'Ik ga nu proberen comfortabel te leven. Je vader is dus dood?' 'Ja,' beaamt Fosdick droevig. 'Hij was drukker van beroep, is op een donkere avond van de veerboot in Fulton gevallen en verdronken. Omdat ik geen relaties in de stad had en geen geld, moest ik zo snel mogelijk aan het werk. Het gaat mij niet zo goed af.' 'Heb je geen broers of zussen?' vraagt Dick. 'Nee,' verduidelijkt Fosdick. 'Vader en ik woonden alleen. Hij was altijd zo goed gezelschap. Ik voel mij zonder hem heel eenzaam. Er is een man ergens in het westen die hem tweeduizend dollar schuldig is. Hij woonde in de stad. Vader leende hem al zijn geld om hem te helpen zaken te doen. Die vent faalde, of deed alsof, en verdween.

Als vader dat geld niet was kwijtgeraakt zou hij mij welvarend hebben achtergelaten. Ofschoon geen geld ter wereld zijn verlies voor mij zou hebben goedge maakt. 'Hoe heet de man die er met het geld van je vader vandoor is?' 'Zijn naam is Hiram Bates.' 'Misschien krijg je ooit het geld nog.' 'Dat is niet erg waarschijnlijk,' zegt Fosdick. 'Ik zou mijn kans erop voor vijf dollar verkopen.' 'Misschien koop ik je ooit wel uit,' zegt Dick. 'Nu, kom mee en kijk wat voor een kamer ik heb. Vroeger als ik geld had, bezocht ik 's avonds theaters. Nu ga ik liever vroeg naar bed om van een goede nachtrust te genieten.' 'Ik geef niet zoveel om schouwburgen,' zegt Fosdick. 'Vader liet me vroeger niet zo vaak uitgaan. Hij zei dat het niet goed was voor jongens.' 'Ik ga soms graag naar de Old Bowery. Ze hebben daar prachtige toneelstukken.' Er komt plotseling een gedachte bij Dick op. 'Kun je goed lezen en schrijven?' vraagt hij. 'Zeker weten,' bevestigt Fosdick. 'Vader hield me altijd op school toen hij nog leefde. Ik deed het op les redelijk goed. Ik verwachtte volgend jaar naar de Vrije Academie te gaan.' 'Dan zal ik je eens iets zeggen,' kondigt Dick aan. 'Ik maak een afspraak met je. Ik kan niet veel méér lezen dan een varken. Mijn handschrift lijkt op hanenpoten. Ik wil niet opgroeien zonder méér kennis te bezitten dan een vierjarig joch. Als je mij 's avonds leert lezen en schrijven kan je elke nacht in mijn kamer slapen. Dat is beter dan op de stoep of in de oude dozen waarin ik vaak heb gelegen.' 'Meen je dit serieus?' zegt Fosdick. Zijn gezicht licht hoopvol op. 'Natuurlijk,' zegt Dick. 'Het is voor jonge heren in de mode om over privé-leraren te beschikken die hen introduceren in de bloembedden van literatooren en wetenschap. Waarom zou ik deze trend niet volgen? Jij zult mijn perffessor zijn. Je moet alleen beloven dat je niet al te streng bent als mijn schrijven er uit ziet als een bochtig hekwerk.' 'Ik zal proberen niet te onverbiddelijk te zijn,' lacht Fosdick. 'Ik ben dankbaar voor zo'n kans op een slaapplaats. Heb je iets om uit te lezen?' 'Nee,' zegt Dick. 'Mijn uitgebreide en goed geselecteerde bibliotheek is tijdens een storm overboord geslagen toen ik van de Sandwich Islands naar de Sahara voer.'

Maar ik koop een krant. Daar zal ik lang mee in de weer zijn.' Dick stopt bij een kiosk en schaft zich een exemplaar van een weekblad aan. Het is gevuld met de gebruikelijke lectuur, verhalen, tekeningen, gedichten, enzovoort. Spoedig komen zij bij het logement van Dick aan. Onze held gaat hem met de van de hospita gekregen lamp voor naar zijn appartement. Hij betreedt het met de trotse uitstraling van een eigenaar. 'Nou, wat vind je ervan, Fosdick?' vraagt hij zelfgenoegzaam. Er is een tijd geweest dat Fosdick het niet proper en bijzonder onaantrekkelijk zou hebben gevonden. Hij heeft een harde leerschool op straat. Het is prettig om zich beschut te weten, is niet geneigd nu kritisch te zijn. 'Ziet er heel comfortabel uit,' zegt hij. 'Het bed is niet erg groot,' brengt Dick ter berde. Ik denk dat we best met elkaar overweg kunnen.' 'Oh ja,' bevestigt Fosdick opgewekt. 'Ik neem niet veel ruimte in beslag.' 'Dan is dat geen probleem. Er staan twee stoelen, zie je. Eén voor jou en één voor mij. Voor het geval de burgemeester langskomt om de avond gezellig door te brengen kan deze op het bed zitten.' De jongens nemen plaats. Vijf minuten later is Dick, onder leiding van zijn jonge leraar, met zijn studie begonnen.

Hoofdstuk 16

De eerste les

Gelukkig voor Dick is zijn jonge leraar goed gekwalificeerd om hem te onderwijzen. Henry Fosdick weet, hoewel nog maar twaalf jaar oud, evenveel als veel jongens van veertien. Hij is altijd leergierig geweest, en ambitieus om uit te blinken. Zijn vader had bij een boekdrukfirma gewerkt, vaak nieuwe bladen meegebracht. Henry las die altijd graag. De heer Fosdick had bovendien een abonnement op de Mechanics Apprentices Library. Deze omvat vele duizenden goed geselecteerde en leerzame boeken. Henry heeft redelijk veel algemene kennis opgedaan, ongebruikelijk voor een jongen van zijn leeftijd. Misschien heeft hij wel te veel tijd aan zijn studie besteed omdat hij qua postuur niet sterk is. Dit alles past wel uitstekend bij het ambt waarvoor Dick hem heeft aangesteld, dat van zijn privé-leraar.

De twee jongens schuiven hun stoelen dicht bij de gammele tafel, spreiden het blad voor zich uit. 'De oefeningen beginnen doorgaans met het luiden van de bel,' zegt Dick. 'Omdat ik er geen heb, zullen we het zonder moeten stellen.' 'De leraar krijgt meestal een stok,' gaat Fosdick verder. 'Is er geen pook voorhanden, die ik kan gebruiken als mijn leerling zich niet goed gedraagt?' 'Het is niet geoorloofd geweld te gebruiken,' lacht Dick. 'Nu, Dick,' zegt Fosdick. 'Voordat we beginnen, moet ik uitzoeken hoeveel je al weet. Kan je hier iets van lezen?' 'Niet genoeg om mij te kwetsen,' zegt Dick. 'Alles wat ik weet van lezen kan je in een notendop samenvatten, dan blijft er nog ruimte over voor een gezinnetje.' 'Ik neem aan dat je de letters van het alfabet kent? 'Jawel,' antwoordt Dick, 'ik ken ze allemaal, maar niet bijster goed. Ik denk dat ik ze allemaal wel bij naam kan noemen.' 'Waar heb je dat geleerd? Ben je ooit naar school geweest?' 'Ja, twee dagen.' 'Waarom ben je gestopt?' 'Het kwam niet overeen met mijn lichamelijk gestel.' 'Je ziet er niet zwakjes uit,' merkt Fosdick op. 'Nee,' zegt Dick. 'Daar heb ik weinig last van. Maar ik bemerkte dat onderdanigheid mij niet past.' 'Ben je gestraft?' 'Vreselijk,' zegt Dick. 'Waarom?' 'Voor het overgeven aan wat onschuldig vertier,' verklaart Dick. 'Je ontdekt dat de naast je zittende jongen in slaap is gevallen, ongepast in schooltijd.'

Ik dacht de leraar wat te helpen door de knaap wakker te maken. Dus pakte ik een speld en stak hem. Het ging waarschijnlijk een beetje te ver. Hij krijste verschrikkelijk. De leraar ontdekte wat het joch had doen schreeuwen, sloeg mij met een liniaal bont en blauw. Ik bedacht toen dat het tijd was om op vakantie te gaan. Dus dat is de laatste keer dat ik naar school ben geweest.' 'Je hebt in die tijd niet leren lezen?' 'Nee,' zegt Dick. 'Ik ben een tijdje krantenjongen geweest. Ik heb wel wat opgestoken, gewoon om erachter te komen wat het nieuws behelsde. Soms las ik het niet goed en benoemde ik het verkeerd. Op een ochtend vroeg ik een jongen wat er in de krant stond. Hij vertelde me dat de koning van Afrika was overleden. Ik dacht dat het kon kloppen, totdat mensen begonnen te lachen.' 'Nou, als je maar goed studeert, zul je niet zo snel meer zulke fouten maken.' 'Ik hoop het,' zegt Dick. 'Mijn vriend Horace Greeley vertelde me onlangs dat hij mij, indien hij tenminste geen toespraken moet houden, zo nu en dan zijn plaats zou laten innemen, was het niet dat mijn opleiding niet zo verwaarloosd was.' 'Ik moet een goed artikel voor je uitzoeken om mee te beginnen,' zegt Fosdick, de krant inkijkend. 'Zoek een makkelijke,' roept Dick, 'met woorden uit één verhaal.' Fosdick vindt uiteindelijk een stuk waarvan hij denkt dat het geschikt is. Hij constateert dat Dick zijn tekortkomingen niet heeft overdreven. Woorden van twee lettergrepen spreekt deze zelden goed uit. Dick is zeer verrast als hem verteld wordt hoe rennen klonk. 'Het lijkt mij verspilling van letters om ze allemaal te gebruiken,' zegt hij. 'Hoe zou jij het spellen?' vraagt zijn jonge leraar. 'R-e-n-n-e,' antwoordt Dick. 'Nou,' merkt Fosdick op. 'Er zijn nog heel veel andere woorden die met meer letters worden gespeld dan noodzakelijk. Maar het is de standaard, en die moeten we volgen. Onwetend als Dick is, blijkt hij bijdehand. Hij neemt ook alles snel op. Ook beschikt hij over het vermogen door te zetten, laat zich niet snel ontmoedigen. Hij heeft besloten dat hij meer moet weten, is niet geneigd over de moeilijkheid van zijn taak te klagen. Fosdick heeft meer dan eens de gelegenheid om te lachen om zijn belachelijke fouten.

Dick grinnikt mee. Over het geheel genomen zijn beiden zeer bij de les betrokken. Na anderhalf uur houden de jongens ermee op. 'Je leert snel,' zegt Fosdick. 'In dit tempo zal je rap goed leren lezen.' 'Is dat zo?' vraagt Dick met een tevreden uitdrukking op zijn gezicht. 'Daar ben ik blij om. Ik wil niet dom zijn. Vroeger kon het me niets schelen, nu wel. Ik wil spectabel opgroeien.' 'Ik ook. We zullen elkaar helpen. Ik weet zeker dat we iets kunnen bereiken. Ik begin me slaperig te voelen.' 'Insgelijks,' beaamt Dick. 'Ik krijg hoofdpijn van die ingewikkelde woorden. Ik vraag me af wie die allemaal verzonnen heeft.' 'Je wil meer dan dat ik je kan vertellen. Ik neem aan dat je wel eens een lexicon hebt gezien?' 'Dat is het juist. Nee, dat kan ik niet zeggen. Ook al heb ik hem misschien op straat gezien zonder hem te herkennen.' 'Een lexicon is een boek dat alle woorden in een taal omvat.' 'Hoeveel zijn er?' 'Dat weet ik niet precies, maar ik denk ongeveer vijftigduizend.' 'Dat is een behoorlijk grote familie,' zegt Dick. 'Moet ik ze allemaal leren?' 'Dat zal niet nodig zijn. Er is een groot aantal waar je nooit gebruik van maakt.' 'Daar ben ik blij om,' zegt Dick. 'Ik verwacht niet ouder te worden dan honderd jaar. Tegen die tijd zou ik slechts halverwege zijn.' De flakkerende lamp geeft de jongens het duidelijke signaal dat zij, tenzij ze zich haasten, zich in het donker zullen moeten uitkleden. Zij trekken hun kleren uit, Dick springt in bed. Voordat Fosdick dit voorbeeld volgt, knielt hij, en uit een kort gebed. 'Waar is dat voor?' vraagt Dick nieuwsgierig. 'Ik was aan het bidden,' zegt Fosdick, terwijl hij opstaat. 'Doe jij dat nooit?' 'Nee,' antwoordt Dick. 'Niemand heeft het mij ooit geleerd.' 'Zal ik het je dan leren?' 'Ik weet niet,' twijfelt Dick. 'Wat heb je eraan?' Fosdick legt een en ander zo goed mogelijk uit. Misschien is zijn eenvoudige uiteenzetting voor zijn leerling beter dan die van een ouder persoon zou zijn geweest. Dick voelt zich vrijer om vragen te stellen. Het voorbeeld van zijn nieuwe vriend, voor wie hij een warme genegenheid begint te voelen, heeft effect. Wanneer Fosdick dus opnieuw vraagt of hij hem een gebed moet leren, stemt Dick ermee in, en zijn jonge kamergenoot houdt woord. Dick is van huis uit niet onkerkelijk.

Indien hij tot nog toe een leven heeft geleid zonder kennis van God en religie is dat nauwelijks verwonderlijk bij een knaap die van jongs af aan op zijn eigen benen staat om in zijn levensonderhoud te voorzien, zonder dat iemand voor hem zorgde of goed advies gaf. Hij heeft zo'n goed karakter dat hij de rechtschapenheid in anderen kan waarderen. Dat is voornamelijk wat hem aan Frank beviel, en nu dus aan Henry Fosdick. Hij probeert zijn metgezel daarom niet belachelijk te maken, zoals sommige beter opgevoede jongens zouden hebben gedaan. Hem is verteld wat goed is, en hij is bereid het voorbeeld te volgen. Onze jonge held heeft een belangrijke stap gezet in de richting van het veiligstellen van de echte respectabiliteit die hij zo graag wil verwerven. Moe van het werk, en Dick misschien wat meer uitgeput door de ongewone mentale inspanning die hij heeft geleverd, zinken de jongens al snel weg in een diepe vredige slaap, waaruit ze pas om zes uur de volgende ochtend ontwaken. Voordat Dick naar buiten gaat zoekt hij mevrouw Mooney op, spreekt met haar over het nemen van Fosdick als kamergenoot. Hij ontdekt dat ze er geen bezwaar tegen heeft, op voorwaarde dat hij haar vijftwintig cent extra per week geeft gezien het verwachte extra werk dat zijn kameraad met zich meebrengt. Hier stemt Dick mee in. De regeling is definitief rond. Eenmaal dit achter de rug gaan de twee jongens naar buiten en nemen plaatsen in elkaar nabijheid in. Dick is zakelijker dan Henry, deinst minder terug voor reclame, zodat zijn verdiensten groter zijn. Hij heeft zich ertoe verbonden de volledige kosten van de kamer te betalen en moet meer verdienen. Soms, als twee klanten zich tegelijkertijd aandienen, kan hij er één naar zijn vriend doorverwijzen. Dus aan het eind van de week hebben beide jongens meer inkomsten. Dick heeft de voldoening twee en een half dollar toe te voegen aan zijn deposito bij de spaarbank. Fosdick opent een rekening, stort vijfenzeventig cent. Zondagochtend moet Dick denken aan zijn belofte aan meneer Greyson om naar de kerk op 5th Avenue te komen. Eerlijk gezegd haalt Dick het met enige spijt voor de geest. Hij herinnert zich niet ooit in een kerk geweest te zijn.

Hij krijgt koudwatervrees. Hij is dan ook nu niet erg gecharmeerd van de gekregen uitnodiging. Henry die hem ziet weifelen spoort hem aan om te gaan, biedt aan hem te vergezellen. Dick accepteert het aanbod graag. Hij heeft het gevoel iemand nodig te hebben die hem onder zulke ongebruikelijke omstandigheden steun verleent. Dick kleedt zich omslachtig aan, geeft zijn schoenen een schitterende glans, vanuit professioneel oogpunt hem tot eer strekkend. Hij doet een poging zijn handen grondig te reinigen. Ondanks alles wat hij doet, worden ze niet zo wit als wanneer zijn werkzaamheden een ander karakter hadden gehad. Na het afronden van de voorbereidingen gaat hij de straat op, steekt met Henry aan zijn zijde over, op weg richting Broadway. Er heerst een opvallend contrast tussen nu en het lawaai en de chaos op werkdagen. Hun weg vervolgend lopen ze tot aan Union Square, slaan vervolgens 14th Street in die hen naar 5th Avenue brengt. 'Stel je eens voor dat wij bij 'Delmonico' eten,' zegt Fosdick, terwijl hij naar dat beroemde restaurant kijkt. 'Ik zou een aantal van mijn Erie-aandelen moeten verkopen,' antwoordt Dick. Een korte wandeling brengt hen naar de kerk, waarvan eerder melding is gemaakt. Ze staan buiten, en kijken, zich wat schamend, naar de modieus geklede mensen die naar binnen gaan. Ze voelen zich besluiteloos of ze dit ook moeten doen. Dick voelt een lichte aanraking op zijn schouder. Zich omdraaiend kijkt hij in het glimlachende gezicht van meneer Greyson. 'Dus, jonge vriend, je hebt je belofte gehouden,' zegt deze. 'En wie heb je daar bij je?' 'Een vriend,' zegt Dick. 'Zijn naam is Henry Fosdick.' 'Ik ben blij dat je hem hebt meegebracht. Loop maar met mij mee, dan wijs ik jullie zitplaatsen.'

Hoofdstuk 17

De eerste stap vooruit

Het is tijd voor de ochtenddienst. De jongens volgen meneer Greyson het mooie gebedshuis in. Ze krijgen plaatsen in zijn eigen kerkbank toebedeeld. Er zitten al twee personen. Een goed uitziende dame van middelbare leeftijd en een knap meisje van negen. Het zijn mevrouw Greyson en haar enige dochter Ida. Ze kijken de jongens bij het binnenkomen vriendelijk aan, begroeten hen glimlachend. De ochtenddienst begint. Het moet gezegd dat Dick zich nogal ongemakkelijk voelt. Het is voor hem een ongewone plek. Geen wonder dat hij zich als een kat in een vreemd pakhuis voelt. Hij zou niet hebben geweten wanneer hij moest opstaan, indien hij niet had opgelet wat de rest van de toehoorders deden. Hij volgt hun voorbeeld. Hij zit naast Ida. Omdat het de eerste keer is dat hij ooit in de buurt van zo'n goedgeklede jongedame vertoeft, voelt hij zich natuurlijk verlegen. Als de hymnen worden aangekondigd overhandigt Ida onze held een gezangboek. Dick neemt het ongemakkelijk aan. Zijn studie is nog niet ver genoeg gevorderd om de woorden ervan gemakkelijk te kunnen lezen. Hij besluit echter de schijn op te houden, richt zijn blik strak op het liederenboek.

Eindelijk is de dienst voorbij. De mensen verlaten langzaam de kerk. Onder hen uiteraard de familie van meneer Greyson en de twee jongens. Het is voor Dick vreemd om zich in zo'n ander gezelschap te begeven dan dat hij gewend is. Hij kan niet nalaten te denken: 'Ik vraag me af wat Johnny Nolan zou zeggen als hij me nu kon zien!' Johnny's zakelijke afspraken brengen hem niet vaak naar 5th Avenue. Het is niet waarschijnlijk dat Dick door zijn vrienden in het lager gelegen deel van de stad zal worden gezien. 'Onze zondagsschool begint vanmiddag,' zegt meneer Greyson. 'Ik neem aan dat je op enige afstand woont?' 'In Mott Street, meneer,' antwoordt Dick. 'Dat is te ver om heen en weer te gaan. Ik stel voor dat jij en je vriend bij ons komen lunchen, dan kunnen we 's middags samen hierheen komen.' Dick is verbaasd over deze uitnodiging

Alsof hij werkelijk door de burgemeester is uitgenodigd om met hem en het college van schepenen te komen dineren. De heer Greyson is duidelijk een vermogend man. Toch heeft hij twee schoenpoetsers uitgenodigd om met hem te dineren. 'Ik denk dat we beter naar huis kunnen gaan, meneer,' zegt Dick aarzelend. 'Ik neem aan dat je geen zeer dringende afspraken hebt die verhinderen mijn uitnodiging te accepteren,' zegt meneer Greyson goedgehumord. Hij begrijpt de reden van Dick's aarzeling. 'Ik ga ervan dus vanuit dat jullie het allebei aannemen.' Voordat Dick het goed en wel beseft loopt hij met zijn nieuwe vrienden over 5th Avenue. Nu is onze jonge held van nature niet verlegen, maar nu voelt hij zich zeker zo. Vooral omdat juffrouw Ida Greyson ervoor kiest naast hem te lopen. Henry Fosdick wandelt met haar vader en moeder. 'Hoe heet je?' vraagt Ida vriendelijk. Onze held staat op het punt 'Sjofele Dick' te antwoorden. Het daagt hem dat hij in het huidige gezelschap beter zijn oude bijnaam kan vergeten. 'Dick Hunter,' antwoordt hij. 'Dick!' herhaalt Ida. 'Dat betekent Richard, nietwaar?' 'Iedereen noemt mij Dick.' 'Ik heb een neef Dick,' zegt de jongedame op gezellige toon. 'Zijn naam is Dick Wilson. Ik neem aan dat je hem niet kent?' 'Nee,' antwoordt Dick. 'Ik vind de naam Dick leuk,' vertelt de jongedame charmant openhartig. Zonder een duidelijke verklaring te kunnen geven is Dick blij dat ze dat doet. Hij verzamelt de moed om naar haar naam te informeren. 'Ik heet Ida,' antwoordt de jongedame. 'Vind je dat een leuke naam?' 'Ja,' zegt Dick. 'Het is een bullebaknaam.' Dick loopt rood aan zodra hij het heeft gezegd. Hij vindt niet de juiste uitdrukking te hebben gebruikt. Het kleine meisje barst in schaterlachen uit. 'Wat ben jij een grappige jongen!' antwoordt ze. 'Ik bedoelde het niet zo,' stamelt Dick. 'Ik vind het een topnaam.' Hier lacht Ida opnieuw. Dick wenst zichzelf terug in Mott Street. 'Hoe oud ben je?' vraagt Ida, haar onderzoek voortzettend. 'Ik ben veertien, op weg naar vijftien.' 'Je bent voor jouw leeftijd een grote jongen,' vindt Ida. 'Mijn neef Dick is een jaar ouder dan jij, maar hij is niet zo flink.' Dick kijkt tevreden. Jongens horen graag dat ze fors voor hun leeftijd zijn. 'Hoe oud ben jij?' vraagt Dick, zich steeds meer op zijn gemak voelend. 'Ik ben negen,' zegt Ida. 'Ik bezoek de school van juffrouw Jarvis.'

Ik ben net begonnen met Franse les. Ken jij Frans?' 'Niet genoeg om mij pijn te doen,' zegt Dick. Ida lacht opnieuw, vertelt hem opnieuw dat hij een grappige jongen is. 'Vind je Frans leren leuk?' vraagt Dick. 'Ik vind het best vermakelijk, behalve de werkwoorden. Ik kan ze niet goed onthouden. Zit jij op school?' 'Ik studeer bij een privé-leraar,' zegt Dick. 'Mijn neef Dick ook. Hij gaat dit jaar naar college. Ga jij erheen?' 'Niet dit jaar.' 'Als je dat wel zou doen, zou je ontdekken in dezelfde klas te zitten als mijn neef. Het zou grappig zijn om twee Dick's in één klas te hebben.' Ze slaan 24th Street in, passeren links 5th Avenue Hotel, houden halt voor een elegant huis met een bruine stenen gevel. Er wordt aangebeld, de deur gaat open. De jongens, wat verlegen, volgen meneer Greyson naar een mooie hal. Hun wordt verteld waar ze hun petten kunnen ophangen. Een ogenblik later worden ze naar een comfortabele eetkamer geleid, waar een tafel voor het diner gedekt is. Dick neemt plaats op de rand van een sofa. Hij komt in de verleiding om in zijn ogen te wrijven om er zeker van te zijn dat hij echt wakker is. Hij kan nauwelijks geloven gast in zo'n mooi herenhuis te zijn. Ida helpt de jongens op hun gemak te stellen. 'Hou je van plaatjes?' vraagt ze. 'Heel veel,' antwoordt Henry. Het meisje pakt een boek met prachtige gravures, zet zich naast Dick, voor wie zij een uitgesproken voorkeur lijkt te hebben, begint hem ze te tonen. 'Dat zijn de piramides van Egypte,' zegt ze, wijzend op een afbeelding. 'Waar dienen die voor?' vraagt Dick verbaasd. 'Ik zie geen ramen.' 'Nee,' zegt Ida. 'Ik geloof niet dat er iemand woont. Of toch wel, papa?' 'Nee, liefje. Ze worden gebruikt voor het begraven van de doden. Van de grootste wordt gezegd dat deze het hoogste gebouw ter wereld is, op één uitzondering na. De torenspits van de kathedraal van Strasbourg is zesentwintig meter hoger, als ik het me goed herinner.' 'Is Egypte hier dichtbij?' vraagt Dick. 'Oh, Nee, het ligt heel ver weg, ongeveer vier- of vijfhonderd mijl. Wist je dat niet?' 'Nee,' zegt Dick. 'Ik heb er nooit van gehoord.' 'Je bent niet erg accuraat met je informatie, Ida,' zegt haar moeder. 'Vier- of vijfduizend mijl zou aanzienlijk dichterbij de waarheid liggen.' Na wat gepraat gaan ze aan tafel.

Dick gaat verlegen zitten. Hij is erg bang iets te doen of te zeggen dat als ongepast kan worden beschouwd. Hij heeft ook het ongemakkelijke gevoel dat iedereen naar hem kijkt en zijn handelen in de gaten houdt. 'Waar woon je, Dick?' vraagt Ida op familiale toon. 'In Mott Street. Waar is dat?' 'Meer dan een mijl ver.' 'Is het een leuke straat?' 'Niet erg,' zegt Dick. 'Er wonen alleen maar arme mensen.' 'Ben jij arm?' 'Kleine meisjes moeten gezien maar niet gehoord worden,' zegt haar moeder vriendelijk. 'Als het wel zo is,' zegt Ida, 'dan geef ik jou het vijf dollar goudstuk dat tante mij als verjaardagscadeau geschonken heeft.' 'Dick kan niet als arm gezien worden, kind,' zegt mevrouw Greyson, 'aangezien hij zijn brood verdient door middel van zijn eigen inspanning.' 'Verdien jij je eigen brood?' vraagt Ida, een zeer nieuwsgierige jongedame, niet gemakkelijk tot zwijgen te brengen. 'Wat doe je voor de kost?' Dick bloost hevig. Aan zo'n tafel en in aanwezigheid van de bediende die op dat ogenblik achter zijn stoel staat, houdt hij er niet van om te zeggen dat hij schoenpoetser is. Hoewel hij heel goed weet dat er niets oneervols aan de bezigheid is. Meneer Greyson merkt zijn gevoelens op. Om ze te sparen zegt hij: 'Je bent te nieuwsgierig, Ida. Op een dag vertelt Dick het je misschien, maar je weet dat we op zondag niet over zaken praten.' Dick heeft in zijn verlegenheid een grote lepel hete soep naar binnen gewerkt waardoor hij rood aanloopt. Voor de tweede keer wenst hij zichzelf, ondanks het beste diner ooit, terug in Mott Street. Henry Fosdick is gemakkelijker en minder geremd dan Dick. Hij heeft geen zwervend en verwaarloosd leven geleid. Ida richt haar pijlen voornamelijk op Dick. Blijkbaar heeft ze een voorliefde voor zijn openhartige en knappe gezicht. Ik geloof dat ik eerder heb gezegd dat Dick een heel aantrekkelijke jongen is. Vooral nu hij zijn gezicht schoon houdt. Hij heeft een openhartige eerlijke uitdrukking, die meestal in de smaak valt bij hen met wie hij in contact komt. Dick redt zich aan tafel aardig door op te letten hoe de rest zich gedraagt. Er is één ding dat hij niet kan, namelijk eten met vork. Dat vindt hij overigens een zeer merkwaardig gebruik. Eindelijk staan ze van de tafel op, enigszins tot opluchting van Dick. Opnieuw richt Ida zich tot de jongens, toont ter vermaak een rijkelijk geïllustreerde bijbel. Dick is geïnteresseerd in het bekijken van de afbeeldingen, hoewel hij heel weinig van de onderwerpen afweet.

Henry Fosdick is veel beter geïnformeerd, zoals te verwachten valt. Als de jongens op het punt staan met meneer Greyson het huis te verlaten om naar de zondagsschool te vertrekken, legt Ida haar hand in die van Dick, zegt suggestief: 'Je komt toch nog wel een keer, Dick?' 'Dank je,' zegt Dick, 'dat wil ik graag.' Hij kan het niet laten om Ida het aardigste meisje te vinden dat hij ooit heeft ontmoet. 'Ja,' zegt mevrouw Greyson gastvrij. 'We zullen het op prijs stellen jullie beiden hier weer te zien.' 'Hartelijk dan voor de uitnodiging' beaamt Henry Fosdick. 'Wij zullen het erg fijn vinden te komen.' Ik zal niet stilstaan bij het uur dat op de zondagsschool is doorgebracht. Ook niet bij de opmerkingen van meneer Greyson in de klas. Hij vindt Dick's onwetendheid met betrekking tot religie zo groot, dat hij zich verplicht voelt met hem te beginnen. Dick is gecharmeerd van het luisteren naar de zingende kinderen. Hij belooft direct de volgende zondag weer te komen. Eenmaal de dienst achter de rug, lopen Dick en Henry op huis aan. Dick kan het niet laten zijn gedachten te laten rusten bij het lieve meisje dat hem zo hartelijk heeft ontvangen. Hij hoopt haar nog eens te ontmoeten. 'Meneer Greyson is een aardige man, nietwaar?' vraagt Henry, terwijl ze Mott Street inslaan en hun logement al in zicht komt. 'Zeker weten,' bevestigt Dick. 'Hij behandelt ons alsof we jonge heren zijn.' 'Ida lijkt erg op je gesteld.' 'Ze is een tiptopmeisje,' zegt Dick. 'Ze stelt zoveel vragen dat ik niet wist wat ik moest zeggen.' Hij is nauwelijks uitgesproken of een steen zoekt langs zijn hoofd. Als hij zich snel omdraait ziet hij Micky Maguire de hoek om rennen van de straat die ze zojuist zijn gepasseerd.

Hoofdstuk 18

De tweede nederlaag van Micky Maguire

Dick is geen lafaard. Ook ligt het niet in zijn aard bij een belediging rustig te blijven. Wanneer hij Micky als zijn aanvaller herkent wordt de achtervolging ingezet. Micky heeft dit verwacht, rent gezwind weg. Het valt te betwijfelen of Dick hem zou hebben ingehaald. Micky heeft de pech te struikelen na net een smal steegje te zijn ingeslagen. Hij valt behoorlijk hard op de scherpe stenen, schreeuwt het uit van de pijn. Auw!' jankt hij. 'Je gaat iemand toch niet slaan als deze op de grond ligt?' 'Waarom gooide je die steen?' vraagt onze held, neerkijkend op de gevallen pestkop. 'Gewoon... voor de lol,' zegt Micky. 'Het zou voor jou zeer vervelend zijn indien die mij had geraakt,' zegt Dick. 'Stel dat ik voor de lol een steen naar jou werpt.' 'Nee, niet doen!' roept Micky geschrokken. 'Het ziet er naar uit dat je niet van aangename verassingen houdt,' zegt Dick. 'Net zo min als de man die op een ochtend voor het ontbijt door een koe aan de haak werd geslagen. Het verbeterde zijn eetlust niet erg.' Ik heb waarschijnlijk mijn arm gebroken,' zegt Micky, terwijl hij over het betrokken lichaamsdeel wrijft. 'Als het gebroken is, kun je geen stenen meer gooien, een zeer aantrekkelijk beeld,' zegt Dick. 'Als je niet genoeg geld hebt om een houten exemplaar te kopen, leen ik je een kwartje. Eén ding is goed aan houten exemplaren. Ze worden in de winter niet snel koud, wat ook een opbeurende gedachte is.' 'Ik wil jouw bemoedigend geklets niet,' zegt Micky op norse toon. 'Je gezelschap is hier niet gewenst.' 'Bedankt voor je beleefde uitnodiging om te vertrekken,' zegt Dick, plechtstatig buigend. 'Ik ben bereid om te gaan. Maar als je nog meer stenen naar me gooit, Micky Maguire, doe ik je erger pijn dan de stenen.' Het enige antwoord op deze waarschuwing is een fronsende blik van zijn gevallen tegenstander. Het is overduidelijk dat Dick de overhand heeft. Hij acht het verstandig om niets te zeggen. 'Aangezien er buiten een vriend op me wacht, zal ik mij van je moeten losrukken,' zegt Dick. 'Dus je kunt beter geen stenen meer gooien, Micky Maguire. Het lijkt niet te kloppen met je lichamelijk gestel.' Micky mompelt iets.

Dick wacht niet om te horen wat er gezegd wordt. Hij verlaat achteruit lopend het steegje, zijn gevallen vijand nauwlettend in de gaten houdend. Hij voegt zich weer bij Henry Fosdick, die op zijn terugkeer wacht. 'Wie was dat, Dick?' vraagt deze. 'Een bijzondere vriend, Micky Maguire,' zegt Dick. 'Hij gooide een steen naar mijn hoofd als teken van zijn fectie. Micky houdt van mij als een broer.' 'Nogal een gevaarlijk soort, zou ik denken,' zegt Fosdick. 'Hij had je kunnen vermoorden.' 'Ik heb hem gewaarschuwd niet nog een keer zo fectief te zijn,' zegt Dick. 'Ik ken hem,' zegt Henry Fosdick. 'Hij staat aan het hoofd van een groep jongens die in Five Points woont. Hij heeft een keer gedreigd mij te slaan omdat een heer mij had ingehuurd om zijn schoenen te poetsen in plaats van door hem.' 'Twee of drie keer zat hij wegens diefstal op Blackwell Island,' zegt Dick. 'Ik denk dat hij mij niet meer zal aanraken. Hij pakt liever kleinere jongens. Als hij jou ooit iets aandoet, Fosdick, laat het me weten, dan geef ik hem een pak slaag.' Dick heeft gelijk. Micky Maguire is een pestkop. Zoals de meeste treiteraars heeft hij geen zin om jongens aan te pakken die even sterk of zelfs sterker zijn dan hij. Hoewel hij Dick meer dan ooit haat, omdat hij veronderstelt dat onze held 'op de voorgrond treedt', heeft hij een te levendige herinnering aan zijn kracht en moed om nog eens een openlijke aanval te wagen. Daarom stelt hij zich tevreden door elke keer wanneer hij Dick ontmoet deze boos aan te kijken. Dick neemt het kalm op, stelt vast dat 'als het de gevoelens van Micky verzacht, mag hij ermee doorgaan, want het doet mij geen pijn.' Het is niet nodig om de gebeurtenissen van de komende weken te beschrijven. Voor Dick is een nieuw leven begonnen. Hij spookt niet langer rond op de parterre van de Old Bowery. Zelfs de gastvrije deuren van Tony Pastor hebben hun oude aantrekkingskracht verloren. Elke avond besteedt hij twee uur aan zijn studie. Zijn vooruitgang verloopt verbazingwekkend snel. Hij is van nature begenadigd, wordt gedreven door de wens een behoorlijke opleiding te verwerven als middel om 'spectabel op te groeien,' zoals hij het verwoordt. Veel is ook te danken aan het geduld en de volharding van Henry Fosdick, die een geweldige leraar blijkt. 'Je gaat wonderbaarlijk vooruit, Dick,' zegt zijn vriend op een avond, als Dick een hele paragraaf foutloos heeft gelezen. 'Doe ik dat?' zegt Dick tevreden.

'Ja. Als je morgen een schrift koopt, kunnen we 's avonds beginnen met schrijven.' 'Wat weet je nog meer, Henry?' vraagt Dick. 'Rekenen, aardrijkskunde en grammatica.' 'Wat weet jij veel!' zegt Dick bewonderend. 'Ik ken er geen één,' zegt Fosdick. 'Ik heb ze alleen bestudeerd. Ik wilde dat ik nog veel meer wist.' 'Ik zal tevreden zijn als ik net zoveel weet als jij,' zegt Dick. 'Het lijkt nu veel, maar over een paar maanden denk je daar anders over. Hoe meer je weet, hoe meer je wilt weten.' 'Komt er dan geen einde aan het leren?' zegt Dick. 'Nee.' 'Nou,' brengt Dick uit. 'Ik denk dat ik wel zestig zal zijn voordat ik alles weet.' 'Ja, zo oud waarschijnlijk,' lacht Fosdick. Zijn makker verkondigt: 'Hoe dan ook, jij weet te veel om schoenen te poetsen. Laat dat over aan domme jongens zoals ik.' 'Je zult niet lang dom blijven.' 'Jij zou op een kantoor of telkamer moeten werken.' 'Ik wou dat ik het kon,' zegt Fosdick ernstig. 'Ik ben niet zo goed in het vak van schoenpoetsers. Jij verdient veel meer dan ik.' 'Dat komt omdat ik geen last heb van verlegenheid. Bescheidenheid is voor mij niet zo natuurlijk als voor jou. Ik ben altijd bereikbaar, zoals de kat tegen de melk zei. Je kunt beter dat poetsen opgeven, Fosdick, en je aandacht te richten op de handel.' 'Ik heb erover gemijmerd een baan te bemachtigen,' zegt Fosdick. 'Niemand neemt mij met deze kleren.' Hij richt zijn blik op zijn versleten pak, dat hij zo netjes mogelijk houdt. Maar dat, ondanks al zijn voorzorg, duidelijke gebruikssporen begint te vertonen. Er zitten hier en daar ook zwarte vlekken op. Hoewel het een reclame voor zijn beroep is, draagt het nauwelijks bij tot een aantrekkelijk uiterlijk. 'Bijna wilde ik afgelopen zondag thuis blijven van de zondagsschool,' gaat hij verder. 'Ik dacht dat iedereen zou merken hoe vuil en versleten mijn kleren zijn geworden.' 'Als mijn plunje niet twee maten te groot voor je waren,' zegt Dick genereus, 'zou ik met je ruilen. Je zou eruit zien alsof je per ongeluk het pak van je oudoom hebt aangetrokken.'

‘Je bent heel aardig, om te overwegen je kleren om te wisselen,’ zegt Fosdick. ‘Jouw pak is veel beter. Maar ik denk ook dat die van mij je niet erg goed zou staan. De broek zou méér van je enkels laten zien dan gebruikelijk. Je zou ook geen stevig maal kunnen nuttigen zonder de knopen van het vest te laten barsten.’ ‘Dat zou niet erg handig zijn,’ zegt Dick. ‘Ik hou er niet van om mijn elegante figuur te tonen. Ik zeg je,’ voegt hij er plotseling aan toe, ‘hoeveel geld hebben we op de bank?’ Fosdick haalt een sleutel uit zijn zak, loopt naar de lade waarin de bankboeken, draait het slot om, en haalt ze voor inspectie tevoorschijn. Dick heeft een bedrag van achttien dollar en negentig cent op zijn naam staan, terwijl Fosdick zes dollar en vijfenveertig cent bezit. Om het grote verschil te verklaren moeten we bedenken dat Dick vijf dollar had gestort voordat Henry ook maar iets deponeerde. Dat was namelijk het bedrag dat hij als geschenk van de heer Whitney had ontvangen. ‘Hoeveel maakt dat bij elkaar?’ vraagt Dick. ‘Ik heb nog niet veel op met cijfers,’ weet je.’ ‘Het is in totaal vijftwintig dollar en vijfendertig cent,’ zegt zijn metgezel, die de gedachte achter de vraag niet snapt. ‘Pak het en koop wat kleren, Henry,’ zegt Dick kortaf. ‘Wat... ook van jouw geld?’ ‘Natuurlijk.’ ‘Nee, je bent te genereus. Ik moet er niet aan denken. Bijna driekwart van het geld is van jou. Je moet het aan jezelf besteden.’ ‘Ik heb het niet nodig,’ zegt Dick. ‘Misschien nu niet, maar over een tijdje wel,’ antwoordt Henry. ‘Dan heb ik wel weer wat.’ ‘Dat kan zo zijn, maar het is niet eerlijk jouw geld te gebruiken. Ik dank je echter voor je vriendelijkheid.’ ‘Nou, dan leen ik het jou,’ dringt Dick aan. ‘Je kunt me betalen wanneer je een rijke koopman geworden bent.’ ‘Het is niet waarschijnlijk dat ik er ooit één wordt.’ ‘Hoe weet jij dat? Ik ben eens naar een waarzegger geweest. Zij heeft mij verteld dat ik onder een gelukkig gesternte met een moeilijke naam geboren ben. Dat ik een rijk man als mijn speciale vriend moest nemen. Hij zou voor mij een fortuin vergaren. Ik denk dat jij die rijke heer gaat worden.’ Fosdick lacht, weigert lange tijd standvastig gebruik te maken van Dick’s onbaatzuchtig voorstel. Uiteindelijk, als hij bemerkt dat onze held erg teleurgesteld lijkt en heel blij zou zijn als zijn aanbod werd aanvaard, stemt hij ermee in om zoveel te gebruiken als nodig. Dit brengt meteen het goede humeur van Dick terug. De volgende dag halen ze het geld van de bank.

Wanneer de zaken wat verslappen, gaan ze 's middags op zoek naar een kledingwinkel. Dick kent de stad goed genoeg om een plek te vinden waar een goede koop af te sluiten valt. Hij is vastbesloten dat Fosdick een goed bruikbaar pak moet hebben. Ook indien het al het geld kost dat ze bezitten. Het resultaat van hun zoektocht is dat Fosdick voor drieëntwintig dollar een heel net kostuum op de kop tikt, inclusief een paar overhemden, hoed en een paar schoenen, naast een donker pak van goede kwaliteit, dat er stoer uit ziet. 'Moet ik de bundel thuis laten bezorgen?' vraagt de verkoper. Hij is onder de indruk van de nonchalante manier waarop Dick het geld tevoorschijn haalt voor het betalen van de kleding. 'Dank u,' zegt Dick. 'U bent zeer vriendelijk, maar ik neem het zelf mee naar huis. U kunt mij iets geven voor de moeite.' 'Oké,' lacht de klerk. 'Ik zal het bij uw volgende aankoop verrekenen.' Eenmaal in hun appartement in Mott Street trekt Fosdick onmiddellijk zijn nieuwe pak aan. Het past uitstekend. Voldaan bekijkt Dick zijn nieuwe vriend. 'Je ziet eruit als een fortuinlijke jonge heer,' zegt hij. Het doet je gouverneur eer aan.' 'Ik neem aan dat jij daarmee jezelf bedoelt, Dick,' zegt Fosdick lachend. 'Ja, natuurlijk.' 'Het is 'natuurlijk',' deelt Fosdick mede. Op grond van zijn positie als Dick's leraar waagt hij het om van tijd tot tijd zijn taalgebruik te corrigeren. 'Hoe durft u uw governur te verbeteren?' speelt Dick verontwaardigd. 'Ik snij uw tong af, jonge hond,' zoals de markies tegen zijn neef zegt in het toneelstuk in de Old Bowery.'

Hoofdstuk 19

Fosdick verandert van beroep

Fosdick durft zijn nieuwe kleren op zijn werk niet te dragen. Volgens hem is dat onzinnig en verkwistend. Omstreeks tien uur 's ochtends, wanneer de zaken wat minder goed lopen, gaat hij op weg naar huis, kleedt zich om. Hij wandelt een hotel binnen, bekijkt de kranten 'The Morning Herald' en de 'The Sun', noteert de adressen waar ze een jongen zoeken, en gaat op weg om te solliciteren. Eenvoudig is het niet om emplooi te bemachtigen. Horden jongens lijken werkloos. Voor één plek vijftig tot honderd kandidaten is niet ongebruikelijk. Er is nog een probleem. Over het algemeen wil men dat de jongen in kwestie nog bij zijn ouders woont. Als Fosdick onthult, wanneer het hem gevraagd wordt, dat hij geen ouders heeft en een straatjongen is, lijkt dit op zichzelf meestal genoeg om van een afwijzing verzekerd te zijn. Kooplieden zijn bang om vertrouwen te stellen in iemand die een zwerversbestaan leidt. Dick staat in geval van nood altijd klaar, stelt voor een witte pruik te lenen, zich voor te doen als Fosdick's vader of grootvader. Henry denkt dat dit voor onze held een vrij moeilijke façade is om vol te houden. Vijftig sollicitaties en net zoveel mislukkingen ontmoedigt Fosdick. Er lijkt geen uitweg uit zijn huidige beroep waarvoor hij zich ongeschikt acht. 'Ik weet niet, ik denk dat ik mijn hele leven schoenen zal moeten blijven poetsen,' zegt hij op een dag moedeloos tegen Dick. 'Houd je lippen stijf op elkaar,' zegt Dick. 'Tegen de tijd dat je een grijsaard bent, krijg je misschien de kans om boodschappen te doen voor een groot bedrijf op de Bowery, een heel aangename gedachte.' Zo houdt Dick door zijn humor en voortdurende goede humeur de moed bij Fosdick erin. 'Wat mij betreft,' zegt Dick, 'ik verwacht tegen die tijd een gigantisch fortuin met mijn schoenpoetserij vergaard te hebben en prinsheerlijk aan de Avenoo te wonen.' Op een ochtend ontdekt Fosdick, wanneer hij het French Hotel binnen gelopen is, de volgende advertentie in de columns van 'The Herald': *'Gezocht. Een slimme jongen, capabel om boodschappen te doen, en zich nuttig te maken in een hoeden- en pettenwinkel. Salaris bij aanvang drie dollar per week. Informeer op Nr. ... Broadway, na tien uur 's ochtends.'*

Hij besluit zich kandidaat te stellen. Aangezien de klok van het stadhuis op dat ogenblik het aangegeven uur slaat, verliest hij geen tijd om zich naar de winkel te haasten. Deze is slechts een paar blokken van het Astor House verwijderd. Het is gemakkelijk om de nering te vinden, aangezien er al een tien tot twintigtal jongens voor de zaak staan. Ze kijken elkander scheef aan, hebben het gevoel dat ze rivalen zijn, berekenen elkaars mogelijkheden. 'Ik heb niet veel kans,' zegt Fosdick tegen Dick, die hem vergezelt. 'Kijk eens naar deze jongens. Ik neem aan dat de meeste van hen van goede huize zijn, over geschikte referenties beschikken, ik heb niemand.' 'Gewoon doen,' zegt Dick. 'Je hebt net zo goed kans als wie dan ook.' Terwijl dit tussen Dick en zijn metgezel speelt, wendt één van de jongens, een nogal hooghartig uitziende jonge heer, deftig gekleed en klaarblijkelijk een zeer hoge dunk van zijn kleding en zichzelf hebbend, zich plotseling tot Dick. Hij merkt op: 'Ik heb je eerder gezien.' 'Oh, deed je dat?' zegt Dick, terwijl hij zich omdraait. 'Dan wil je misschien nu mijn achterkant bekijken.' Bij dit onverwachte antwoord barsten alle jongens in luid gelach uit, uitgezonderd de vragensteller. Deze is klaarblijkelijk de mening toegedaan dat Dick respectloos is. 'Ik heb je ergens gezien,' zegt hij nors, zich corrigerend. 'Dat is heel goed mogelijk,' zegt Dick. 'Dat is de plek waar ik mij meestal ophoud.' Er wordt opnieuw gelachen ten koste van Roswell Crawford, want dat is de naam van de jonge heer van stand. Deze heeft zijn wraak paraat. Geen enkele jongen vindt het leuk om het voorwerp van spot te zijn. Met voldoening antwoordt hij: 'Ik ken je. Ondanks je brutaliteit ben je niets anders dan een schoenpoetser. Deze informatie verrast de rondom staande jongens. Dick is goed gekleed, heeft geen van zijn beroepsattributen bij zich. 'Stel dat het zo is,' zegt Dick. 'Heb je er enig bezwaar tegen?' 'Helemaal niet,' zegt Roswell, zijn onderlip optrekkend. Alleen kun je het beter bij het poetsen van schoenen houden en niet proberen emplooi bij een winkel te vinden.' 'Bedankt voor je aardige advies,' zegt Dick. 'Komt dit voort uit edelmoedigheid of verwacht je ervoor betaald te worden?' 'Je bent een brutale vent.' 'Dat is een heel opbeurende gedachte,' zegt Dick, goed geluimd. 'Verwacht je dat deze baan te krijgen als er zonen van heren zijn die zich hiervoor aanmelden? Een schoenpoetser in een winkel! Dat zou een goede grap zijn.' Zowel jongens als mannen zijn egoïstisch. Omdat ze Dick als een mogelijke rivaal beschouwen, lijken de toehorende jongens geneigd hetzelfde standpunt in te nemen.

'Dat is wat ik ook denk,' zegt eentje, de kant van Roswell kiezend. 'Maak je geen zorgen,' zegt Dick. 'Ik ben niet van plan je buiten te sluiten. Ik kan het me niet veroorloven een onafhankelijke en loocratieve purfessie op te geven voor een salaris van drie dollar per week.' 'Hoor hem eens praten!' zegt Roswell Crawford met een onaangename grijns. 'Als je de plek niet probeert te bemachtigen, waarvoor ben je dan hier?' 'Ik ben met een vriend,' zegt Dick, wijzend op Fosdick, 'hij gaat ervoor.' 'Is hij ook schoenpoetser?' vraagt Roswell hooghartig. 'Hij!' antwoordt Dick plechtstatig. 'Zijn vader is lid van het Congres, staat op goede voet met alle belangrijke staatslieden.' De jongens stellen Fosdick vragen, omdat ze niet zeker weten of ze deze verklaring moeten geloven. Voor het waarheidsgehalte moet worden opgemerkt dat Dick het niet heeft beweerd, maar alleen in de vorm van een vraag ter berde heeft gebracht. Er is echter geen tijd voor commentaar. Juist op dat moment komt de eigenaar van de winkel door de deur, werpt zijn blik op de wachtende groep, pikt Roswell Crawford eruit, vraagt hem binnen te komen. 'Nou, jongen, hoe oud ben je?' 'Veertien jaar,' geeft Roswell als antwoord. 'Leven je ouders nog?' 'Alleen mijn moeder. Mijn vader is overleden. Het was een heer,' voegt hij er zelfgenoegzaam aan toe. 'Oh, was hij dat?' zegt de winkelier. 'Woon je in de stad?' 'Ja, meneer, in Clinton Place.' 'Heb je eerder een betrekking gehad?' 'Ja, meneer,' zegt Roswell met tegenzin. 'Waar was dat?' 'In een winkel aan Dey Street.' 'Hoelang ben je daar in dienst geweest?' 'Eén week.' 'Dat is erg kort. Waarom bleef je niet langer?' Roswell antwoordt deftig: 'Omdat de eigenaar wilde dat ik om acht uur naar kantoor zou komen om het kachelvuur aan te steken. Ik ben een zoon van een heer, niet gewend aan zulk vuil werk.' 'Ik begrijp het!' zegt de winkelier. 'Nou, jongeman, je mag even een paar minuten opzij gaan. Ik praat met een paar anderen voordat ik mijn keuze maak.' Verschillende jongens worden erbij gehaald en aan hen vragen gesteld. Roswell staat erbij, hoort zelfgenoegzaam toe. Hij kan het niet laten zijn kansen als beste in te schatten. 'De man ziet dat ik een heer ben. Het zal ook zijn winkel eer aandoen,' denkt hij. Eindelijk is het de beurt aan Fosdick. Hij gaat naar binnen, niet al te optimistisch over zijn kans op succes. In tegenstelling tot Roswell schat hij zijn kans laag in. Zijn bescheiden pretentieloze houding en rustige vriendelijke manier van doen, werken bij de winkelier, een verstandig man, in zijn voordeel.

‘Woon je in de stad?’ vraagt hij. ‘Ja, meneer,’ beaamt Henry. ‘Hoe oud ben je?’ ‘Twaalf.’ ‘Heb je ooit eerder een baan gehad?’ ‘Nee, meneer.’ ‘Ik wil je handschrift zien. Hier, pak de pen en schrijf je naam op.’ Henry Fosdick heeft voor een jongen van zijn leeftijd een heel mooi handschrift. Roswell, die dezelfde test onderging, kon weinig meer dan krabbelen. ‘Woon je bij je ouders?’ ‘Nee, meneer, ze zijn dood.’ ‘Waar woon je dan?’ ‘In Mott Street.’ Roswell krult zijn lip als deze naam wordt uitgesproken. Mott Street ligt, zoals mijn New Yorkse lezers weten, in de directe omgeving van de wijk Five Point. Dus erg veraf van de chiquere buurten. ‘Kan je mij referenties overleggen?’ vraagt meneer Henderson, want dat is zijn naam. Fosdick aarzelt. Dit is de vraag waarvan hij heeft verwacht dat het hem problemen oplevert. Op dat moment komt geheel onverwacht de heer Greyson de winkel binnen met de bedoeling een hoed aan te schaffen. ‘Ja,’ zegt Fosdick prompt. ‘Ik verwijs u naar deze meneer.’ ‘Hoe gaat het, Fosdick?’ vraagt meneer Greyson, hem eerst dan opmerkend. ‘Hoe komt het dat je hier bent?’ ‘Ik solliciteer naar een baan, meneer,’ zegt Fosdick. ‘Mag ik deze heer naar u verwijzen?’ ‘Zeker, ik zal graag een goed woordje voor je doen. Meneer Henderson, dit is een lid van mijn zondagsschool. Ik kan met mijn hand op mijn hart getuigen van zijn goede kwaliteiten en bekwaamheden.’ ‘Dat is voldoende,’ zegt de winkelier, die het edele karakter en de status van meneer Greyson kent. ‘Hij kan geen betere aanbeveling hebben. Je mag morgenochtend om half acht naar de winkel komen. Het salaris is de eerste zes maanden drie dollar per week. Als ik tevreden over je ben, verhoog ik het naar vijf.’ De andere jongens zijn teleurgesteld, maar niemand meer dan Roswell Crawford. Het had hem minder kunnen schelen als iemand anders de positie had gekregen. Dat een jongen uit Mott Street de voorkeur heeft gekregen en niet hij, de zoon van een heer, ervaart hij als een vernedering. Kleinzielig komt hij in de verleiding om te zeggen: ‘Het is een schoenpoetser. Vraag of dat niet zo is.’ ‘Het is een eerlijke intelligente jongen,’ zegt meneer Greyson. ‘Wat jou betreft jongeman hoop ik dat je over de helft van zijn goede eigenschappen beschikt.’ Roswell Crawford verlaat met afgrijzen de winkel, en de andere niet succesvolle kandidaten met hem.

‘En... heb je geluk, Fosdick?’ vraagt Dick gretig, als zijn vriend de winkel uitkomt. ‘Ik heb de baan,’ zegt Fosdick tevreden. ‘Alleen omdat meneer Greyson het voor mij opnam.’ ‘Hij is een troefkaart,’ zegt Dick enthousiast.

Voor hun vertrek komt genoemde heer naar buiten, keuvelt op vaderlijke toon met hen. Zowel Dick als Henry zijn zeer tevreden over het succes van de sollicitatie. Het loon is inderdaad matig. Indien economisch besteed, verwacht Fosdick ermee rond te kunnen komen. Hij betaalt voor zijn kamerhuur met zijn diensten als Dick's privé-leraar. Deze besluit, zodra zijn opleiding het toelaat, het voorbeeld van zijn metgezel te volgen. 'Ik weet niet of je een kamer wilt delen met een schoenpoetser nu je in de handel gaat,' zegt hij tegen Henry. 'Ik zou geen betere kamergenoot kunnen hebben dan mijn vriend Dick,' zegt Fosdick, terwijl hij zijn arm om onze held heen slaat. 'Als we uit elkaar gaan, zal dat zijn omdat jij dat wilt.' Zo begint Fosdick aan een nieuw hoofdstuk in zijn prille bestaan.

Hoofdstuk 20

Negen maanden later

De volgende ochtend staat Fosdick vroeg op, trekt zijn nieuwe pak aan. Zijn schoenpoetskist zal hij in de kamer achterlaten. 'Het volstaat nu om mijn eigen schoenen te poetsen,' zegt hij. 'Wie weet moet ik misschien eens de draad weer oppakken.' 'Weinig kans op,' zegt Dick. 'Ik zorg voor de voeten, jij voor de hoofden nu je in een hoedenwinkel werkt.' 'Ik zou willen dat jij ook een betrekking had,' zegt Fosdick. 'Ik weet nog niet genoeg,' antwoordt Dick. 'Wacht tot ik afgestadeerd ben.' 'En ik A.B. achter je naam kan zetten.' 'Wat betekent dat?' 'Het staat voor 'Bachelor of Arts'. Het is een diploma dat studenten krijgen als ze afstuderen.' 'Oh,' zegt Dick. 'Ik wist niet beter of het betekende 'A Boot-Black' (*Een schoenpoetser/vertaler*). Dat kan ik nu al achter mijn naam zetten. Zou Dick Hunter, A.B. niet tiptop klinken?' 'Ik moet gaan,' zegt Fosdick. 'Het zou mij geen goed doen de eerste ochtend te laat te komen.' 'Dat is het verschil tussen jou en mij,' zegt Dick. 'Ik ben eigen baas. Er is niemand die mij kan verwijten niet op tijd te zijn. Maar ik kan net zo goed ook vertrekken. Er is een heer die vrij vroeg zijn winkel opent en over het algemeen zijn schoenen wil laten poetsen.' In het park beland gaan de twee jongens ieder hun weg. Fosdick wandelt er doorheen, richting hoedenwinkel. Dick, zijn broek optrekkend, kijkt rond op zoek naar een klant. Het komt zelden voor dat Dick lang moet wachten. Hij is altijd alert. Indien zich een kans voordoet is hij er bijna zeker van zijn deel in de wacht te kunnen slepen. Hij is nu gemotiveerder dan ooit om zich uitsluitend met zijn nering bezig te houden. Zijn bescheiden geldvoorraad op de bank is bijna uitgeput door zijn vrijgevigheid jegens zijn kamergenoot. Hij besluit zo zuinig mogelijk te zijn. Bovendien wil hij hard studeren. Hij wil het voorbeeld van Fosdick volgen en een baan in een winkel of telkamer bemachtigen. Omdat er in de volgende negen maanden in het leven van onze held geen opvallende gebeurtenissen plaatsvinden, stel ik voor om die periode over te slaan en te berichten over de vooruitgang die hij in die tijd boekt. Fosdick staat nog steeds in de hoedenwinkel en is erin geslaagd de heer Henderson volledig tevreden te stellen. Zijn loon is zojuist verhoogd naar vijf dollar.

Hij en Dick wonen nog altijd samen in het logement van mevrouw Mooney. Ze leven zeer sober, zodat ze allebei geld kunnen sparen. Dick heeft buitengewoon veel succes met zijn activiteiten. Hij heeft een aantal vaste klanten, die zich door zijn scherpzinnigheid en snedige humor tot hem aangetrokken voelen. Van twee personen heeft hij kleren cadeau gekregen. Daardoor heeft hij op dat gebied geen uitgaven. Daarnaast bedraagt zijn inkomen gemiddeld nog eens zeven dollar per week. Van dit bedrag moet hij nu wekelijks één dollar betalen voor de kamer die hij en Fosdick bewonen. Van de rest spaart hij nog de helft. Na negen maanden of negenendertig weken, kan men dus constateren dat hij ruim honderdzeventien dollar heeft vergaard. Men kan het Dick niet kwalijk nemen dat hij zich een kapitalist voelt wanneer hij de lange rij deposito's in zijn bankboek bekijkt. Er zijn andere jongens binnen dezelfde branche die evenveel verdienen. Die maken zich echter weinig zorgen over hun toekomst. Zij geven gaandeweg hun geld uit, zodat weinigen op een bankrekening kunnen pochen. 'Op een gegeven moment zul je een rijk man zijn, Dick,' zegt Henry Fosdick op een avond.' 'Op 5th Avenoo wonen,' voegt Dick toe. 'Misschien. Er zijn vreemdere dingen gebeurd.' 'Nou,' zegt Dick, 'als mij zo'n ongeluk overkomt, zou ik het manhaftig dragen. Als je een 5th Avenoo-manshun voor honderdzeventien dollar te koop ziet staan, laat het me dan weten. Ik schaf het als investering aan.' 'Tweehonderdvijftig jaar geleden had je er waarschijnlijk eentje voor die prijs op de kop getikt. 'Mijn ongeluk, te laat geboren,' zegt Dick. 'Ik was liever indiaan geweest, aangenaam levend van mijn kapitaal.' 'Ik ben bang dat jij je huidig beroep in die tijd niet zo rendabel had gevonden.' Dick heeft iets verworven, waardevoller dan geld. Elke avond studeert hij regelmatig, zijn vooruitgang is wonderbaarlijk. Hij kan nu goed lezen en schrijven, leerde renteberekeningen uitvoeren. Ook heeft hij grammaticale- en aardrijkskundige kennis opgedaan. Sommige van mijn al jaren studerende en niet verder gerakende jonge lezers zullen het moeilijk te geloven vinden dat Dick in minder dan 'n jaar, en slechts 's avonds blokkend, dit voor elkaar heeft gekregen. Zij moeten zich realiseren dat onze held erg gemotiveerd is om zich te verbeteren. Hij weet dat, om respectabel op te groeien, een behoorlijke opleiding nodig is, en is bereid hard te werken. De lezer moet ook niet vergeten dat Dick van huis uit een slimme jongen is. Zijn leerschool als straatjongen heeft zijn vermogens aangescherpt, hem geleerd op zichzelf te bouwen.

Hij weet tevens dat het hem veel tijd gaat kosten om het zich gestelde doel te bereiken, en heeft het geduld om door te zetten. Hij besluit het beste uit zichzelf te halen, een beslissing die in negen van de tien gevallen het geheim tot succes vormt. 'Dick,' zegt Fosdick op een avond, nadat ze hun studie hebben afgerond. 'Ik denk dat je binnenkort een andere leraar moet zoeken.' 'Waarom?' vraagt Dick wat verrast. 'Heb je een loocratieveere functie aangeboden gekregen?' 'Nee,' zegt Fosdick. 'Ik merk dat ik je alles heb geleerd wat ik weet. Je bent nu net zo'n goede geleerde als ik.' 'Is dit waar?' zegt Dick gretig. Een blos van voldoening kleurt zijn wangen. 'Ja,' bevestigt Fosdick. 'Je hebt geweldige voortgang geboekt. Nu de avondschole zijn begonnen, stel ik voor dat we ons er bij eentje aansluiten, de hele winter samen studeren.' 'Oké,' zegt Dick. 'Nu zou ik graag gaan. Toen ik voor het eerst met leren begon schaamde ik mij ervoor dat iemand zou weten dat ik zo dom was. Bedoel je echt, Fosdick, dat ik net zoveel kennis bezit als jij?' 'Ja, het is waar.' 'Dan heb ik het aan jou te danken,' zegt Dick ernstig. 'Jij hebt mij gemaakt tot wat ik ben.' 'Heb jij mij niet ervoor betaald?' 'Door de kamerhuur te betalen?' zegt Dick impulsief. 'Wat stelt dat nou voor? Het is nog niet half genoeg. Ik zou willen dat je de helft van mijn geld aanneemt. Je verdient het.' 'Dank je, maar je bent te genereus. Je hebt mij genoeg betaald. Wie beschermde mij toen alle andere jongens zich aan mij opdrongen? Wie heeft mij geld gegeven om kleren te kopen, waardoor ik mijn baan kreeg?' 'Stelt niets voor!' bagatelliseert Dick. 'Het is heel wat. Ik zal het nooit vergeten. Het lijkt mij dat je zelf een baan zou moeten proberen te bemachtigen.' 'Weet ik voldoende?' 'Jij weet net zoveel als ik.' 'Dan ga ik het proberen,' zegt Dick gedecideerd. 'Ik zou willen dat er plek in onze winkel vrij was,' zegt Fosdick. 'Het zou voor ons prettig zijn samen.' 'Maakt niet uit,' antwoordt Dick; 'Er komen nog genoeg andere kansen. Misschien wil A.T. Stewart wel een partner. Meer dan een kwart van de winst zou ik niet vragen.' 'Dat zou een heel redelijk voorstel van jouw kant zijn,' glimlacht Fosdick. 'Misschien heeft meneer Stewart bezwaar tegen een partner die in Mott Street woont.' 'Ik zou evengoed naar 5th Avenoo willen verhuizen,' zegt Dick. 'Ofschoon ik geen vooroordeel koester tegen Mott Street.

'Ik ook niet,' valt Fosdick hem bij. 'Ik denk dat het misschien een goed plan is te verhuizen zodra we het ons kunnen veroorloven. Mevrouw Mooney houdt de kamer niet zo netjes als zou kunnen.' 'Nee,' zegt Dick. 'Ze heeft geen vooroordelen tegen vuil. Kijk deze handdoek eens.' Dick houdt het aangegeven artikel, dat nu al bijna een week dienst doet, omhoog. Dick's beroep zorgt er trouwens voor dat deze nogal ruw met handdoeken omspringt. 'Ja,' zegt Fosdick. 'Ik ben het behoorlijk zat. Ik denk dat we wel een betere plek vinden zonder veel méér te hoeven ophoesten. Als we verhuizen moet je mij mijn deel van de huur laten betalen.' 'Dat zullen we nog wel eens zien,' zegt Dick. 'Stel je voor om nu naar 5th Avenoo te verhuizen?' 'Nog niet. Wel naar een aangename buurt dan deze. We beslissen wanneer je een baan hebt.' Een paar dagen later is Dick in de buurt van het park op zoek naar klanten. Zijn aandacht wordt getrokken door een schoenpoetser, een ongeveer één jaar jongere knaap dan hijzelf. Deze lijkt gehuild te hebben. 'Wat is er aan de hand, Tom?' vraagt Dick. 'Heb je geen geluk vandaag?' 'Gaat wel,' zegt de jongen. 'Thuis hebben we het moeilijk. Moeder is vorige week gevallen en heeft haar arm gebroken. Morgen moeten we de huur betalen. Als we dat niet doen, zegt de huisbaas dat hij ons wegstuurt.' 'Heb je niets anders dan met wat je nu verdient?' vraagt Dick. 'Nee,' zegt Tom. 'Nu niet. Moeder haalde drie of vier dollar per week binnen. Nu is ze tot niets in staat. Mijn zusje en broertje zijn te jong.' Dick leeft snel met iemand mee. Hij is zelf arm geweest, heeft zoveel ontberingen moeten doorstaan dat hij uit eigen ervaring weet hoe moeilijk het is. Tom Wilkins kent hij als een uitstekende jongen die zijn geld nooit verspilt, het trouw aan zijn moeder afgeeft. In de tijd van vertier en haveloosheid had hij Tom één of twee keer gevraagd om hem naar het Old Bowery of Tony Pastor Theater te vergezellen. Deze had altijd consequent geweigerd. 'Het spijt me voor je, Tom,' zegt hij. 'Hoeveel weken huur ben je verschuldigd?' 'Nu twee,' antwoordt Tom. 'Hoeveel kost het per week?' 'Twee dollar, dus nu is het bij elkaar vier dollar.' 'Heb je iets ervoor op zak?' 'Nee, ik heb al mijn geld aan voedsel voor moeder en de rest moeten uitgeven. Ik heb er behoorlijk hard voor moeten werken. Ik weet niet wat we kunnen doen. Ik heb nergens om naar toe te gaan. Ik ben bang dat moeder het koud krijgt in haar arm.'

‘Kun je het geld niet ergens lenen?’ vraagt Dick. Tom schudt moedeloos zijn hoofd. ‘Alle mensen die ik ken zijn net zo arm,’ zegt hij. ‘Ze zouden mij helpen als ze konden, maar het is voor hen zelf sabbelen om rond te komen.’ ‘Ik zal je wat vertellen, Tom,’ zegt Dick impulsief. ‘Ik sta je als vriend bij.’ ‘Heb jij dan geld?’ vraagt Tom twijfelend. ‘Heb jij dan geld?!’ herhaalt Dick. ‘Weet je niet dat ik voor eigen rekening een bank beheer? Hoeveel heb je nodig?’ ‘Vier dollar,’ zegt Tom. ‘Als we dat niet vóór morgenavond betalen moeten we het huis uit. Zoveel heb je toch niet?’ ‘Hier is drie dollar,’ zegt Dick, zijn beurs tevoorschijn halend. ‘De rest geef ik je morgen. Misschien nog wat extra ook.’ ‘Je bent een heel goede vent, Dick,’ zegt Tom. ‘Wil je het zelf niet?’ ‘Oh, ik heb nog wel wat,’ zegt Dick. ‘Misschien kan ik je nooit terugbetalen.’ ‘Stel dat dat het geval is,’ zegt Dick. ‘Ik denk niet dat ik daarvan doodga.’ ‘Ik vergeet het niet. Ik hoop ooit iets voor je terug te kunnen doen.’ ‘Oké,’ zegt Dick. ‘Ik behoor je te helpen. Ik heb geen moeder om voor te zorgen. Ik wou dat ik er een had.’ Er klinkt droefenis door. Dick heeft een optimistisch karakter, geeft niet toe aan nutteloze somberheid. Hij draait zich om, zegt slechts: ‘Zie je morgen, Tom,’ begint te fluiten. De drie dollar die Dick aan Tom Wilkins heeft overhandigd, is zijn spaargeld van deze week. Het is nu donderdagmiddag. Hij verwacht de huur van één dollar uit de verdiensten op vrijdag en zaterdag te halen. Om Tom de beloofde extra hulp te bieden, moet Dick een beroep doen op zijn geld bij de spaarbank. Om een andere reden dan deze zou hij het niet hebben gewaagd er een greep uit te doen. Hij vindt het egoïstisch om Tom en zijn moeder te laten lijden terwijl het in zijn vermogen ligt om hen te ondersteunen. Dick wacht bij thuiskomst een onaangename verrassing.

Hoofdstuk 21

Dick is zijn bankboek kwijt.

Aan het eind van het vorige hoofdstuk werd erop gezinspeeld dat Dick bij thuiskomst een onaangename verrassing stond te wachten. Nadat hij namelijk ermee heeft ingestemd Tom Wilkins te helpen, voert de belofte hem naar de la waar hij en Fosdick hun bankboeken bewaren. Tot zijn verbazing en ongenoegen blijkt de lade leeg! 'Eén minuutje, Fosdick,' zegt hij. 'Wat is er?' 'Ik kan mijn bankboek niet vinden, en die van jou ook niet. Wat is er aan de hand?' 'Ik heb de mijne vanochtend meegenomen, omdat ik overwoog wat extra geld te storten. Het zit nu in mijn jaszak.' 'Waar is de mijne?' vraagt Dick verbaasd. 'Ik weet niet. Ik heb het wel opgemerkt in de la toen ik de mijne vanochtend pakte.' 'Weet je het zeker?' 'Ja, gegarandeerd. Ik heb gekeken om te zien hoeveel je had.' 'Deed je hem daarna weer op slot?' vraagt Dick. 'Ja, moest je hem zojuist niet ontgrendelen dan?' 'Dat heb ik gedaan,' zegt Dick. 'Het is nu verdwenen. Iemand heeft het geopend met een sleutel, en toen weer op slot gedraaid.' 'Zo moet het gegaan zijn.' 'Het valt nogal rauw op mijn dak,' zegt Dick. Voor het eerst sedert wij hem kennen voelt hij zich terneergeslagen. 'Geef niet op. Je bent het geld niet kwijt, alleen het bankboek.' 'Is dat niet hetzelfde?' 'Nee. Je kunt morgenochtend, zodra de bank opengaat, erheen gaan, en zeggen dat je het boek kwijt bent. Hen vragen het geld aan niemand anders dan aan jou uit te betalen.' 'Dus dat is een mogelijkheid,' zegt Dick, opfleurend. 'Tenminste als de dief vandaag niet naar de bank is geweest.' 'Als dat het geval is, kunnen ze hem misschien aan de hand van zijn schrift opsporen.' 'Ik zou graag de persoon die het gestolen heeft te pakken krijgen,' zegt Dick verontwaardigd. 'Ik zou hem een paar ferme tikken verkopen.' 'Het moet iemand uit huis zijn. Ik stel voor dat we mevrouw Mooney opzoeken. Zij weet misschien of er vandaag iemand onze kamer is binnen geslopen.' De twee jongens gaan naar beneden, en kloppen op de deur van een zitkamertje aan de achterzijde. Daar brengt mevrouw Mooney meestal haar avonden door. Het is een armoedige ruimte.

Versleten tapijt op de vloer, de muren bedekt met behang waarop grote vlekken. Hier en daar zijn stukken gescheurd, waardoor het pleisterwerk bloot is komen te liggen. De rest is door vuil en vet aangetast. Mevrouw Mooney kan goed tegen rotzooi. Ze vindt het helemaal niet storend. Ze zit naast een kleine grenenhouten werktafel, ijverig bezig met het verstellen van kousen. 'Goedenavond, mevrouw Mooney,' zegt Fosdick beleefd. 'Goedenavond,' groet de hospita terug. 'Ga zitten, als jullie stoelen kunnen vinden. Ik ben druk aan het werk zoals jullie zien. Een arme eenzame weduwe kan het zich niet veroorloven stil te zitten.' 'We zullen u niet lang ophouden,' mevrouw Mooney. Er is vandaag iets uit de kamer van mijn vriend ontvreemd. We denken er goed aan te doen met u erover te praten.' 'Waar gaat het om?' vraagt de hospita. 'Je denkt toch niet dat ik iets zou wegnemen? Zo arm als ik ben... sta ik bekend als eerlijk. Al mijn huurders kunnen dat beamen.' 'Zeker mevrouw Mooney. Maar anderen in huis zijn misschien niet zo deugdzaam. Mijn vriend is zijn bankboek kwijt. Vanochtend lag het veilig opgeborgen in een bureaula. Vanavond is het onvindbaar.' 'Hoeveel geld staat erop?' vraagt mevrouw Mooney. 'Meer dan honderd dollar,' antwoordt Fosdick. 'Het is mijn hele fortuin,' legt Dick uit. 'Volgend jaar zou ik een huis kopen.' Mevrouw Mooney is verrast wanneer ze de omvang van Dick's rijkdom hoort. Ze is geneigd hem respectvoller te bekijken. 'Was de lade op slot?' vraagt ze. 'Ja.' 'Dan kan het Bridget niet zijn geweest. Ik denk niet dat zij sleutels in haar bezit heeft.' 'Ze zou ook niet weten wat een bankboek is,' zegt Fosdick. 'U heeft vandaag geen van de gasten onze kamer zien binnengaan?' 'Ik vraag mij af of het niet Jim Travis is,' zegt mevrouw Mooney plotseling. Deze James Travis is barman in een laag-bij-de-grondse slijterij in Mulberry Street. Sinds een paar weken is hij bewoner mevrouw Mooney's logement. Het is een grof uitziende kerel die, gezien zijn uiterlijk, kennelijk royaal ook de drank naar binnenwerkt die hij anderen serveert. Hij bewoont een kamer tegenover die van Dick. De twee jongens hebben hem vaak gehoord bij het in kennelijke staat van dronkenschap naar boven stommelen, ook behoorlijk vloekend. Deze Travis heeft diverse toenaderingen tot Dick en zijn kamergenoot gezocht. Hen uitgenodigd om wat te komen drinken in de bar waar hij werkt. De uitnodigingen waren nooit aanvaard.

Deels omdat de jongens 's avonds wel wat anders te doen hebben, deels omdat geen van beiden een sympathie voor meneer Travis hebben opgevat. Dat is zeker niet vreemd. De natuur heeft hem op het gebied van uiterlijk en manieren niet veel charmes toebedeeld. De afwijzing van zijn handreikingen heeft ervoor gezorgd dat hij een hekel gekregen heeft aan Dick en Henry. Hij ziet ze als stijf en asociaal. 'Waarom denkt u dat het Travis is?' vraagt Fosdick. 'Hij is overdag niet thuis.' 'Dat was hij vandaag wel. Hij zei dat hij zwaar verkouden was, thuis kwam voor een schone zakdoek.' 'Heeft u hem dan gezien?' vraagt Dick. 'Ja,' zegt mevrouw Mooney. 'Bridget was bezig kleren op te hangen. Ik ben zelf naar de deur gelopen om hem binnen te laten.' 'Ik vraag mij af of hij een sleutel heeft die op onze lade past,' mijmert Fosdick. 'Zou kunnen,' valt mevrouw Mooney hem bij. 'De bureaus in de twee kamers lijken precies op elkaar. Ik kocht ze via een veiling. Waarschijnlijk zijn de sloten hetzelfde.' 'Hij moet het zijn geweest,' zegt Dick, Fosdick aankijkend. 'Ja,' zegt deze, 'het lijkt erop.' 'Wat moeten we doen? Dat wil ik graag weten,' zegt Dick. 'Natuurlijk zal hij zeggen dat hij het niet heeft. Hij zal ook niet zo dwaas zijn om het in zijn kamer achter te laten.' 'Als hij niet naar de bank is geweest, is het geen probleem,' deelt Fosdick mede. 'Je kunt er morgenochtend meteen heen en voorkomen dat ze er geld op uitbetalen.' 'Ik kan er nu zelf geen geld opnemen,' verkondigt Dick. 'Ik heb tegen Tom Wilkins gezegd dat ik hem morgen wat extra zou geven, anders zal zijn zieke moeder gedwongen zijn het logement te verlaten.' 'Hoeveel geld wilde je hem schenken?' 'Ik heb hem vandaag drie dollar gegeven. Morgen zou ik hem twee dollar overhandigen. 'Ik heb het geld, Dick. Ik ben vanochtend niet naar de bank geweest.' 'Oké. Ik neem het aan en betaal je volgende week terug.' 'Nee. Als jij drie dollar hebt gegeven, moet ik er ook twee bijleggen.' 'Nee, Fosdick. Ik geef liever alles zelf. Je weet dat ik meer geld heb dan jij. Wacht eens even, ik heb het ook niet,' zegt Dick. De herinnering aan zijn verlies komt boven. 'Ik dacht vanochtend rijk te zijn. Nu bevind ik mij in een omgekeerde situatie.'

'Houd op, je krijgt je geld terug.' 'Ik hoop het,' brengt onze held tamelijk treurig uit. Feit is dat onze vriend Dick begint te voelen wat zo vaak wordt ervaren door mannen met belangrijker zaken en op grotere schaal dan hij. Namelijk de bitterheid van een omgekeerde situatie. Met meer dan honderd dollar op de bank heeft hij zich volkomen onafhankelijk gewaand. Rijkdom is betrekkelijk, en Dick voelde zich naar alle waarschijnlijkheid net zo gefortuneerd als zij die honderdduizenden dollar waard zijn. Hij begint de voordelen van zijn constante streven te voelen, de geneugten van bezit te ervaren. Niet dat hij al te zeer aan geld gehecht is geraakt. Het strekt hem tot eer dat het hem nog nooit zoveel voldoening heeft gegeven als toen het hem in staat stelde Tom Wilkins bij zijn moeilijkheden te helpen. Daarnaast is er nog een andere verontrustende gedachte. Wanneer hij emplooi zou vinden, kan hij niet verwachten net zoveel te ontvangen als met wat hij nu met schoenpoetsen verdient. Waarschijnlijk niet meer dan drie dollar per week. Terwijl zijn uitgaven zonder kledingkosten vier dollar bedragen. Om het tekort aan te vullen heeft hij vertrouwd op zijn spaargeld. Dat zou voldoende moeten zijn om hem, indien nodig, een jaar lang vooruit te helpen. Indien hij zijn geld niet terugkrijgt, zou hij genoodzaakt zijn om nog minstens zes maanden langer door te gaan met het poetsen van schoenen. Dat is nogal een verontrustend denkbeeld. Alles bij elkaar genomen is het niet verwonderlijk dat Dick zich vanavond ongewoon bezadigd voelt. Geen van beide jongens heeft veel zin om te studeren. De twee jongens overleggen of het niet goed zou zijn om er met Travis over te praten. Het is niet bepaald eenvoudig om te beslissen. Fosdick is tegen. 'Hij raakt er alleen maar op zijn hoede van,' vindt hij. 'Ik denk niet dat het enig nut heeft. Natuurlijk zal hij het ontkennen. We kunnen beter niks zeggen en hem in de gaten houden. Als hij zich bij de bank meldt, kunnen we ervoor zorgen dat hij geen geld krijgt. Als hij opduikt weten ze meteen dat hij een dief is, en kan hij worden gearresteerd.' Dit is een redelijke inschatting. Dick besluit erin mee te gaan. Over het geheel genomen begint hij in te zien dat de vooruitzichten rooskleuriger zijn dan dat hij aanvankelijk heeft aangenomen. Zijn stemming verbetert.

'Hoe wist hij dat ik over een bankboek beschik? Dat begrijp ik niet,' zegt hij. 'Weet je het niet meer?' verwoordt Fosdick, na even te hebben nagedacht. 'Hadden wij het twee of drie avonden terug niet over ons spaargeld?' 'Dat is juist,' zegt Dick. 'Onze deur stond op dat moment wat open. Ik heb iemand naar boven horen komen die er eventjes ervoor bleef staan. Dat moet Jim Travis zijn geweest. Op die manier is hij vermoedelijk achter jouw geld gekomen. Vandaag heeft hij zijn kans gegrepen om het in handen te krijgen.' Dit zou een juiste verklaring kunnen zijn. Het lijkt in ieder geval aannemelijk. De jongens staan op het punt naar bed te gaan, als er op de deur wordt geklopt. Tot hun niet geringe verrassing blijkt het hun buurman Jim Travis. Het is een man met een vale huidskleur, donker haar en bloeddoorlopen ogen. Binnenkomend werpt hij snel een blik van de een op de ander, wat niet aan de aandacht van de jongens ontsnapt. 'Hoe staat het ermee vanavond?' zegt hij, terwijl hij wegzakt in één van de twee stoelen in de schaars ingerichte kamer. 'Goed,' zegt Dick. 'En met jou?' 'Hondsmoe,' luidt het antwoord. 'Hard werken en een slecht loon, dat is mijn leven. Ik wilde vanavond naar het theater, maar ik heb het moeilijk en kan het geld niet ophoesten.' Hier werpt hij nog een snelle blik op de jongens. Geen van beide gezichten verradt iets. 'Jullie gaan niet veel uit, hè?' zegt hij. 'Niet veel,' antwoordt Fosdick. 'Wij brengen onze avonden door met studeren.' 'Dat zet weinig zoden aan de dijk,' zegt Travis nogal minachtend. 'Wat is het nut van zoveel leren? Je denkt toch zeker niet advocaat of iets dergelijks te worden?' 'Misschien,' zegt Dick. 'Ik ben er nog niet uit. Als mijn medeburgers willen dat ik mij ooit voor het Congres verkiesbaar stel wil ik ze niet teleurstellen. Het kunnen lezen en schrijven is dan wel handig.' 'Nou,' zegt Travis tamelijk abrupt. 'Ik ben moe en denk dat ik maar naar bed ga.' 'Goedenacht,' zegt Fosdick. Wanneer de bezoeker de kamer weg is kijken de twee jongens elkaar aan. 'Hij kwam binnen om te kijken of we het bankboek gemist hebben,' zegt Dick. 'Om de verdenking bij hem weg te nemen, door ons te laten weten dat hij geen geld heeft,' voegt Fosdick eraan toe. 'Dat is zo,' bevestigt Dick. 'Ik had graag die zakken van hem willen doorzoeken.'

Hoofdstuk 22

De dief wordt gevolgd

Fosdick had gelijk toen hij veronderstelde dat Jim Travis het bankboek heeft gestolen. Hij had ook gelijk toen hij aannam dat die achtenswaardige heer op de hoogte van het spaargeld van Dick was geraakt door wat hij per ongeluk had opgevangen. Nu geeft Travis, net als een groot aantal jonge soortgenoten, méér geld uit dan dat hij verdient. Bovendien heeft hij helemaal geen zin om te werken. Hij zou graag een andere manier vinden om geld binnen te halen om zijn uitgaven te bekostigen. Hij heeft onlangs een brief ontvangen van een oude metgezel die naar Californië is afgereisd. Rechtstreeks naar de goudmijnen vertrokken, kreeg deze door een gelukkige omstandigheid een zeer lonende claim in handen. Hij schrijft Travis dat hij er al tweeduizend dollar mee heeft verdiend en verwacht binnen zes maanden zijn fortuin bijeen vergaard te hebben. Tweeduizend dollar! Dit lijkt Travis een heel groot bedrag. Het prikkelt zijn verbeelding behoorlijk. Hij krijgt meteen het verlangen om naar Californië te vertrekken en er zijn geluk te beproeven. In zijn huidige situatie ontvangt hij slechts dertig dollar per maand. Dat is waarschijnlijk de waarde van zijn diensten. Het is nauwelijks voldoende voor zijn dure smaak. Daarom besluit hij de volgende stoomboot naar het land van het goud te nemen. Tenminste, indien hij erin slaagt voldoende geld voor de overtocht bijeen te scharrelen. De prijs voor het tussendeck bedraagt vijfenzeventig dollar. Zeker geen groot bedrag. Het had evengoed vijfenzeventighonderd geweest kunnen zijn voor de mogelijkheid dat James Travis het bedrag op dit moment bijeen kan brengen. Zijn beschikbare geld bestaat uit precies twee en een kwart dollar, waarvan anderhalve dollar schuld bij zijn wasvrouw. Daarvan ligt Travis echter niet wakker. Hij zou dit het liefst helemaal vergeten. Zelfs als deze schuld niet wordt voldaan helpt het bedrag waarover hij beschikt hem niet verder bij het betalen voor zijn overtocht. Travis vraagt twee of drie van zijn metgezellen om hulp. Het zijn allemaal lieden die nooit een rekening bij een spaarbank openen, maar al hun spaarzame geld op zak houden. Eén van deze vrienden biedt hem zevenendertig cent en één dollar te leen.

Het is allemaal niet erg bemoedigend. In vertwijfeling staat hij op het punt zijn plan op te geven, als hij, zoals we reeds vertelden, per ongeluk hoort hoe groot Dick's spaargeld bedraagt. Honderdzeventien dollar! Welnu, dat zou niet alleen zijn overtocht betalen, maar hem, zodra hij in San Francisco zou zijn aangekomen, ook naar de mijnen brengen. Hij kan het niet nalaten erover na te mijmeren. Het gevolg is dat hij besluit het zonder Dick's toestemming te 'lenen'. Omdat hij weet dat geen van de jongens overdag in hun kamer verblijft, keert hij in de loop van de ochtend naar huis terug. Nadat mevrouw Mooney hem heeft binnengelaten zegt hij dat hij verkouden is, teruggekomen voor een zakdoek. De hospita vermoedt niets, keert onmiddellijk terug naar haar werk in de keuken. Zo is de kust vrij. Travis gaat rechtstreeks Dick's kamer binnen. Omdat er geen andere plek lijkt te zijn om geld te bewaren, probeert hij de bureauladen. Ze kunnen allemaal gemakkelijk worden geopend, behalve één. Die zit op slot. Natuurlijk concludeert hij dat het geld daarin moet zitten. Als hij naar zijn kamer teruggaat om de sleutel van zijn bureau te halen, probeert hij deze bij terugkeer. Tot zijn tevredenheid merkt hij dat die past. Eenmaal het bankboek ontdekt, wordt zijn vreugde door teleurstelling getemperd. Hij had verwacht bankbiljetten te vinden. Dit zou verdere problemen hebben vermeden en direct beschikbaar. Geld bij de spaarbank incasseren zou opnieuw een risico met zich meebrengen. Travis aarzelt of hij het wel of niet zal pakken. Hij besluit dat het de moeite en het gevaar waard is. Hij laat het boek daarom in zijn zak glijden, doet de lade weer op slot. De zakdoek waarvoor hij zei naar huis te zijn gekomen helemaal vergetend, gaat hij naar beneden de straat op. Er is die dag nog tijd om naar de spaarbank te gaan. Travis is al een tijdje afwezig van zijn werk. Hij durft het niet aan om langer weg te blijven. Bovendien, niet zo gewend aan sparen, en nooit gelegenheid gehad om er gebruik van te maken, overweegt hij dat het verstandiger is om eerst de regels en voorschriften door te nemen. Hij wil kijken of hij niet wat informatie kan vergaren over de te hanteren werkwijze. Zo gaat de dag voorbij en staat Dick's geld veilig op de bank. 's Avonds bedenkt Travis dat het wellicht een goed idee is om uit te vogelen of Dick zijn verlies heeft ontdekt. Deze overweging was de aanleiding voor het bezoek dat aan het einde van het vorige hoofdstuk werd beschreven.

Het gevolg is dat hij door het stilzwijgen van de jongens over dit onderwerp wordt misleid. Hij concludeert dat er nog niets aan het licht is gekomen. 'Goed!' denkt Travis tevreden. 'Als ze er binnen vierentwintig uur niet achter komen is het te laat en komt alles goed met mij.' Omdat de mogelijkheid bestaat dat het verlies ontdekt wordt voordat de jongens 's morgens de straat opgaan, besluit Travis hen op dat tijdstip op te zoeken en te kijken of dit het geval is. Hij wacht tot hij de jongens naar buiten hoort komen, doet dan zijn eigen deur open. 'Goedemorgen, heren,' groet hij vriendelijk. 'Op weg naar jullie werk?' 'Ja,' zegt Dick. 'Ik ben bang dat mijn griffiers lui worden als ik er niet ben.' 'Goede grap!' antwoordt Travis. 'Als je een goed loon betaalt wil ik het graag met je hebben over een baan.' 'Ik keer alles wat ik krijg aan mijzelf uit,' zegt Dick. 'Hoe staan de zaken bij jou?' Niet al te best. Waarom kom je niet eens een keer in de bar langs?' 'Mijn avonden spendeer ik aan literatuur en wetenschap,' zegt Dick. 'Evengoed bedankt.' 'Waar hang jij uit?' vraagt Travis op een andere toon aan Fosdick. 'In de hoeden- en pettenwinkel van Henderson op Broadway.' 'Ik kom wel een keer bij je langs als ik er eentje nodig heb,' zegt Travis. 'Ik neem aan dat het voor je vrienden goedkoper is.' 'Ik zal zo redelijk als mogelijk zijn,' geeft Fosdick niet erg hartelijk aan. Hij heeft er niet veel zin in dat zijn werkgever zou veronderstellen dat zo'n berucht uitzierend figuur als Travis een vriend is. Travis is echter niet van plan om zich in de winkel op Broadway te tonen. Hij zegt dit alleen maar om het gesprek op gang te houden, informatie van de jongens los te peuteren. 'Heeft iemand van beide heren een mes met parelmoeren handvat gezien?' vraagt hij. 'Nee,' verzekert Fosdick. 'Ben je er eentje kwijt?' 'Ja,' beweert Travis onbeschaamd. 'Ik heb het een dag of twee op mijn bureau laten liggen. Trouwens, ik mis nog een paar kleine dingen. Bridget lijkt mij niet al te eerlijk. Waarschijnlijk heeft zij het.' 'Wat ga je eraan doen?' stelt Dick. 'Ik houd mijn mond, tenzij ik nog iets meer kwijtraakt. Dan ga ik ruzie met haar maken en haar het verdiende loon geven Ben jij iets kwijt?' 'Nee,' zegt Fosdick, voor zich antwoordend. Hij kan dat doen zonder de waarheid geweld aan te doen. Een glans van voldoening gloort in Travis' ogen als hij dit hoort. 'Ze zijn er nog niet achter,' denkt hij. 'Ik zal het geld vandaag in ontvangst nemen, en dan kunnen zij ernaar fluiten.' Niet van plan om de jongens te vergezellen, wenst hij hen goedemorgen, slaat een andere straat in.

'Hij is ineens heel vriendelijk,' zegt Dick. 'Ja,' beaamt Fosdick. 'Het is duidelijk wat dit allemaal betekent. Hij wil weten of jij je verlies hebt ontdekt of niet.' 'Hij kwam er niet achter.' 'Nee, we hebben hem op het verkeerde spoor gezet. Hij is zondermeer van plan zijn geld vandaag nog te incasseren.' 'Mijn geld,' verbetert Dick. 'Ik accepteer de correctie,' merkt Fosdick op. 'Natuurlijk ben jij er zodra de bank opengaat.' 'Uiteraard doe ik dat. Jim Travis zal merken dat hij de verkeerde deur is binnengelopen.' 'De bank gaat om tien uur open, weet je.' 'Ik zal er op tijd zijn.' De twee jongens gaan uit elkaar. 'Succes,' zegt Fosdick. 'Het komt allemaal wel goed, denk ik.' 'Ik hoop het,' antwoordt Dick. Hij is hersteld van zijn tijdelijke depressie, besluit dat het geld dient te worden teruggevorderd. Hij is niet van plan zich te slim af te laten zijn door Jim Travis. Vol verwachting geniet hij nu al van het plezier de schavuit te verslaan. Hem resteert nog twee en een half uur voordat de bank om tien uur opent. Tijd is voor Dick te kostbaar om te verspillen. Het zijn namelijk de uren waarop hij het meest verdient. Hij keert naar zijn gebruikelijke standplaats terug. Hij slaagt erin zes klanten te verwerven, wat hem zestig cent oplevert. Dan gaat hij naar een restaurant en ontbijt er. Het is nu half tien. Dick, die aanvoelt dat het niet goed is om te laat te komen, laat de schoenpoetskit achter onder de hoede van Johnny Nolan en gaat naar de bank. Het personeel is nog niet gearriveerd. Dick wacht buiten. Hij is bezorgd, bang dat Travis net zo rap als hij is. Als deze hem daar aantreft, zou hij iets kunnen gaan vermoeden, zo de dans ontspringen. Voorzichtig kijkt hij de straat, ontdekt geen spoor van de vermeende dief. Het slaat tien uur. De deuren van de bank gaan open. Onze held loopt naar binnen. Omdat Dick de afgelopen negen maanden de gewoonte heeft ontwikkeld wekelijks langs te komen, heeft de kassier hem van gezicht leren kennen. 'Jij bent vanochtend vroeg, jongen,' zegt hij vriendelijk. 'Heb je weer wat geld om te storten? Je wordt op deze manier snel rijk.' 'Dat weet ik zo net nog niet,' antwoordt Dick. 'Mijn bankboek is gepikt.' 'Gestolen?!' herhaalt de kasmedewerker. 'Dat is jammer. Zo'n ramp is dat niet. De dief kan het geld niet innen.' 'Daar kom ik voor,' zegt Dick. 'Ik was bang dat hij misschien al langs is geweest.' 'Hier nog niet. Zelfs indien dat wel het geval zou zijn geweest, had ik je herinnerd en hem opgemerkt. Wanneer is het ontvreemd?' 'Gisteren,' zegt Dick. 'Ik miste het 's avonds bij thuiskomst.'

'Koester je verdenking tegen een persoon die het mee zou hebben kunnen nemen?' vraagt de kassier. Dick vertelt daarop alles wat hij over het karakter en het verdachte gedrag van Jim Travis weet. De medewerker is het met hem eens dat deze hoogst waarschijnlijk de dief is. Dick geeft ook aan waarom hij denkt dat Travis deze ochtend naar de bank komt om het geld op te nemen. 'Heel goed,' zegt de bediende. 'Wij staan voor hem paraat. Wat is het nummer van je boek?' 'Nr. 5678,' antwoordt Dick. 'Beschrijf deze Travis eens.' Dick schetst in het kort geen bijzonder vleidend beeld van Travis. 'Dat voldoet. Ik denk dat ik hem wel herken,' zegt de kassier. 'Je kunt er op vertrouwen dat hij geen geld van je rekening krijgt.' 'Dank u,' zegt Dick. Aanzienlijk opgelucht draait onze held zich om, loopt richting deur, veronderstellend dat langer blijven, behalve tijdsverlies, niets oplevert. Hij heeft amper de glazen deuren bereikt, als hij er doorheen kijkt, en de straat overstekende James Travis ziet, richting de bank stiefelend. Het is natuurlijk niet best indien hij wordt ontdekt. 'Hij komt eraan,' roept hij, haast zich terug. 'Kunt u mij niet ergens verstoppen? Ik wil niet aangetroffen worden. De kassier begrijpt direct de stand van zaken, laat Dick achter de balie plaatsnemen. 'Buk je, 'zodat je niet gezien wordt.' Nauwelijks heeft Dick dit gedaan als Jim Travis de buitendeur opent. Wat onzeker om zich heen kijkend loopt hij naar het bureau van de kassier.

Hoofdstuk 23

Travis wordt gearresteerd

Jim Travis loopt met onzekere tred de bank binnen. Hij weet dat hij een oneerlijke missie gaat uitvoeren. Hij hoopt van harte er goed vanaf te komen. Na enige aarzeling benadert hij de kassier, laat het bankboek zien, zegt: 'Ik wil mijn geld eraf halen.' De bankbediende neemt het aan, vraagt, na kort een blik erop geworpen te hebben: 'Hoeveel wilt u?' 'Alles,' zegt Travis. 'U kunt een deel ervan opnemen. Voor het hele tegoed geldt een opzegtermijn van een week.' 'Dan haal ik honderd dollar er vanaf.' 'Bent u de eigenaar van het boek?' 'Ja, meneer,' zegt Travis zonder te aarzelen. 'Uw naam is ...?' 'Hunter.' De kassier gaat naar een lijvig folioboek, waarin de namen van spaarders, slaat pagina's om. Terwijl hij dit doet slaagt hij erin een aan de bank verbonden jongeman op pad te sturen voor het roepen van een politieagent. Travis merkt dit niet op. Of hij vermoedt niet dat het iets met hemzelf te maken heeft. Niet gewend aan banken veronderstelt hij dat de vertraging gebruikelijk is. Na wat zoeken, slechts dus bedoeld om tijd te winnen zodat een politieagent kan worden geroepen, komt de kassier terug, schuift een stuk papier richting Travis, zegt: 'U dient een order voor het geld uit te schrijven.' Travis pakt van de richel aan de zijkant een pen en schrijft deze uit. Hij ondertekent met 'Dick Hunter', na deze naam op de omslag van het kasboek te hebben opgemerkt. 'Uw naam is dus Dick Hunter?' zegt de kassier, terwijl hij het papier aanpakt, over zijn bril naar de dief kijkend. 'Ja,' antwoordt Travis prompt. 'Maar,' vervolgt de kassier. 'Ik zie dat Hunter's leeftijd op de rekening veertien is. U bent toch zeker ouder?' Travis zou graag verklaren dat hij pas veertien is, maar hij is drieëntwintig. Met een paar weelderige bakkebaarden hoeft hij daar niet aan te denken. Hij begint zich ongemakkelijk te voelen. 'Dick Hunter is mijn jongere broer,' liegt hij. 'Ik haal het geld voor hem op.' 'Ik dacht dat u zei dat uw eigen naam Dick Hunter was,' merkt de kassier op. 'Ik vertelde u dat mijn naam Hunter was,' zegt Travis slim, ik begreep u niet. 'U heeft met de naam Dick Hunter deze order getekend. Hoe zit dat?' vraagt de lastige kasmedewerker.

Travis beseft dat hij zich in een lastig parket aan het manoeuvreren is. Zijn zelfbeheersing laat hem echter niet in de steek. 'Ik dacht de naam van mijn broer te moeten gebruiken,' geeft hij als excuus. 'Wat is uw naam?' 'Henry Hunter.' 'Heeft u een getuige die kan bevestigen dat de door u zojuist afgelegde verklaring juist is?' 'Ja, wel een dozijn indien u dat wenst,' zegt Travis stoutmoedig. 'Geeft u mij het boek, dan kom ik vanmiddag terug. Ik had niet verwacht dat het zo'n gedoe is om wat geld op te nemen.' 'Wacht even. Waarom komt uw broer niet zelf?' 'Omdat hij ziek is. Hij heeft de mazelen,' beweert Travis. Hierop gebaart de kasmedewerker Dick dat hij moet opstaan en zich moet laten zien. Onze held doet dat. 'U zal blij zijn te horen dat hij hersteld is,' zegt de kassier, op Dick wijzend. Met een uitroep van woede en ontzetting loopt Travis, die ziet dat het spel uit is, naar de deur. Hij acht zo'n handelwijze verstandig voor zijn gemoedsrust. Het is te laat. Hij loopt tegen een potige politieagent aan, die hem bij de arm grijpt en zegt: 'Niet zo snel, makker. Jou moet ik hebben.' 'Laat me los,' roept Travis, worstelend om zichzelf te bevrijden. 'Het spijt me dat ik u niet van dienst kan zijn,' zegt de agent. 'U kunt beter geen ophef maken, anders moet ik misschien geweld gebruiken.' Travis berust in zijn lot, werpt een woedende blik op Dick. Hij beschouwt hem als de aanstichter van zijn huidig ongeluk. 'Dit is jouw boek,' zegt de kassier, terwijl hij het rechtmatige eigendom aan onze held teruggeeft. 'Wil je geld opnemen.' 'Twee dollar,' zegt Dick. 'Heel goed. Schrijf een order uit voor dat bedrag.' Voordat hij dit doet krijgt Dick, nu hij Travis in de klauwen van justitie ziet, medelijden met hem. Hij stapt op de agent af, zegt: 'Kunt u hem niet laten gaan? Ik heb mijn bankboek terug. Ik wil niet dat hem iets wordt aangedaan.' 'Sorry, ik kan je niet van dienst zijn,' antwoordt de agent; 'Het is mij niet toegestaan. Hij zal zijn proces moeten ondergaan.' 'Het spijt me voor je, Travis,' zegt Dick. 'Ik wilde niet dat je gearresteerd werd, maar alleen mijn bankboek terug.' 'Ik vervloek je!' roept Travis wraakzuchtig. 'Wacht maar tot ik op vrije voeten ben, en jou een lesje leert.' 'Je hoeft niet al te veel medelijden met hem te hebben,' verduidelijkt de agent. 'Ik ken hem.'

Hij heeft al eerder gezeten op Blackwell Island. 'Dat is een leugen,' schreeuwt Travis. 'Niet te luidruchtig, vriend,' zegt de agent. 'We gaan als u hier niets meer te doen heeft.' Hij vertrekt met de beklagde. Dick verlaat na het opnemen van zijn twee dollar de bank. Ondanks de door de gevangene geuite bedreiging en zijn poging hem te beroven, kan Dick niet nalaten spijt te hebben een cruciale rol gespeeld te hebben bij het veroorzaken van zijn arrestatie. 'Ik zal mijn bankboek voortaan wat veiliger bewaren,' overpeinst Dick. 'Nu moet ik naar Tom Wilkins.'

Voordat het onderwerp Travis en zijn diefstal aan de kant wordt geschoven, moet worden vermeld, dat deze naar behoren is berecht. Zijn schuld bleek overduidelijk. Voor negen maanden is hij naar Blackwell Island overgebracht. Na zijn vrijlating kreeg hij de kans op een overtocht per schip naar San Francisco. Daar is hij waarschijnlijk ooit beland. In ieder geval is er nooit meer iets van hem vernomen. Zoals het er nu naar uitziet zal zijn dreiging tegen Dick nooit uitgevoerd worden. Teruggekeerd naar het stadhuispark, loopt Dick al snel tegen Tom Wilkins aan. 'Hoe staat het met je?' vraagt hij. 'En met je moeder?' 'Het gaat beter met haar, dank je. Ze was bang op straat gezet te worden. Ik heb haar jouw geld gegeven. Nu voelt ze zich een stuk rustiger.' 'Ik heb nog wat voor je,' zegt Dick, een tweedollarbiljet uit zijn zak halend. 'Ik zou het niet van je moeten aannemen.' 'Het is in orde, Tom. Wees niet bang.' 'Misschien heb je het zelf nodig.' 'Er is nog veel meer vanwaar dit vandaan komt.' 'Eén dollar is hoe dan ook genoeg. Daarmee kunnen we de huur betalen.' 'Met de andere koop je iets te eten.' 'Je bent erg gul.' 'Dat moet ik ook zijn. Ik hoef alleen voor mezelf te zorgen.' 'Nou, ik accepteer het vanwege van mijn moeder. Als je iets gedaan wilt hebben, roep dan gewoon om Tom Wilkins.' 'Oké. Als je moeder volgende week niet beter is, geef ik je nog wat.' Tom bedankt onze held hartelijk. Door zijn genereuze en belangeloze actie vertrekt Dick met een onbaatzuchtig gevoel. Van nature is hij vrijgevig. Voordat hij onder de aandacht van de lezer werd gebracht, trakteerde hij zijn vrienden regelmatig op sigaren en oesterstoofpotten. Soms nodigde hij hen uit om hem op zijn kosten naar het theater te vergezellen.

Hij ontleende aan deze vrijgevigheid nooit dezelfde mate van voldoening als aan dit noodzakelijk geschenk aan Tom Wilkins. Hij vindt zijn geld goed besteed door het redden van een heel gezin van ontbering en ongemak. Vijf dollar maakt ongetwijfeld een behoorlijk groot verschil in het saldo van zijn spaargeld. Het is méér dan wat hij in een week kan sparen. Dick voelt zich meer dan beloond voor wat hij gedaan heeft. Hij is bereid nog veel meer te geven, indien Tom's moeder ziek zou blijven, en hij de indruk heeft dat deze het nodig heeft. Ook is Dick terecht trots op zijn financiële situatie om in staat te zijn zo'n mooi geschenk te kunnen geven. Een jaar eerder zou het, hoeveel hij ook had willen doneren, volkomen buiten zijn macht gelegen hebben om vijf dollar af te staan. Nooit had hij zo'n bedrag op zak. Het was zelden dat het méér dan één dollar bedroeg. In meer dan één opzicht begint Dick de vruchten van zijn streven en verstandige zuinigheid te plukken. Men zal zich herinneren dat, toen meneer Whitney bij het afscheid hem vijf dollar overhandigde, hij Dick vertelde dat deze het misschien eens aan een andere ploeterende jongen zou geven. Dick moet hieraan denken. Hij beseft dat hij uiteindelijk slechts een oude schuld inlost. Wanneer Fosdick 's avonds thuiskomt, vertelt Dick hem over het succes bij het terugkrijgen van zijn verloren geld. Hij beschrijft de wijze waarop een en ander is verlopen. 'Je hebt geluk,' zegt Fosdick. 'Ik denk dat we de bureaula beter niet meer kunnen vertrouwen.' 'Ik ben van plan mijn bankboek bij mij te houden,' zegt Dick. 'Dat zal ik ook doen zolang we bij mevrouw Mooney wonen. Ik zou graag een beter onderkomen hebben.' 'Wacht, ik moet naar beneden om haar te vertellen dat ze Travis niet terug hoeft te verwachten,' zegt Dick. 'Arme kerel, ik heb medelijden met hem!' Travis is nooit meer in het etablissement van mevrouw Mooney gezien. Hij was die dame veertien dagen kamerhuur verschuldigd, wat haar verhinderde veel medelijden met hem te hebben. Het appartement wordt kort daarna door een kredietwaardiger huurder bewoond. Deze blijkt minder lastig.

Hoofdstuk 24

Dick ontvangt een brief

Het is ongeveer een week nadat Dick zijn bankboek terug heeft, dat Fosdick 's avonds een exemplaar van de krant 'The Daily Sun' mee naar huis neemt. 'Wil je jouw naam gedrukt zien, Dick?' vraagt hij. 'Jawel,' zegt deze. Hij probeert bij de wastafel de sporen van zijn dagelijks werk van zijn handen te schrobben. 'Ze hebben mij toch niet voor de post van burgemeester voorgedragen, hè? Als ze dat doen, zou ik het niet aanvaarden. Het zou mijn privé- zaken te veel verstoren.' 'Nee,' lacht Fosdick. 'Ze hebben jou nog niet aanbevolen, al kan dat ooit gebeuren. Als je jouw naam gedrukt wilt zien, hier is het.' Nadat hij zijn handen aan de handdoek heeft afgedroogd pakt Dick wat ongelovig de krant en volgt de aanwijzingen van Fosdick's vinger. Hij ziet in de lijst met oproepen de naam 'Sjofele Dick'. 'Goeie genade, het is waar,' roept hij. 'Denk je dat ze mij ermee bedoelen?' 'Ik ken geen andere Sjofele Dick. Jij wel dan?' 'Nee,' zegt Dick peinzend. 'Ik moet het wel zijn. Ik ken niemand die mij zou schrijven. 'Misschien is het Frank Whitney,' oppert Fosdick na enig nadenken. 'Heeft hij niet beloofd jou te schrijven?' 'Dat klopt,' bevestigt Dick. 'Hij wilde dat ik hem terugschreef. 'Waar bevindt hij zich nu?' 'Hij vertrok naar een kostschool in Connecticut. Barnton is de naam van de stad daar.' 'Zeer waarschijnlijk is de brief van hem.' 'Ik hoop het. Frank is een toffe peer, en de eerste voor wie ik me schaamde dat ik zo dom en smerig was.' 'Het beste is om morgenochtend naar het postkantoor te gaan en naar de brief te vragen.' 'Misschien overhandigen ze die mij niet.' 'Ik stel voor dat je de oude kleren aantrekt die je een jaar geleden droeg toen Frank jou voor het eerst ontmoette. Er bestaat dan geen enkele twijfel dat je Sjofele Dick bent.' 'Ik neem aan dat dit zo is. Ik schaam mij om erin gezien te worden,' zegt Dick. Hij is meer gesteld geraakt op een net voorkomen dan toen wij voor het eerst aan hem werden voorgesteld. 'Het is maar voor één dag of één ochtend,' sust Fosdick. 'Ik heb er alles voor over om een brief van Frank te krijgen. Ik zou hem ook graag willen zien.' Op het aanraden van Fosdick' trekt Dick de volgende ochtend de geruime tijd niet meer gebruikte Washington-jas en Napoleon-broek aan. Hij heeft deze om de een of andere reden zorgvuldig bewaard. Uitgedost bekijkt hij zich in de spiegel.

Het is echter zeer de vraag of het spiegeltje van zeven bij negen inch, waarmee de kamer is ingericht, die naam verdient. Het resultaat van de zelfbeschouwing is over het geheel genomen niet positief. Om de waarheid te zeggen, Dick schaamt zich behoorlijk voor zijn uiterlijk. De kamerdeur openend kijkt hij om zich heen om te zien of de kust veilig is. Hij is niet genegen dat één van zijn medegasten hem in zijn huidige staat ziet. Hij slaagt erin onopgemerkt de straat op te glippen. Nadat hij twee of drie vroeg in de ochtend de stad bezoekende vaste klanten heeft geholpen, gaat hij door de Nassau Street op weg naar het postkantoor. Hij loopt verder tot hij bij een loket komt waar hij 'Poste Restante' leest, en stapt erop af: 'Er ligt een brief voor mij. Het stond gisteren in 'The Sun' vermeld.' 'Onder welke naam?' vraagt de klerk. 'Sjofele Dick,' antwoordt onze held. 'Dat is een vreemde naam,' zegt de beambte, hem nieuwsgierig aankijkend. 'Ben jij Sjofele Dick?' 'Indien u me niet gelooft, let dan eens op mijn kleren,' zegt Dick. 'Dat is zeker goed bewijs,' lacht de bediende. 'Als dit niet jouw naam is, dan verdient het dat wel te zijn.' 'Je moet je ernaar kleden,' zegt Dick. 'Ken je iemand in Barnton, Connecticut?' vraagt de klerk, die de brief inmiddels gevonden heeft. 'Ja,' beaamt Dick. 'Ik ken iemand die daar op kostschool zit.' 'Het lijkt een jongenshandschrift. Ik geloof wel dat de brief voor jou is.' Deze wordt door het venster aan Dick overhandigd. Hij neemt het gretig in ontvangst, trekt zich terug om niet in de weg te staan. Er staat namelijk voortdurend een rij die naar brieven informeert of men wilt deze in de daarvoor bestemde gleuven stoppen. Haastig scheurt hij de brief open en begint te lezen. Omdat zowel de lezer als Dick in de inhoud van de brief geïnteresseerd is, geven wij deze hieronder weer.

Het is gedateerd Barnton, Connecticut , en luidt als volgt:

Lieve Dick,

Excuseer mij dat ik deze brief aan 'Sjofele Dick' heb gericht. Het feit is dat ik je achternaam niet ken, evenmin waar je woont. Ik ben bang dat de kans niet groot is dat je deze brief ontvangt, ik hoop van wel. Ik heb heel vaak aan je gedacht en mij afgevraagd hoe het met je gaat. Ik had je eerder geschreven indien ik had geweten waar naartoe.

'Laat mij je iets over mezelf vertellen. Barnton is een heel mooi plattelandstadje, ongeveer slechts tien mijl van Hartford. De kostschool die ik bezoek, staat onder de hoede van Ezekiel Munroe, A.M. Hij is ongeveer vijftig jaar, afgestudeerd aan het Yale College, en altijd leraar geweest. We wonen in een groot huis van twee verdiepingen, met in aanbouw een behoorlijk aantal slaapkamers voor de jongens. We zijn ongeveer met twintig leerlingen. Er is één assistent-leraar, die de Engelse taal doceert. Meneer Munroe, of 'Old Zeke', zoals we hem achter zijn rug noemen, geeft les in Latijn en Grieks. Ik studeer beide talen, omdat vader wil dat ik naar de universiteit ga. Maar je zult niet geïnteresseerd zijn om over onze studies te horen. Ik zal je vertellen hoe we ons vermaken. Er is ongeveer vijftig hectare land, eigendom van meneer Munroe. Zo hebben wij genoeg ruimte om te spelen. Ongeveer een kwart mijl van het huis ligt een flinke vijver. Daar ligt een grote stoere en sterke rondbodem. Bij mooi weer gaan we elke woensdag- en zaterdagmiddag op de vijver roeien. Barton, de assistent-leraar, gaat mee om een oogje in het zeil te houden. In de zomer mogen we zwemmen en 's winters kun je lekker op de vijver schaatsen. Daarnaast voetballen wij veel, en beoefenen ook diverse andere sporten. We hebben het dus best naar onze zin, al studeren we ook behoorlijk hard. Met mijn studie gaat het heel goed. Vader heeft nog niet besloten naar welke universiteit hij mij zal sturen. Ik zou willen dat jij hier was. Ik zou van je gezelschap genieten, en bovendien zou je een opleiding volgen. Ik denk dat je van huis uit een behoorlijk slimme jongen bent. Ik neem aan dat jij, omdat je voor jezelf moet zorgen, niet veel gelegenheid hebt om te leren. Ik zou alleen willen dat ik zelf over een paar honderd dollar beschikte. Ik zou je hierheen halen en bij ons op school laten gaan. Als ik ooit de gelegenheid heb om je op wat voor manier dan ook te helpen, dan kan je er zeker van zijn dat ik dat zal doen. Ik moet mijn brief nu afronden, want morgen moet ik een werkstuk over het leven en karakter van Washington inleveren. Ik kan in ieder geval zeggen dat ik een vriend heb die een jas draagt die ooit aan de generaal toebehoorde. Ik stel mij voor dat het geval inmiddels helemaal versleten is. Ik hou niet van het maken van werkstukken. Veel liever zou ik brieven schrijven.

Ik heb een langer epistel geschreven dan in de bedoeling lag. Ik hoop dat je hem ontvangt, al ben ik bang van niet. Als het eerste het geval is, vraag ik je zo snel mogelijk te antwoorden. Je hoeft het niet erg te vinden als, zoals je me ooit vertelde, je schrijfsels eruitzien als hanenpoten. Tot ziens, Dick. Je moet altijd aan mij denken als je vriend.

Frank Whitney

Dick leest deze brief met genoegen. Het is altijd prettig om herinnerd te worden. Dick heeft zó weinig vrienden, dat het méér voor hem betekent dan voor jongens die het beter hebben. Opnieuw voelt hij dat het belangrijk is dat een brief aan hém geadresseerd is. Het is de eerste brief die hij ooit ontving. Indien hij deze een jaar eerder had gekregen, had hij hem niet kunnen lezen. Nu, dankzij Fosdick's instructies, kan hij niet alleen lezen, maar ook zelf heel goed schrijven. Er is één passage in de brief die Dick bevalt. Het is die waarin Frank stelt dat hij, als hij geld zou hebben, hij Dick's opleiding zou financieren. 'Het is een toffe peer,' zegt Dick. 'Ik zou willen hem weer te zien.' Er zijn daarvoor twee redenen. Eén daarvan is natuurlijk het plezier een vriend te ontmoeten. Hij heeft ook het verlangen Frank graag getuige te laten zijn van de verbetering die hij in zijn studie en levensstijl heeft aangebracht. 'Hij zou me wat spectabeler vinden dan toen hij me voor het eerst zag,' denkt Dick. Hij is inmiddels bij Printing House Square aanbeland. In Spruce Street, vlakbij het kantoor van de 'Tribune', staat zijn oude vijand, Micky Maguire. Er is al gesteld dat Micky van nature vijandschap voelt jegens gelijkgestemden die betere kleding dan hijzelf dragen. De afgelopen negen maanden heeft Dick's nette voorkomen de woede van de jonge slapjanus opgewekt. Om in nette kleren en met een schoon gezicht te verschijnen, vindt Micky aanmatigend. Zich superieur ten opzichte van onze held voelend, noemt hij het 'proberen deining te veroorzaken'. Nu rusten zijn verbaasde ogen op de in zijn oude plunje gestoken Dick, sterk lijkend op de zijne. Het is voor hem een moment van triomf. Hij heeft het gevoel dat 'de trots een nederlaag heeft geleden', kan het niet nalaten Dick daaraan te herinneren. 'Het zijn mooie kleren die je draagt,' zegt hij sarcastisch tegen de hem tegemoetkomende Dick.

‘Ja,’ zegt deze prompt. ‘Ik heb jouw kleermaker in dienst genomen. Als mijn gezicht ook vies zou zijn, kunnen we voor tweelingbroers worden aangezien.’ ‘Dus je hebt het opgegeven om deining te veroorzaken?’ ‘Alleen voor deze speciale gelegenheid,’ antwoordt Dick. ‘Ik wilde een mode statement afgeven, dus heb ik mijn regimentskleding aangetrokken.’ ‘Ik geloof niet dat je betere kleren hebt,’ zegt Micky. ‘Ach,’ poneert Dick. ‘Ik zal je niets in rekening brengen voor wat je gelooft.’ Er dient zich een klant aan bij Micky. Dick gaat terug naar zijn kamer om zich om te kleden voor hervatting van zijn nering.

Hoofdstuk 25

Dick schrijft zijn eerste brief

's Avonds bij thuiskomst van Fosdick laat Dick met gepaste trots zijn brief zien. 'Het is een mooie brief,' zegt Fosdick, nadat hij hem heeft gelezen. 'Ik zou Frank graag willen leren kennen.' 'Dat geloof ik graag,' geeft Dick als antwoord. 'Het is een troefkaart.' 'Wanneer ga je hem antwoorden?' 'Ik weet niet,' twijfelt Dick. 'Ik schrijf nooit een brief.' 'Dat is geen reden om het niet te doen. Er is altijd een eerste keer, weet je.' 'Ik weet niet wat ik moet schrijven,' zegt Dick. 'Pak papier, ga ervoor zitten, dan zul je genoeg te zeggen hebben. Dat kan je vanavond doen in plaats van studeren.' 'Als jij er daarna nog eens naar wilt kijken en het een beetje oppoetst?' 'Ja, als het nodig is. Ik denk dat Frank het liefst heeft zoals jij het opschrijft.' Dick besluit Fosdick's voorstel over te nemen. Hij twijfelt ernstig over zijn vermogen een brief te schrijven. Net als veel andere jongens beschouwt hij het als een heel serieuze aangelegenheid. Men beseft niet dat het schrijven van een brief tenslotte niets anders is dan praten op papier. Ondanks zijn bedenking vindt hij dat de brief beantwoord dient te worden. Hij wil dat Frank van hem hoort. Na verschillende voorbereidingen zet hij zich uiteindelijk aan zijn taak. Voordat de avond voorbij is, is de brief af. Als de eerste door Dick ooit geschreven karakteristieke brief willen mijn lezers hem misschien graag lezen. Hier is het.

Beste Frank,

Ik heb je brief vanmorgen ontvangen en ben erg blij te horen dat je Sjofele Dick niet bent vergeten. Ik ben niet meer zo sjofel. Opengewerkte jassen en broeken zijn uit de mode. Om je brief bij het postkantoor op te halen trok ik voor de gelegenheid de Washington-jas en de Napoleon-broek aan. Uit angst namelijk dat ze zouden denken dat ik Sjofele Dick niet zou zijn. Op de terugweg ontving ik de felicitaties van mijn goede vriend Micky Maguire met mijn verbeterd uiterlijk. 'Het slapen in dozen en oude wagons ligt achter mij. Ik ontdekte dat het voor mijn gezondheid niet al te best is.

Ik heb iets gehuurd in Mott Street en beschik over een privé-leraar die de kamer met mij deelt. Hij zorgt 's avonds voor mijn studie. Mott Street is niet erg chique, maar mijn manshun op 5th Avenoo is nog niet gereed. Ik ben bang dat het pas gebeurt als ik grijs ben. Ik heb er inmiddels honderd dollar voor bijeen, gespaard van mijn inkomsten. Ik ben niet vergeten wat jij en je oom tegen me zeiden. Ik probeer spectabel op te groeien. Bij Tony Pastor of de Old Bowery ben ik al lange tijd niet meer geweest. Ik spaar liever mijn geld om mij op mijn oude dag te onderhouden. Als mijn haar grijs wordt stop ik met het poetsen van schoenen en ga ik wat licht fatsoenlijk werk doen. Zoals het uitbaten van een appelkraam, of het verkopen van erwt noten. 'Ik kan redelijk goed lezen, zegt mijn mentur. Ik heb ook aardrijkskunde en grammatica gestudeerd. Ik heb zo'n verbazingwekkende vooruitgang geboekt dat ik een zelfstandig naamwoord, eenmaal in het vizier, van een voegwoord kan onderscheiden. Zeg tegen meneer Munroe dat, als hij een ervaren leraar voor zijn school zoekt, hij mij kan roepen. Ik kom met de eerstvolgende trein. Of, indien hij voor honderd dollar uitgekocht wil worden, ik de ganse onderneming koop. Ik ga ermee akkoord om de wetenschappers in minder dan zes maanden alles te leren wat ik zelf weet. Is lesgeven over het algemeen net zo'n goede nering als het poetsen van schoenen? Mijn privé-leraar combineert beide, en maakt snel fortuin. Ooit zal hij net zo rijk zijn als Astor, als hij maar lang genoeg leeft. Ik denk dat je een leuke tijd op school dient te hebben. Ik zou graag met je meevaren, of een balletje trappen. Wanneer kom je naar de stad? Ik zou willen dat je mij schrijft en het mij laat weten. Dan neem ik contact met je op. Mijn beslommeringen laat ik dan in de handen van mijn talrijke bedienden, en leid ik jou rond. Er zijn veel dingen die je niet gezien hebt de vorige keer toen je hier was. Het gaat snel met Central Park. Het ziet er beter uit dan een jaar geleden. Ik ben niet erg gewend om brieven te schrijven. Aangezien dit de eerste is die ik ooit heb geschreven, vraag ik je mij de fouten te willen vergeven. Ik hoop dat je mij snel weer terugschrijft. Ik kan niet zo'n goed een brief schrijven als jij, maar 'ik zal mijn best doen', zoals de man zei toen hem werd gevraagd of hij achteruit naar Brooklyn mocht zwemmen. Tot ziens, Frank. Bedankt voor al je vriendelijkheid. Richt je volgende brief aan Nr. ...Mott Street.

Je vriend, Dick Hunter

Eenmaal het laatste woord geschreven, leunt Dick achterover in zijn stoel, bekijkt met veel voldoening de brief. 'Ik had niet gedacht zo'n lange brief te kunnen schrijven, Fosdick,' zegt hij. 'Kunnen' is de grammatica,' oppert zijn vriend. 'Ik denk dat er fouten in zitten,' verwacht Dick. 'Kijk er eens naar.' Fosdick neemt de brief aan, leest hem aandachtig door. 'Ja,' beaamt hij. 'Het is zo sprekend jij, dat ik denk dat het beter is om het te laten zoals het is. Het zal Frank eerder herinneren aan wie je was toen hij je voor het eerst ontmoette. 'Is het goed genoeg om te verzenden?' vraagt Dick bezorgd. 'Ja, het lijkt mij een hele goede brief. Hij is geschreven zoals je praat. Niemand anders dan jij zou zo'n brief kunnen schrijven. Ik denk dat Frank geamuseerd zal zijn door jouw voorstel om daar als leraar op te treden.' 'Het zou voor ons een goed idee zijn om hier in Mott Street een exclusieve school te openen,' grapt Dick. 'We zouden het de 'professor Fosdick en Hunter's Mott Street Onderwijsinstelling' kunnen noemen; het poetsen van schoenen onderwezen door professor Hunter.' De avond is al ver gevorderd. Dick besluit het overschrijven van zijn brief uit te stellen tot de volgende avond. Hij heeft inmiddels een heel mooi handschrift.

De brief ziet er na het kopiëren zeer verdienstelijk uit. Niemand zou vermoeden dat het Dick's eerste poging betreft. Onze held bekijkt het zelfgenoegzaam. Sterker nog, hij is er nogal trots op. Het herinnert aan de grote geboekte vooruitgang. Hij brengt het naar het postkantoor, en deponeert het eigenhandig in de daarvoor bestemde bus. Op weg naar buiten ontmoet hij op de trappen van het gebouw Johnny Nolan. Deze is door een heer voor een boodschap naar Wall Street erop uit gestuurd, keert daarvan net terug. 'Wat doe jij hier?'

'Ik heb een brief verstuurd.' 'Wie heeft jou erop uitgezonden?' 'Niemand.' 'Ik bedoel, wie heeft de brief geschreven?' 'Dat deed ik zelf.' 'Kan jij brieven schrijven?' vraagt Johnny verbaasd. 'Waarom zou ik dat niet kunnen?' 'Ik wist niet dat je kon schrijven. Ik kan het niet.' 'Dan moet je het leren.' 'Ik heb een keer op school gezeten, het is hard werken, dus heb ik het opgegeven.' 'Je bent lui, Johnny, dat is het probleem. Hoe verwacht je ooit verder te komen, als je het niet probeert?' 'Ik kan niet leren.' 'Je kunt het, als je wilt.' Johnny Nolan is klaarblijkelijk een andere mening toegedaan. Het is een goedaardige jongen, groot voor zijn leeftijd. Er valt niets echt iets slechts aan hem te ontdekken. Maar hij mist over het algemeen de pit, ambitie en natuurlijke scherpste waarmee Dick zich onderscheidt. Hij is niet uitgerust om te slagen in het bestaan waartoe de omstandigheden hem dwingen. Het straatleven van de metropool noopt een jongen alert te zijn, zijn volle verstand te gebruiken. Doet deze dat niet, wordt hij door zijn meer ondernemende concurrenten op grote afstand gezet. Om te slagen in zijn beroep, hoe nederig dan ook, moet een schoenpoetser op dezelfde kwaliteiten vertrouwen waarmee succes geboekt wordt in de hogere kringen. Het valt gemakkelijk in te zien dat Johnny, tenzij de omstandigheden hem erg gunstig gezind zullen zijn, nooit boven zijn huidige niveau zal uitstijgen. Voor Dick kunnen we niet nalaten op betere vooruitzichten te hopen.

Hoofdstuk 26

Een spannend avontuur

Dick kijkt nu uit naar een baan in een winkel of telkamer. Totdat hij er eentje verwerft, besluit hij de halve dag te besteden aan het poetsen van schoenen, niet genegen zijn bescheiden kapitaal aan te spreken. Hij ontdekt dat hij in een half dagdeel genoeg verdient voor al zijn noodzakelijke uitgaven, inclusief de volledige kamerhuur. Fosdick wil zijn deel voldoen. Dick weigert gestaag. Hij staat erop voor de diensten van zijn vriend als leraar te betalen. We moeten eraan toevoegen dat Dick's eigenaardige manier van spreken en het gebruik van jargon wat is veranderd door zijn opleiding en omgang met Henry Fosdick. Toch blijft hij zich soms ervan bedienen, vooral als hij zin heeft om grappen te maken. Het is normaal voor Dick om geestig uit de hoek te komen, zoals mijn lezers inmiddels waarschijnlijk hebben ontdekt. Ondanks dit alles zijn z'n manieren aanzienlijk verbeterd. De kans is nu groter dat hij een baan krijgt dan toen hij voor het eerst onder onze aandacht werd gebracht. Op dit moment zijn de zaken echter erg slapjes. De kooplieden zijn geneigd in plaats van nieuwe hulpen aan te nemen het reeds bij hen in dienst zijnde personeel te laten afvloeien. Na verschillende vruchteloze sollicitaties begint Dick te denken dat hij gedoemd is zijn beroep tot het volgende seizoen te moeten uitoefenen. Rond deze tijd vindt er iets plaats wat zijn kans op verbetering aanzienlijk doet stijgen. Dit is wat er gebeurt. Omdat Dick, met een saldo van méér dan honderd dollar op de spaarbank, zich terecht als een welvarend jongeman ziet, acht hij het gerechtvaardigd om af en toe een halve dag vrij te nemen en op excursie te gaan. Woensdagmiddag wordt Henry Fosdick door zijn werkgever op pad gestuurd voor een boodschap in het deel van Brooklyn nabij de Greenwood Begraafplaats. Dick besluit hem te vergezellen, trekt haastig zijn beste kleren aan. De twee jongens lopen naar de South Ferry en stappen, elk hun twee cent betalend, op de veerboot. Ze blijven op de achtersteven, staan bij de reling te kijken naar de grote stad met haar drukke langzaam uit zicht verdwijnende werven. Naast hen houdt zich een heer met twee kinderen op, een meisje van acht en een jongetje van zes.

De kinderen keuvelen vrolijk met hun vader, en deze wijst het kleine meisje iets interessants aan. Intussen slaagt de jongen erin onopgemerkt onder de ketting door te kruipen. Deze is ter bescherming van de passagiers langs zij de boot gespannen. Onvoorzichtig naar de rand van de boot stappend valt het joch in het schuimende water. Wanneer het kind gilt kijkt de vader op, springt met een kreet van afgrijzen naar de rand. Hij zou zich erin hebben gestort, maar hij kan niet zwemmen, zou slechts zijn eigen leven in gevaar brengen, zonder in staat te zijn vlees en bloed te redden. 'Mijn kind!' roept hij angstig. 'Wie helpt mijn kind? Duizend, tienduizend dollar voor wie hem in veiligheid brengt!' Het toeval wil dat er op dat ogenblik slechts weinig passagiers aan boord zijn. Deze houden zich bijna allemaal voornamelijk in de hutten op, of staan op de voorplecht. Onder de weinigen die het kind hebben zien vallen bevindt zich onze held. Nu is Dick de zwemkunst al jaren machtig. Wanneer hij de jongen ziet duikelen, besluit hij hem te redden. Hij heeft dit reeds besloten vóór het aanbod van de vader van de jongen. Sterker nog, ik moet Dick recht doen om te zeggen dat hij het in de opwindning van het moment helemaal niet heeft gehoord. Het zou voor hem ook geen aansporing geweest zijn om de kleine te hulp te schieten. Deze Johnny is al een keer onder water verdwenen, verdwijnt voor de tweede keer op het moment dat onze held erin duikt. Hij moet naar de jongen zwemmen om hem uit te kunnen halen, dat kost tijd. Hij bereikt hem niet zo snel. Net als het joch voor de derde en laatste keer wegzakt grijpt hij hem bij de jas. Dick is sterk, Johnny klampt zich zo stevig aan hem vast dat hij zich met veel moeite zijn hoofd boven water kan houden. 'Sla je armen om mijn nek,' instrueert Dick. Op deze manier kan hij het gewicht beter dragen. Het jongetje gehoorzaamt automatisch, klampt zich met een door angst versterkte greep vast. De veerboot is al ver weg, vrijwel onmogelijk te bereiken. De vader, gezicht bleek van afschuw en angst, de handen vertwijfeld gevouwen, ziet de strijd van de dappere jongen, bidt hartstochtelijk dat deze succes zal hebben. Omdat ze nu halverwege in de rivier drijven zouden zowel Dick als de kleine jongen, die hij zo moedig in veiligheid wil brengen, naar alle waarschijnlijkheid zijn verdronken, indien er geen roeiboot in de buurt was geweest.

DICK SAVING JOHNNY.

Illustratie uit de eerste Engelse editie van 1868

De twee erin zittende mannen zijn getuige van het ongeval, haasten zich om onze held en de jongen te redden. 'Houdt nog even vol,' schreeuwen ze, terwijl ze zich over hun roeispanten buigen, 'dan zullen we jullie helpen.' Dick hoort het. Het geeft hem hernieuwde kracht en hij vecht manhaftig tegen de verraderlijke zee, zijn ogen verlangend op de naderende sloep gericht. 'Houd je vast, jongen,' zegt hij. 'Er komt een boot aan.' De kleine jongen ziet het vaartuig niet. Zijn ogen zijn gesloten om het angstaanjagende water buiten te sluiten. Hij klemt zich des te vaster aan zijn jonge beschermer. Zes lange gestage slagen en de roeiboort komt langs zij. Sterke handen grijpen Dick en zijn jeugdige last, allebei druipend van het water, trekken hen de boot in. 'God zij dank!' roept de vader, die vanaf de boot de redding van het kind ziet. 'Die dappere jongen zal beloond worden, al moet ik mijn hele fortuin ervoor opofferen.' 'Je bent op tijd gekomen, jongeman,' zegt één van de schippers tegen Dick. 'Het was een behoorlijk zware taak die je hebt ondernomen. 'Ja,' bevestigt Dick. 'Dat dacht ik ook toen ik in het water lag. Als jullie er niet waren geweest, weet ik niet wat er van ons terecht zou zijn gekomen.' 'Je bent hoe dan ook een moedige jongen, anders zou je dit ventje niet in het water hebben durven naspringen.' 'Ik ben aan water gewend,' zegt Dick bescheiden. 'Ik dacht wel aan het gevaar, maar het zou mij niet gebeuren dat het kleine ventje verdrinkt zonder te pogen hem te redden.' De boot zet onmiddellijk koers naar de havenkade van Brooklyn.

De kapitein van de veerboot, die de redding heeft zien gebeuren, vindt het niet nodig zijn schip stil te leggen, vervolgt zijn route. Het hele voorval vindt plaats in minder tijd dan dat ik heb besteed aan het vertellen ervan. De vader wacht op de aanlegplaats op zijn zoontje. Zijn gevoelens van dankbaarheid en vreugde zijn gemakkelijk te begrijpen. Huilend neemt hij zijn zoontje in zijn armen. Dick staat op het punt zich bescheiden terug te trekken. De heer merkt het op, zet het kind neer, loopt op Dick af, pakt zijn hand vast en zegt geëmotioneerd: 'Dappere jongen. Ik ben je iets schuldig dat ik nooit kan terugbetalen. Zonder jouw hulp zou ik nu ondergedompeld zijn in iets waaraan ik niet zonder huivering kan denken.' Onze held is bij de meeste gelegenheden bereid om te praten, voelt zich altijd ongemakkelijk als hij wordt geprezen. 'Het stelt niks voor,' uit hij bescheiden. 'Ik kan prima zwemmen.' 'Niet veel jongens zouden hun leven voor een vreemde hebben geriskeerd,' zegt de heer. 'Maar,' voegt hij er plotseling aan toe, zijn blik rustend op de druipende kleding van Dick. 'Zowel jij als mijn zoontje zullen het koud krijgen in die natte kleren. Gelukkig heb ik een vriend die dichtbij woont. Je hebt daar gelegenheid om je kleren uit te trekken en ze te laten drogen.' Dick protesteert, zegt nooit verkouden te raken. Fosdick, die zich nu bij hen heeft gevoegd, en die, het is onnodig om te zeggen, zeer ongerust was door het gevaar dat Dick liep, sluit zich aan bij het voorstel van de heer, dringt aan op acceptatie. Uiteindelijk moet onze held toegeven. Zijn nieuwe vriend regelt een rijtuig, waarvan de chauffeur akkoord gaat met een extra vergoeding om de druipende jongens in zijn rijtuig te vervoeren. Ze worden rap naar een fraai huis in een zijstraat gereden.

Daar wordt een en ander snel uitgelegd, en beide jongens worden naar bed gebracht. 'Ik ben dat niet gewend zo vroeg,' denkt Dick. 'Dit is het vreemdste uitstapje die ik ooit heb meegemaakt.' Zoals de meeste actieve jongens geniet Dick niet van het vooruitzicht in bed te moeten doorbrengen. Het duurt niet zo lang als verwacht. Ongeveer een uur later gaat de deur van zijn kamer open en verschijnt er een bediende, die een nieuw en mooi pak meebrengt. 'Je wordt verwacht deze aan te trekken,' zegt deze tegen Dick. 'Je hoeft pas op te staan als je er zin in hebt.' 'Wiens kleren zijn dat?' vraagt Dick. 'Ze zijn van jou.' 'De mijne?! Waar komt het vandaan?' 'Meneer Rockwell heeft iemand erop uit gestuurd en het voor je aangeschaft.'

Het is dezelfde maat als jouw natte kleren.' 'Is hij nu hier?' 'Nee. Hij heeft een ander kostuum voor de kleine jongen gekocht en naar New York teruggekeerd. Hier is een briefje dat hij vroeg jou te geven. Dick vouwt het open en leest het volgende:

Accepteer dit kostuum alstublieft als de eerste afbetaling van een schuld die ik nooit kan voldoen. Ik heb gevraagd om je natte pak te laten drogen, zodat je het kunt terugkrijgen. Wil je mij een plezier doen door morgen naar mijn telkamer te komen, Nr. ... Pearl Street.

Je vriend, James Rockwell.

Hoofdstuk 27

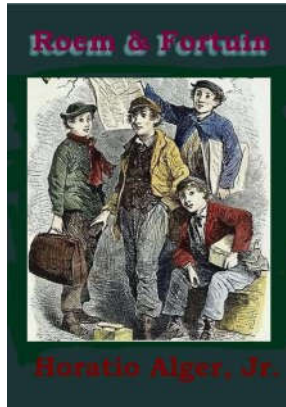
Tot besluit

Eenmaal zijn nieuwe pak aan, bekijkt Dick zichzelf met vergeeflijke zelfingenomenheid. Het is het beste dat hij ooit heeft gedragen. Het past hem zó goed, alsof het speciaal voor hem is vervaardigd. 'Hij heeft goed gedaan,' zegt Dick tegen zichzelf. 'Er is geen reden om mij deze kleren te geven. Mijn gelukster schijnt nu heel helder. In het water springen betaalt beter dan het poetsen van schoenen. Ik denk niet dat ik het meer dan één keer per week probeer.' Omstreeks elf uur de volgende ochtend begeeft Dick zich naar de telkamer van meneer Rockwell in Pearl Street. Hij staat voor een groot mooi pakhuis. De telkamer bevindt zich op de benedenverdieping. Onze held treedt binnen, treft meneer Rockwell zittend aan een bureau. Zodra die heer hem ziet, staat deze op en, naderbij komend, schudt hij Dick op de meest voorkomende wijze de hand. 'Jonge vriend,' zegt hij. 'Je hebt mij zo'n grote dienst bewezen, dat ik in ruil daarvoor iets wederkerig wil doen. Vertel mij iets over jezelf, en welke plannen of wensen je voor de toekomst hebt uitgestippeld.' Dick vertelt openhartig over zijn verleden, informeert de heer Rockwell omtrent zijn verlangen een betrekking in een winkel of telkamer te vinden, en over het mislukken van al zijn sollicitaties tot nu toe. De koopman luistert aandachtig naar Dick's uiteenzetting. Wanneer Dick klaar is met zijn betoog, legt de heer hem een vel papier voor, geeft hem een pen en zegt: 'Zou jij je naam op dit vel willen schrijven?' Dick zet met vaste hand 'Richard Hunter'. Zijn schrijfvaardigheid is, zoals eerder vermeld, erg verbeterd. Er is nu geen enkele reden om zich ervoor te schamen. De heer Rockwell bekijkt het goedkeurend. 'Hoe zou jij het vinden om op mijn telkamer als klerk te werken, Richard?' vraagt. Dick staat op het punt 'bullie' te zeggen. Hij herpakt zich, antwoordt: 'Heel graag.' 'Ik neem aan dat je wat rekenen kunt, is het niet?' 'Ja, meneer.' 'Dan mag je jezelf als aangenomen beschouwen voor een salaris van tien dollar per week. Je kunt aanstaande maandagochtend beginnen.' 'Tien dollar!' herhaalt Dick, die denkt het verkeerd begrepen te hebben. 'Is het voldoende?' 'Het is méér dan ik bij elkaar kan scharrelen,' zegt Dick eerlijk.

'Misschien is dat in het begin het geval,' zegt meneer Rockwell glimlachend. 'Ik ben bereid je dit te betalen. Ik zal je bovendien zo snel mogelijk vooruit helpen, afhankelijk van de mate van je vooruitgang.' Dick is zó opgetogen dat hij zich ternauwernood weet te weerhouden van een uiting, die de koopman verstoeld zou hebben doen staan. Hij houdt zich in bedwang, zegt slechts: 'Ik zal proberen u zo trouw mogelijk te dienen, meneer, zodat u geen spijt zult hebben dat u mij in dienst heeft genomen.' 'Ik denk dat het je wel zal lukken,' zegt meneer Rockwell bemoedigend. 'Ik zal je niet langer ophouden. Ik heb trouwens een aantal belangrijke zaken te regelen. Ik verwacht je maandagochtend te zien.' Dick verlaat compleet ondersteboven de telkamer, zo dolgelukkig is hij over de in zijn voordeel plotselinge verandering. Tien dollar per week is een fortuin. Drie keer zoveel als hij aanvankelijk heeft verwacht. Hij zou een dag eerder al blij geweest zijn indien hij voor drie dollar per week aan de slag zou zijn gegaan. Hij bedenkt dat hij met het reeds in zijn bezit zijnde geld minstens de helft ervan kan sparen, zelfs beter dan voorheen kan leven. Zijn bescheiden deposito op de spaarbank zou in plaats van te verminderen gestaag toenemen. Ook zou hij bevorderd worden. Tenminste, indien hij het zou verdienen. Het is inderdaad een schitterend vooruitzicht voor een jongeman die nog maar een jaar geleden niet kon lezen of schrijven, en voor een nachtelijk verblijf afhankelijk van de toevallige gastvrijheid van een steegje of een oude wagon. Dick's grote ambitie om spectabel te worden, lijkt naar alle waarschijnlijkheid te worden verwezenlijkt. 'Ik zou willen dat Fosdick er net zo goed aan toe was als ik,' denkt hij grootmoedig. Hij besluit, naarmate hij zelf verder geraakt, zijn minder fortuinlijke vriend te helpen bij het bestijgen van de maatschappelijke ladder. Zijn kamer aan Mott Street betredend, ontdekt hij dat iemand anders hem is voor geweest. Twee kledingstukken zijn verdwenen. 'Goeie genade!' roept hij. 'Iemand heeft mijn Washington- jas en Napoleon-broek gestolen. Misschien is het een vertegenwoordiger van Barnum, die denkt een fortuin te verdienen door de waardevolle garderobe van een moderne heer tentoon te stellen,' zegt Fosdick.. Dick vergiet niet veel tranen over het verlies. Hij verwacht gezien zijn huidige situatie niet de versleten kledingstukken te moeten gebruiken. Er moet vermeld worden dat hij ze later Micky Maguire's gestalte zag opfleuren.

Of die achtenswaardige jongeman ze zelf had ontvreemd heeft hij nooit kunnen ontdekken. Wat betreft het verlies... Dick is tamelijk tevreden met het gebeuren. Het lijkt hem af te sluiten van het oude zwerversleven, dat hij hoopt nooit meer te hervatten. Van nu af aan is het zijn bedoeling om door te stoten, zo hoog mogelijk te geraken. Hoewel het nog maar twaalf uur in de middag is, gaat Dick niet meer met zijn schoenpoetskit naar buiten. Hij vindt het tijd om met pensioen te gaan. Hij zal zijn deel van de openbare dienstverlening overlaten aan andere minder fortuinlijke jongens. Die avond voeren Dick en Fosdick een lang gesprek. Fosdick verheugt zich zeer over het succes van zijn vriend. Van zijn kant heeft hij het aangename nieuws te melden dat zijn loon tot zes dollar per week is verhoogd. 'Ik denk dat we het ons kunnen veroorloven om Mott Street nu te verlaten,' vervolgt hij. 'Dit huis is niet zo netjes als zou kunnen. Ik zou graag in een mooier deel van de stad wonen.' 'Oké,' zegt Dick. 'Morgen gaan we op zoek naar een nieuwe kamer. Ik heb tijd genoeg, aangezien ik met pensioen ben. Ik zal proberen mijn vaste klanten zover te krijgen dat ze Johnny Nolan in mijn plaats nemen. Een ondernemingsgeest heeft die jongen niet. Hij heeft iemand nodig die op hem let.' 'Je zou hem je doos en borstel kunnen geven.' 'Nee', antwoordt Dick. 'Ik geef hem een paar nieuwe. De mijne wil ik behouden om me te herinneren aan de moeilijke tijd als domme schoenpoetser. Ik had nooit gedacht iets anders te worden.' 'Kortom, je was Sjofele Dick. Je moet die naam laten vallen, en je nu zien als...' 'Richard Hunter,' lacht onze held. 'Een jonge heer op weg naar roem en fortuin,' voegt Fosdick eraan toe. Hier eindigt het verhaal van Sjofele Dick. Zoals Fosdick het stelde, deze is niet langer Sjofele Dick. Hij heeft een stap omhoog gezet, is vastbesloten nog hogerop te klimmen. Er wachten hem en anderen die op deze pagina's zijn geïntroduceerd nieuwe avonturen. Zij die geïnteresseerd zijn in Dick zullen zien dat de geschiedenis wordt voortgezet in het tweede deel van de serie 'Sjofele Dick', getiteld: Roem & Fortuin.

Horatio Alger, Jr. – Roem & Fortuin

Nadat Sjofele Dick een kind uit het water redde, heeft de vader hem een baan binnen zijn zaak aangeboden. Hij gaat als Richard Hunter verder door het leven. Voor vrienden blijft hij Dick. Hij wordt bij zijn streven hogerop te geraken met uitdagingen geconfronteerd, beland zelfs in de gevangenis! Aan het eind van het eerste deel was Dick respectabel. In dit tweede deel van de serie is hij op weg naar roem en fortuin.

Einde

Ook interessant voor (jonge) lezers.

Edward Irenaus Prime-Stevenson – Aan hun lot overgelaten

Een verhaal over twee jongens, die bevriend met elkaar raken en avonturen delen; reizen per stoomboot, schipbreuk, ziekte en meer.

Vertaling Carolus den Blanken

